

# รายงานฉบับสมบูรณ์

(Final Report)

## โครงการวิจัยเรื่องรูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพ กระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วในสังคมที่แบ่งแยก

(Forms and Contents of Broadcasting Media to Overcome  
Polarization in a Divided Society)

เสนอ



สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์  
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

จัดทำโดย



University of Passau, Germany

ปี 2558

## คำนำ

โครงการวิจัยเรื่องรูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วในสังคมที่แบ่งแยก เป็นการศึกษาถึงการผลิตและการนำเสนอเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงและการเมืองผ่านสื่อกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์โดยมุ่งเน้นที่สื่อวิทยุชุมชนเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษา ซึ่งการศึกษาก่อนหน้านี้พบว่า สื่อวิทยุชุมชนในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมา มีบทบาทและอิทธิพลต่อประชาชนทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและในพื้นที่ต่างจังหวัด ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้สังคมไทยมีความแตกแยกและความขัดแย้งทางการเมืองสูง คนในสังคมมีความคิดแตกแยก แบ่งเป็นฝักฝ่ายทางการเมือง โดยที่บทบาทของสื่อมีทั้งมิติที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง (จึงสร้างและขยายความขัดแย้ง) แต่ในอีกด้านหนึ่ง สื่อก็สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้ง และสร้างความสามัคคีได้เช่นเดียวกัน การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นสู่การหาข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของสื่อแพร่ภาพและสื่อกระจายเสียงในสังคมที่แบ่งขั้ว ด้านหนึ่งเพื่อต้องการสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญในประการต่อมาว่า รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแบบไหนที่สามารถลดความขัดแย้งในสังคมแบ่งขั้วลงได้

คณะผู้ศึกษาจาก University of Passau ประเทศเยอรมนี ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้และหวังว่าข้อค้นพบและข้อสรุปจากการศึกษา จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย กำกับและควบคุมรูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วในชุมชน สังคมที่แบ่งแยกของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมต่อไปในอนาคต

คณะผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายที่ให้ข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ และหวังว่าผลของการศึกษาจะเกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยตรงต่อสำนักงาน กสทช. และต่อกระบวนการในการสร้างความปรองดองของสังคมไทยโดยรวม

คณะผู้ศึกษา

มีนาคม 2559

## บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในปี 2549 จนกระทั่งปัจจุบัน ประชาชนมีการแบ่งฝ่าย บ้างก็เชื่อตามผู้นำทางการเมืองหรือผู้นำชุมชน แต่มีประชาชนในพื้นที่ต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนในเรื่องความคิด ความเชื่อทางการเมือง ซึ่งเป็นเครื่องมือในการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม โดยผลิต และถ่ายทอดเนื้อหารายการที่สอดคล้องกับจุดยืนทางการเมืองของตนเอง โดยที่สื่อเหล่านี้ถูกนักการเมืองใช้เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวประชาชนและโจมตีฝ่ายตรงข้าม แม้ว่าในปัจจุบันการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทต่อการแสดงออกทางด้านความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น แต่ในพื้นที่ชุมชนในบางเขตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และในชุมชนต่างจังหวัด ยังคงมีการติดต่อสื่อสารด้วยสื่อท้องถิ่น และสื่อวิทยุชุมชน ทั้งนี้สื่อเหล่านี้ยังคงมีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน ด้วยเหตุนี้ คณะผู้ศึกษาจาก University of Passau ประเทศเยอรมนี จึงได้ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจของกลุ่มยุทธศาสตร์ในสถานการณ์การแบ่งขั้วอำนาจในปัจจุบันและหน้าที่ของสื่อ โดยมุ่งเน้นศึกษาเนื้อหาของสื่อกระจายเสียงที่สามารถลดความตึงเครียดและเพิ่มความสามัคคีและนำมาซึ่งความเป็นประชาธิปไตยได้ และศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของสื่อที่สามารถเอาชนะการแบ่งแยกและเสริมสร้างประชาธิปไตยได้ รวมถึงตลอดถึงแนวทางในการลดความแตกต่าง และการสร้างความสามัคคีว่าจะต้องมีกระบวนการอย่างไร อีกทั้งเพื่อแนะนำนโยบาย แนวทางในการออกกฎข้อบังคับสื่อรูปแบบใดที่เป็นที่ต้องการเพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นกลาง และทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเท็จจริงของสถานการณ์ปัจจุบัน ให้กับ กสทช. เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุงนโยบาย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) วิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อให้ได้ข้อมูลและประเด็นสำคัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีบทบาทนำในสังคม และวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลจากประชาชนในฐานะผู้ได้รับผลกระทบ พื้นที่เป้าหมายในการศึกษาถูกกำหนดขึ้นแบบเจาะจงภายใต้สภาพข้อเท็จจริงที่ว่าแต่ละพื้นที่ล้วนเป็นเมืองใหญ่ที่มีความสำคัญทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ และที่สำคัญคือเป็นพื้นที่ที่มีระดับความแตกแยกแบ่งขั้วค่อนข้างสูง ประกอบด้วยเขตหัวเมืองใหญ่จำนวน 3 แห่ง คือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเชียงใหม่ ผนวกการค้นคว้าข้อมูลเชิงคุณภาพในเรื่องวาทกรรมปัจจุบันที่มีผลต่อความเข้าใจของสื่อ โดยมีจุดประสงค์หลัก คือการทำทำความเข้าใจถึงโครงสร้างความเข้าใจและมุมมอง เพื่อนำมา

ซึ่งการสื่อสารข้ามขอบเขตของชุมชนและกลุ่มฝั่งตรงข้ามทางความคิด คณะผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดการเป็นสื่อกลาง (Mediation) การปฏิบัติสื่อ (Mediatization) ในการศึกษาวิทยุชุมชน

ผลจากการศึกษาเรื่องรูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วในสังคมที่แบ่งแยกพบว่า สังคมไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วความคิดแตกแยกมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน และระดับประเทศ เพียงแต่หลังจากเกิดการรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 การแสดงออกซึ่งความขัดแย้งทางการเมือง เช่น การรวมตัวชุมนุมต่อต้านฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายตรงข้าม การชุมนุมเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ด้านการเมือง หรือแม้แต่การใช้กำลังของแต่ละฝ่าย เริ่มน้อยลงจนกระทั่งเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ (เป็นการชั่วคราว) เนื่องจากการควบคุมสถานการณ์โดยรัฐบาลทหาร จึงทำให้สังคมกลับคืนสู่ความสงบ อย่างไรก็ตาม มีข้อค้นพบเพิ่มเติมจากการศึกษาว่า แม้รัฐสามารถควบคุมสื่อแพร่ภาพและสื่อกระจายเสียงให้ยุติการเผชิญหน้าได้ค่อนข้างดี แต่รัฐก็ไม่สามารถเข้าไปควบคุมการผลิตเนื้อหาของสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line หรือ Twitter ซึ่งยังคงแสดงอัตลักษณ์ในการแสดงออกที่เป็นขั้วทางการเมือง และการแบ่งเป็นฝักฝ่ายเช่นเดิม

วิทยุชุมชนในพื้นที่ หรือสถานีวิทยุที่ได้รับใบอนุญาตประเภททดลองประกอบกิจการจาก สำนักงาน กสทช.ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลที่สำคัญในช่วงที่มีสถานการณ์ความขัดแย้ง เนื่องจากวิทยุชุมชนต่างแสดงบทบาทและจุดยืนที่แตกต่างกันไปแต่ละสถานี และประชาชนในชุมชนของแต่ละพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด มีแนวโน้มที่จะมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง สามารถส่งข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง และสามารถเจาะจงผู้รับเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะเขตทางภูมิศาสตร์ได้ โดยผู้รับสารไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะในการเปิดรับสาร อีกทั้งมีพลังอำนาจที่สามารถกำหนดสถานการณ์ ในขณะที่วิทยุชุมชนมีผลต่อการขยายความขัดแย้งทางการเมืองของคนในชุมชนในสถานการณ์ความขัดแย้งนั้น วิทยุชุมชนบางสถานีที่พยายามลดนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข่าวสารทางการเมือง หรือการสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และหันไปนำเสนอเนื้อหาอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือก่อให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อการอยู่รอดของสถานี และบางสถานีพยายามนำเสนอเนื้อหาในการลดความขัดแย้ง สร้างความปรองดอง และสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล คสช.ด้วย

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับวาทกรรมที่วิทยุชุมชนและโทรทัศน์ดาวเทียมนำมาใช้ในการกระตุ้นให้สังคมแบ่งออกเป็นขั้วทางการเมืองและมีการชี้นำความคิดเห็นของประชาชนในช่วงที่มีสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง อาทิ วาทกรรมความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจ และ

ความเป็นเอกภาพ คณะผู้ศึกษาพบว่าวาทกรรมทางสังคมที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองเกิดขึ้นคือวาทกรรมความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาสังเคราะห์ และสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้ ประเด็นแรก ความแตกแยกในสังคมที่เกิดขึ้นในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมา และมายุติลงในช่วงที่คณะทหารเข้ามายึดอำนาจ ความแตกแยกดังกล่าวยังคงมีอยู่ เพียงแต่การแสดงเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ การแสดงออกซึ่งความเป็นฝักฝ่ายทางการเมืองมีการนำเสนอสื่อแพร่ภาพและสื่อกระจายเสียงน้อยลงเนื่องจากรัฐทั้งรัฐบาล และ กสทช. มีการควบคุมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าการแสดงออกผ่านสื่อออนไลน์ซึ่งควบคุมได้ยากกว่ากลับมีเช่นเดิม หรืออาจจะมีมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถกล่าวเชิงสรุปได้ว่า สังคมไทยที่ตกอยู่ภายใต้สภาพการแตกแยก แบ่งขั้วมิได้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด และยังไม่มียุทธศาสตร์ใดเกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี หรือความปรองดองที่จะเกิดผลเป็นรูปธรรมขึ้น

ประการที่สอง ต่อคำถามที่ว่าสื่อแสดงบทบาทอย่างไรในสภาพความขัดแย้งและแตกแยกดังกล่าว ข้อมูลจากเวทีการสนทนากลุ่มมีข้อสรุปที่ชัดเจนว่า สื่อกระจายเสียง คือสถานีวิทยุชุมชนยังคงทำหน้าที่ตามที่มาหรือจุดกำเนิดเริ่มต้น กล่าวคือ สื่อที่มีกลุ่มการเมืองอยู่เบื้องหลังก็ยังคงนำเสนอเนื้อหาที่สนับสนุนฝักฝ่ายทางการเมืองของกลุ่มตน สื่อการเมืองประเภทนี้ยังก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชนอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เป็นเขตชานเมือง เมื่อมีการจัดให้หอกระจายข่าวในชุมชนรับสัญญาณจากสถานีวิทยุที่นำเสนอความคิดเห็นและประเด็นการเมืองของกลุ่มการเมืองหนึ่ง ผลปรากฏว่าเกิดความขัดแย้งมากขึ้นภายในชุมชน จากเดิมที่ประชาชนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข หอกระจายข่าวทำหน้าที่เพียงการแจ้งข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมในชุมชนโดยไม่มีการนำเสนอประเด็นการเมืองที่ก่อให้เกิดความแตกแยก ส่วนวิทยุชุมชนที่เป็นวิทยุเพื่อธุรกิจหรือมีกลุ่มธุรกิจอยู่เบื้องหลังก็ปรับเปลี่ยนบทบาทไปตามเหตุผลทางธุรกิจเป็นหลักเพื่อความอยู่รอด

ประการที่สาม สถานีวิทยุชุมชนหรือสถานีวิทยุที่ได้ใบอนุญาตประเภททดลองประกอบกิจการจากสำนักงาน กสทช. ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากพบว่า การกำกับดูแลมีค่อนข้างน้อย หรือกำกับดูแลไม่ทั่วถึง ทำให้มีปัญหาทั้งการนำเสนอเนื้อหารายการและการโฆษณาที่ไม่เหมาะสม จากการให้ข้อมูลของที่ประชุมการสนทนากลุ่มย่อยพบว่า การตรวจสอบการกระทำความผิดหรือการกำกับดูแลจะเกิดขึ้น ส่วนมากจะเป็นเฉพาะกรณีที่มีความขัดแย้งกันเองระหว่างสถานีในพื้นที่นั้นๆ นอกจากนั้น สถานีวิทยุที่เป็นกลุ่มฝักฝ่ายทาง

การเมืองส่วนใหญ่ได้ปรับวิธีการในการนำเสนอเนื้อหาจากการที่ใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยตรง เปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยนัยมากขึ้น แต่เนื้อหาที่แท้จริงก็ยังคงเป็นเช่นเดิม

ประการที่สี่ เมื่อศึกษาลึกลงไปในประเด็นสาเหตุของความขัดแย้ง พบคำตอบที่ค่อนข้างหลากหลาย เบื้องหลังของวาทกรรมที่ค้นพบยังมีสาเหตุของความขัดแย้งแฝงอยู่ เช่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และอุดรธานีที่วาทกรรมเรื่อง ความยุติธรรม เรื่องความเป็นประชาธิปไตยมีความโดดเด่น ก็วาทกรรมที่พบในกลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำ และที่สำคัญวาทกรรมดังกล่าวยังเชื่อมโยงกับประเด็นเรื่องความเหลื่อมล้ำ และความเป็นธรรมในสังคม ส่วนที่เวทีเชียงใหม่ วาทกรรมความยุติธรรม และวาทกรรมประชาธิปไตยยังเชื่อมโยงกับประเด็น เชียงใหม่จัดการตนเองหรือท้องถิ่นจัดการตนเองด้วย อันนับว่าเป็นประเด็นทางสังคมที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ประการที่ห้า คณะผู้วิจัยพบว่าระหว่างสื่อกับความขัดแย้งไม่อาจชี้ชัดได้ว่าตัวแปรใดเป็นตัวแปรเหตุ และตัวแปรใดเป็นตัวแปรผล กล่าวคือสำหรับบทบาทของสื่อแล้ว สื่อมีบทบาททั้งในแง่ที่เป็นต้นเหตุ (ตัวแปรเหตุ) ให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งในแง่นี้ สื่อดังกล่าวมักเป็นสื่อที่มีการเมืองหนุนหลัง กับอีกแง่หนึ่งสื่อ นำความขัดแย้งที่มีอยู่ก่อนแล้วไปถ่ายทอดและขยายผล ซึ่งบางครั้งสื่อทำหน้าที่ดังกล่าวโดยมิได้ตั้งใจ แต่ผลที่เกิดขึ้นคือความขัดแย้งยิ่งเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

ประการที่หก ในแง่ของประชาชนผู้รับสาร โดยส่วนใหญ่พบว่าแม้จะมีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน และ/หรือสนับสนุนกลุ่มการเมืองคนละกลุ่มกัน แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนเดียวกันได้ไม่เกิดการเผชิญหน้า และไม่นำไปสู่ความแตกแยก เว้นแต่เป็นกรณีที่มีสื่อที่ผลิตจากภายในแล้วนำเข้าไปเผยแพร่ในชุมชน หรือกรณีที่ผู้ผลิตสื่อเองมิได้เป็นคนในชุมชนอย่างแท้จริง

ประการที่เจ็ด ความพยายามในการใช้สื่อกระจายเสียงหรือวิทยุชุมชนเพื่อลดความขัดแย้งมีอยู่หลายพื้นที่ โดยผู้ที่ประกอบกิจการที่มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อว่าสื่อสามารถลดความขัดแย้งและสร้าง ความปรองดองให้เกิดขึ้นได้ แต่ความพยายามดังกล่าวยังคงจำกัดอยู่ในวงแคบๆ ไม่มีการสนับสนุนจาก ฝ่ายกำหนดนโยบายอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม รูปแบบการทำงานสื่อเพื่อเอาชนะความขัดแย้งจึงเป็น รูปแบบของจิตอาสาที่มีข้อจำกัด และขาดความยั่งยืน

ประการสุดท้าย คณะผู้วิจัยพบว่า การทำหน้าที่ของสื่อวิทยุกระจายเสียงในพื้นที่ ไม่สอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การอนุญาตการประกอบกิจการซึ่งแบ่งประเภทใบอนุญาตออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภท

บริการธุรกิจ ประเภทบริการสาธารณะ และประเภทบริการชุมชน เนื่องจากเนื้อหาที่สถานีวิทยุแต่ละสถานีนำเสนอไม่ยึดโยงกับประเภทใบอนุญาตที่ได้รับแต่ประการใด แต่กลับยึดโยงกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มธุรกิจที่สนับสนุนเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้มีข้อข้อเสนอเชิงนโยบายต่อ กสทช.และสำนักงาน กสทช.ในการพิจารณาสนับสนุนให้มีสถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ต้นแบบ (Role Model) ซึ่งทำหน้าที่ลดความขัดแย้งและสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นโดยจัดทำเป็นโครงการนำร่องขึ้นในแต่ละภูมิภาค หรือในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งสูง ทั้งนี้ สถานีวิทยุหรือสถานีโทรทัศน์เพื่อลดความขัดแย้งต้นแบบ ควรมีองค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย 1) โครงสร้างองค์กรและที่มาของแหล่งทุนหรือการสนับสนุน 2) การจัดทำผังรายการและเนื้อหาสาระที่นำเสนอ 3) กลไกในการติดตามประเมินและการตรวจสอบการทำหน้าที่ของแต่ละสถานี

ประการต่อมา กสทช.ควรพิจารณาลดอำนาจในการออกใบอนุญาตและกำกับดูแลซึ่งรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง ไปสู่การกระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่นหรือภูมิภาคให้มากขึ้น ทั้งในแง่ของการพิจารณาออกใบอนุญาต การกำกับดูแล และการติดตามประเมินผล เนื่องจากสื่อวิทยุชุมชน และโทรทัศน์ดาวเทียมในประเทศมีอยู่เป็นจำนวนมาก สำนักงาน กสทช.ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายไม่สามารถที่จะกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงควรพิจารณาให้มีกลไกในระดับพื้นที่ซึ่งทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงเป็นหน่วยงานทำหน้าที่แทน หรือเป็นผู้พิจารณาถ่วงดุล

นอกจากนี้ ยังเห็นว่า ผู้ประกอบกิจการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ขาดความเข้าใจต่อข้อกำหนดและระเบียบหลักเกณฑ์ อีกทั้งไม่ตระหนักต่อการประกอบกิจการตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต อีกทั้งยังไม่มีแนวปฏิบัติ (Code of Conduct) ที่ดีที่เป็นมาตรฐานอย่างชัดเจน กสทช.จึงควรพิจารณาในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการพัฒนาตนเองอย่างมืออาชีพมากขึ้น ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

คำนำ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทที่ 1 บทนำ

1.1	ปัญหา: การแบ่งขั้วทางสังคมและสื่อ	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3	การทบทวนวรรณกรรม	3
1.4	วิธีการและการวางแผนการดำเนินงาน	8
1.5	ขอบข่ายของงาน	9
1.6	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	10
1.7	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	10

บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2.1	การสำรวจข้อมูลภาคสนาม	28
2.2	กรอบแนวคิดในงานศึกษาเชิงปริมาณ	28
2.3	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
2.4	ผลการศึกษาเชิงปริมาณ	33
2.5	สรุปผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม	134

บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1	วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ	140
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	141
3.3	ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ	141
3.4	สรุปผลการสนทนากลุ่ม	164

บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4.1	สื่อกับความขัดแย้งในสังคมไทย	168
4.2	บทบาทของสื่อในการเผยแพร่และขยายวาทกรรมทางสังคม	171
4.3	อภิปรายผลการศึกษา	180
4.4	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	182



บรรณานุกรม	184
ภาคผนวก	
ตัวอย่างแบบสอบถาม	188
ประเด็นการประชุมนำฟังความคิดเห็น (focus group)	197
ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม	200
เอกสารขึ้นชื่อการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม	204
คณะผู้วิจัย	214

## บทที่ 1 บทนำ

### ปัญหา: การแบ่งขั้วทางสังคมและสื่อ

เจ้าของสื่อระดับประเทศในประเทศไทย (หรือเครื่องมือในการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม) ถูกควบคุมโดยกลุ่มยุทธศาสตร์หลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างมีการผลิตซ้ำสื่อ โดยการถ่ายทอดเนื้อหารายการที่สอดคล้องกับจุดยืนทางการเมืองของตนเอง สิ่งนี้คือสาเหตุหลักของการแบ่งขั้วความคิดของผู้บริโภคสื่อ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อการตอบโต้กลับในเชิงการแบ่งขั้วทางการเมืองซึ่งแม้มีการผ่อนคลายทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสื่อ จากรัฐ หรือองค์กรกำกับดูแลอย่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ก็ไม่สามารถกำกับระดับเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังและความแตกแยกได้

สาเหตุหลักของการแบ่งขั้วของประเทศไทยในปัจจุบัน คือข้อมูลและเนื้อหาของสื่อมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้รับสาร นอกจากนี้เนื้อหาของสื่อยังเป็นเหตุและผลในพื้นที่สาธารณะทั่วไป เหตุผลที่กล่าวมาจึงก่อให้เกิดผลกระทบสองประการ ได้แก่

1. ข้อมูลเกิดความลำเอียง และไม่เป็นกลางจากฝ่ายของผู้ส่งสารตามภูมิหลังและความสนใจของผู้ส่งสาร ประกอบกับสารที่มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้รับสาร โดยเฉพาะสารที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นที่ตรงกัน และไปในทางเดียวกัน จึงทำให้ผู้รับสารเกิดความเป็นพรรคเป็นพวก ทั้งยังปฏิเสธกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นต่างอย่างชัดเจน

2. ข้อมูลสอดคล้องกับความเชื่อของผู้รับสารอย่างแรงกล้า จึงถือเป็นเพียงข้อมูลเดียวที่ผู้รับสารรับ ในขณะที่ข้อมูลที่มีความเห็นแตกต่างออกไปนั้น นอกจากจะไม่ได้รับการยอมรับแล้ว ยังถือเป็นข้อมูลที่ทรยศหักหลังผู้รับสาร สิ่งนี้ยังส่งผลกระทบที่ว่าสถานีใดก็ตามที่มีความเป็นกลาง ส่งสารที่หลากหลายจากหลายกลุ่ม จะถูกมองว่าเป็นผู้ทรยศหรือเป็นคนนอกทันที

การโน้มเอียงเข้าหากันระหว่างสื่อและผู้รับสื่อทำให้เกิดพลังขับเคลื่อนความรู้สึกที่ถูกแบ่งแยก ร่วมกันและเกิดการแบ่งขั้วทางสังคม ทำให้โอกาสในการประสานรอยร้าวในสังคมเริ่มริบหรี่ ท้ายที่สุดพฤติกรรมในการบริโภคสื่อจะส่งผลให้พื้นที่ของความคิดเชิงเหตุผล ความคิดแบบคู่ขนาน และวาทกรรมแบบปลายเปิดไม่มีจุดยืนในสังคม นอกเหนือไปจากนี้ การเลือกบริโภคสื่อยังส่งผลให้เกิดความรุนแรงในสังคม เพราะความเชื่อผูกติดกับความรู้สึกของความถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ว่า “ตนเองเหนือกว่า” สิ่งที่แย่ไปกว่านั้น คือการจะนำคนต่างความเชื่อมาพูดเจรจากันยังเป็นไปได้ยาก เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีความเชื่อแบบหัวรุนแรงสุดโต่ง

ดังนั้น การสร้างกรอบความคิดขึ้นใหม่เกี่ยวกับพื้นฐานในการผลิตสื่อและการควบคุมสื่อจึงเป็นสิ่ง  
ที่จำเป็นมาก การสร้างกรอบแนวคิดนี้ไม่สามารถทำจากระดับบนลงสู่ระดับล่าง หากแต่การเปลี่ยนแปลง  
จะสามารถเริ่มต้นได้จากพลังเสียงของผู้ที่เป็นตัวแปรสำคัญในสังคม

**การจะเกิดความสามัคคีและประชาธิปไตย**ได้นั้นขึ้นอยู่กับการณ์บุคคลในสังคมที่มีความรู้และ  
ความเข้าใจสามารถใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ความรู้สึกในการตัดสินใจทางการเมืองได้ อาทิ ในขณะที่มี  
การเลือกตั้ง บุคคลนั้นๆจะสามารถใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ความรู้สึกในการตัดสินใจเลือกผู้แทนทางการเมือง  
เมือง มีความคิดแบบเปิดกว้าง เลือกรับข่าวสารมากกว่าข่าวลือและมีศีลธรรม หากบุคคลทั่วไปในสังคม  
สามารถประเมินได้ดังนี้ จะทำให้นักการเมืองที่ผิดศีลธรรมไม่ได้รับการสนับสนุน ดังนั้นบุคคลที่สามที่เป็น  
องค์กรที่อยู่ระหว่างดุลอำนาจของความแตกแยกดังกล่าว ควรมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในดูแลการกระจาย  
ข่าวสารของนักการเมืองเหล่านี้ สิ่งนี้ยังมีนัยสำคัญคือองค์กรสื่อใดก็ตามที่มีความเปี่ยมแน่นเข้าหาข่าวอำนาจ  
ใดข่าวอำนาจหนึ่ง มักจะเลือกนำเสนอแต่ข้อมูลด้านเดียว ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งที่สำนักงาน  
กสทช. ควรเข้ามาเป็นบุคคลที่สามเพื่อถ่วงดุลอำนาจนี้ สำนักงาน กสทช. เป็นองค์กรที่สามารถเป็นต้นแบบ  
ในการวางข้อกำหนดทางการนำเสนอสื่อซึ่งมีอำนาจเหนือรัฐและตลาดในสังคมทุนนิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง  
เหนือสถานการณ์การแบ่งขั้วทางการเมือง แต่ในขณะเดียวกัน สำนักงาน กสทช. ยังจะต้องทำงานร่วมกับ  
องค์กรสื่อตั้งแต่ระดับรัฐและเอกชนที่มีโอกาสสนับสนุนข้างใดข้างหนึ่ง ดังนั้นคำถามสำคัญคือ สำนักงาน  
กสทช. จะสามารถสร้างข้อบังคับและอำนวยความสะดวกแก่สื่อในการสร้างเครื่องมือเสริมสร้างพื้นฐานการ  
ดำเนินการกับข้อมูลที่มีความลำเอียงในสังคมที่แตกแยกได้อย่างไร

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. **การแบ่งขั้วอำนาจ:** วิเคราะห์ความเข้าใจของกลุ่มยุทธศาสตร์ในสถานการณ์การแบ่งขั้วอำนาจ  
ในปัจจุบันและหน้าที่ของสื่อ
2. **เนื้อหา:** เนื้อหาสื่อแบบใดในสื่อกระจายเสียงที่สามารถลดความตึงเครียดและเพิ่มความสามัคคี  
ได้และเนื้อหาของสื่อสามารถนำมาซึ่งความเป็นประชาธิปไตยได้หรือไม่
3. **กฎข้อบังคับ:** กฎข้อบังคับเกี่ยวกับรูปแบบและผู้ผลิตสื่อแบบใดที่สามารถเอาชนะการแบ่งแยก  
และเสริมสร้างประชาธิปไตยได้ ความแตกต่างจะสามารถรวมตัวกันได้อย่างไรและจะต้องมีกระบวนการ  
อย่างไร
4. **การแนะนำนโยบาย:** กฎข้อบังคับสื่อรูปแบบใดที่เป็นที่ต้องการเพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นกลาง  
และทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเท็จจริงของสถานการณ์ปัจจุบัน

## การทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้น

การเปลี่ยนแปลงบทบาทสื่อจากการเป็นสื่อกลาง (Mediation) ไปเป็นการปฏิบัติสื่อ (Mediatization) ได้รับการอธิบายอย่างมากมายในสื่อยุคปัจจุบัน (Adolf 2011, Stroembaeck 2008) การปฏิบัติสื่อถูกนำมาใช้ในบริบทต่างๆที่อธิบายลักษณะอิทธิพลของสื่อต่อปรากฏการณ์ที่หลากหลาย เช่น ทางการเมือง การเผยแพร่วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม พฤติกรรมของผู้บริโภค ฯลฯ ตามที่ Hjavard (2008: 106) กล่าวไว้ว่า “เมื่อไม่นานมานี้มีนักวิจัยสื่อพยายามที่จะพัฒนาแนวคิดความเข้าใจเรื่องการปฏิบัติสื่อให้มีความสอดคล้องและแม่นยำยิ่งขึ้น พบว่าเป็นกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ Krotz, 2007; Schulz, 2004) Hjavard เสนอมุมมองเชิงสังคมวิทยาไว้ว่า ทฤษฎีในปัจจุบันใช้มุมมองของสถาบันต่อสื่อและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งหมายความว่ามีการนำเอาชุดแนวคิดทางสังคมวิทยามาใช้ซึ่งเป็นไปได้ที่จะระบุองค์ประกอบของ “ตรรกะสื่อ” และจะเกิดการวิเคราะห์ที่ดีกว่าเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันระหว่างสื่อและภาคสังคมอื่นๆ(รูปแบบสถาบัน) (Hjavard (2008:110) เขากล่าวว่า การปฏิบัติสื่อเป็น “กระบวนการทางสังคมที่เพิ่มระดับการยอมรับและพึ่งพาสื่อและตรรกะของสื่อ” กระบวนการนี้จะมีลักษณะควบคู่ที่ว่าสื่อบูรณาการสู่การดำเนินงานของสถาบันทางสังคม ในขณะที่สถาบันเหล่านี้ยังได้รับสถานะและสิทธิของการเป็นสถาบันทางสังคม เป็นผลทำให้การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมภายในสถาบันที่เกี่ยวข้องระหว่างสถาบัน และสังคมที่มีขนาดใหญ่เกิดขึ้นผ่านทางสื่อ” (Hjavard 2008: 113)

สิ่งที่น่าสนใจคือข้อโต้แย้งผ่านการปฏิบัติสื่อ ซึ่งทำให้เกิดพื้นที่ทางสังคมรูปแบบใหม่ และเข้ามาแทนที่พื้นที่ทางสังคมที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์โดยตรง ดังจะพบข้อสังเกตว่าสื่อปรับโครงสร้างของพื้นที่สาธารณะการใช้ชีวิตประจำวัน และการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมออกเป็นสองส่วน: ความคล้ายคลึง/ ความแตกต่าง และการรวมศูนย์/ การกระจายตัว

ตารางที่ 1.1 ตารางจำแนกสื่อตามลักษณะพื้นที่สาธารณะการใช้ชีวิตประจำวัน และการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม

ลักษณะของสื่อ	การรวมศูนย์	การกระจายตัว
ความคล้ายคลึง	สื่อระดับชาติ การถ่ายทอดละครต่างประเทศ ข่าว ฯลฯ ในรายการระดับชาติ	สื่อนานาชาติ การถ่ายทอดละครต่างประเทศ ข่าว ต่างประเทศ (อาทิ CNN BBCAI-Jazeera)
ความแตกต่าง	วิทยุชุมชน รายการท้องถิ่นหรือภูมิภาค สำหรับกลุ่มเฉพาะ	สื่อภูมิภาค สื่อเฉพาะ และสื่อชาติพันธุ์ จาก กลุ่มคนอพยพและชนกลุ่มน้อย (อาทิ ชาวตุรกี ชมโทรทัศน์ตุรกีในประเทศเยอรมนี)

สื่อมีหน้าที่มากกว่าการปฏิสัมพันธ์โดยตรง เพราะสื่อสามารถสื่อสารและ "เป็นสื่อกลาง" ทำให้การสื่อสารเป็นอิสระจากผู้ร่วมแสดงตน และมีความหมายที่ลึกซึ้งในการสร้างพื้นที่ทางสังคม โดยสามารถแยกแยะสื่อเป็นสื่อระดับโลก สื่อระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น หากมี "Club Logic" ของสื่อรวมอยู่ด้วย ก็จะสามารถเพิ่มระดับบุคคลเข้าไปได้ เช่น สื่อจะบ่งบอกลักษณะของบุคคลที่คล้ายกันในสถานที่ที่ต่างกัน สังเกตได้จากหลักฐานของระบบโลกาภิวัตน์ เช่น Al-Jazeera โทรทัศน์ดาวเทียม ฯลฯ เช่นเดียวกับละครน้ำเน่าและเหตุการณ์ระดับโลก (World Championship ฯลฯ) ในระดับชาตินั้น โทรทัศน์แห่งชาติ รายการข่าว ฯลฯ มักจะเป็นรายการที่ครอบงำพื้นที่สื่อซึ่งจะพบเห็นการรายงานข่าวสำคัญและข่าวบันเทิง ในส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่นนั้นจะเชื่อมต่อกับวิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ฯลฯ ในระดับบุคคลนั้น สื่อโซเชียลเริ่มมีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากบุคคลสามารถค้นหาข้อมูลต่างๆ ที่ตอบสนองความสนใจของแต่ละบุคคล ประเด็นที่น่าสนใจคือ ในระดับเหล่านี้จะผนวกในรายการโทรทัศน์ หรือยังคงความแตกต่างไว้ รูปแบบที่เจาะจงเป็นรายการระดับโลกที่ตอบสนองความสนใจของชนกลุ่มน้อย เช่น กลุ่มแรงงานข้ามชาติ ฯลฯ การปฏิบัติสื่อจึงเป็นการทดแทนกระบวนการของความเป็นสถาบันที่ขึ้นอยู่กับพื้นที่สาธารณะและการสื่อสารโดยตรงไม่มากนัก และทำให้กระบวนการของความเป็นสถาบันทำตามวาระและกรอบที่สื่อที่กำหนดไว้

การปฏิบัติสื่อมีความเชื่อมโยงกับกระบวนการ 2 ประการ ได้แก่ โลกาภิวัตน์และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยทั้ง 2 กระบวนการนี้มีความเกี่ยวข้องกัน เพราะสื่อทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะเป็นของเอกชน (Kriesi et al. 2013) กระบวนการทั้ง 2 อย่างสื่อเป็นนัยถึงการลดลงของการควบคุมของภาครัฐและข้อบังคับเกี่ยวกับสื่อ ซึ่งนักเขียนบางท่านชี้ว่า ด้วยประเด็นดังกล่าวส่งผลให้ตรรกะของสื่อมีความเป็นอิสระ

และเป็นกรอบความคิดที่มีอิทธิพลครอบงำที่ ซึ่งตำแหน่งจุดยืนการเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ต้องนำมาคำนึงถึง ซึ่งในการศึกษาของ Kho Suet Nie เรื่องการปฏิวัติสื่อในประเทศมาเลเซีย กลับได้ผลลัพธ์ที่น่าแปลกใจ คือ สื่อเอกชนมีแนวโน้มที่จะมีความใกล้ชิดกับรัฐบาลและดูเหมือนว่าจะมีการอนุญาตให้มีพื้นที่ หรือให้เวลาสำหรับนักการเมืองในการออกอากาศมากกว่าสื่อของรัฐ จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพบว่า วาทกรรมทางการเมืองที่ถูกนำเสนอสู่สาธารณะโดยสื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกับวาทกรรมของรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง หรืออีกนัยหนึ่งคือ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้นไม่ได้เป็นการลดอำนาจสื่อของภาครัฐบาลทั้งหลาย แต่ในทางตรงกันข้าม กลับเป็นการเพิ่มอำนาจสื่อของรัฐบาล

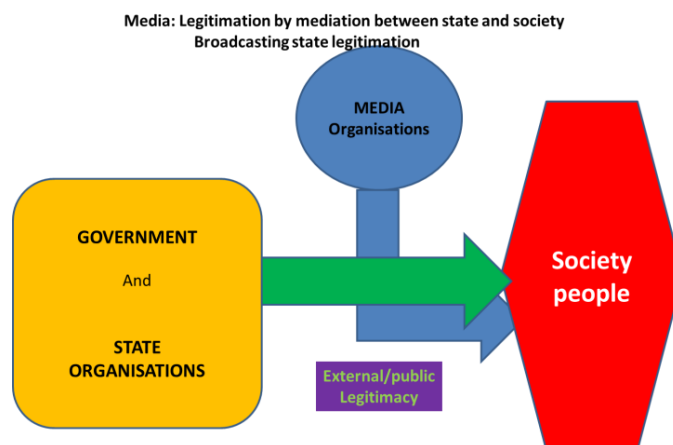
การศึกษาการปฏิวัติสื่อมีแนวโน้มที่จะประเมินอำนาจของสื่อมากเกินไป (Ampuja 2013; Ampuja et al, 2014). “ทฤษฎีตรรกะของสื่อ” หรือการโฆษณาอย่างกระตือรือร้นของการปฏิวัติสื่อ ในฐานะแนวคิดอันยิ่งใหญ่ทางสังคมศาสตร์ที่ซึ่งจบลงด้วยมุมมองการวิเคราะห์ที่ง่ายเกินไปและไม่เป็นที่น่าพอใจ นักวิจัยสื่อลงทุนลงแรงอย่างมหาศาลในเรื่อง ‘การปฏิวัติสื่อ’ ‘ในฐานะการสร้างแบรนด์เพื่อการเข้าถึง’ โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าสิ่งใดเป็นแนวคิดที่ “ไม่สามารถทำได้” การรวมศูนย์กลางสื่อทั้งแบบในฐานะจุดแข็งและจุดอ่อนของทฤษฎี การปฏิวัติสื่อได้ป้องกันกลุ่มผู้สนับสนุนแนวความคิดนี้ในการที่จะสร้างความชัดเจนในทางทฤษฎีบทบาทของสื่อในฐานะเป็นตัวแทนในแง่ของอำนาจทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสถาบันความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนที่ไม่จำเป็นต้องสอบสวนในอำนาจที่เพิ่มขึ้นของสื่อในส่วนของประวัติศาสตร์ปัจจุบัน” (Ampua et al, 2014: 122) อย่างไรก็ตาม การศึกษาการปฏิวัติสื่อได้ให้ประโยชน์ที่สำคัญเพื่อการศึกษาของสื่อโดยชี้ให้เห็นถึงวาทะที่ซับซ้อนระหว่างสื่อและองค์กรต่างๆ และโครงสร้างทางสังคมด้วยเช่นกัน ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เมื่อคำนึงจากผลการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิวัติสื่อ โดยไม่จัดสรรอำนาจให้กับสื่อมากเกินไป เช่น การปฏิวัติสื่อโดยที่มีตรรกะของสื่อช่วยให้เห็นมุมมองทางสังคมวิภาษมากขึ้นแทนการครอบงำหรือครอบของสื่อโดยสถาบันอื่นๆ เช่น การเมืองจากสื่อ ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลักการพึ่งพาอาศัยกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยการพึ่งพาอาศัยกันหมายถึงความสัมพันธ์ต้องมียู่และแน่นอนว่าทุกครั้งที่มีความสัมพันธ์หนึ่งๆ เราจะมีการต่อสู้แย่งชิงทางอำนาจเนื่องจากความแตกต่างของอำนาจ ดังนั้นอะไรคือการพึ่งพาอาศัยกันและทำไมสื่อถึงมีความเกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าว

รัฐเองก็มีลักษณะเช่นเดียวกันกับสื่อคือเกิดขึ้นจากองค์กรต่างๆ รัฐไม่ได้เป็นองค์กรที่จับต้องได้ แต่เมื่อพิจารณาผ่านองค์กรประกอบ (ตุลาการ ตำรวจ ทหารและส่วนบริหาร) ซึ่งทั้งหมดถือเป็นองค์กรของรัฐ ในทำนองเดียวกันสื่อไม่ได้แค่มียู่ แต่มีอยู่โดยอาศัยโครงสร้างทางวัตถุและบริบทขององค์กร หลักการพึ่งพาอาศัยกันในเบื้องต้นคือภาระหน้าที่หนึ่งของส่วนบริหารของรัฐที่จะต้องจัดตั้งองค์กร ทั้งองค์กรสาธารณะ (เช่น สำนักงาน กสทช.) หรือเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรรัฐโดยตรง (เช่น ในประเทศมาเลเซีย และประเทศพม่า) เพื่อควบคุมและกำกับดูแลสื่อ โดยภารกิจนี้วิวัฒนาการจากกฎหมายที่มีอยู่แล้วและบังคับใช้โดยรัฐ โดยกฎหมายดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับสื่อและรวมไปถึงบริบทของสื่อด้วยเช่นกัน (Sjoavaag 2014; Hallin,

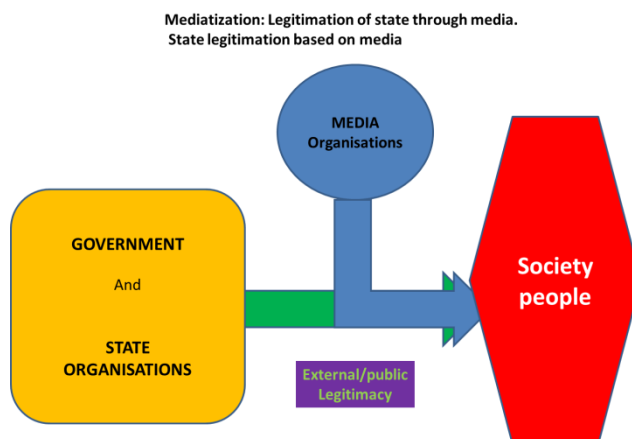
Mancini 2004; Loewstedt, Sulaiman 2013) อย่างไรก็ตามก็ดียังมีความสำคัญและความซับซ้อนมากขึ้นเท่าไร ก็ยังเป็นการพึ่งพาซึ่งกันและกันอีกทางหนึ่งเท่านั้น

ส่วนบริหาร กระทรวง ฯลฯ ถือเป็นองค์กรเช่นเดียวกับสถานีสื่อของรัฐหรือเอกชน เพื่อที่จะทำงานหรือสื่อสารกับองค์กรอื่นๆ และเพื่อสร้างความยอมรับจากประชาชน องค์กรนั้นๆ จำต้องมีความชอบธรรมเป็นทวิคุณซึ่งตั้งอยู่บนหลักของสถาบันเพราะสิ่งเหล่านี้ถือเป็นการสร้างความหมาย ในทางหนึ่งคือ องค์กรต้องการความชอบธรรมจากภายนอกหรือสาธารณะ นั่นคือการเป็นที่ยอมรับจากสังคมส่วนใหญ่ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เป็นประโยชน์ ประการที่สอง องค์กรต้องทำให้ตนเองมีความชอบธรรมจากผู้ทำงานภายในองค์กร เรียกว่าความชอบธรรมภายใน ในขณะที่การศึกษาของแนวคิดแบบสถาบันใหม่ แสดงให้เห็นว่าความชอบธรรมทั้งสองแบบไม่จำเป็นต้องเชื่อมโยงกันเลย ในความเป็นจริงเรามีความแตกต่างทั้งภายในและภายนอกโดยใช้กลยุทธ์การปิดบัง เพื่อให้กระบวนการภายในถูกซ่อนไว้จากภายนอก ตัวอย่างเช่น สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับนักการเมืองคือการได้รับการเลือกตั้งอีกครั้ง ดังนั้นจึงมีการแข่งขันระหว่างหมู่นักการเมืองเพื่อที่ความต้องการคะแนนเสียง วัตถุประสงค์นี้ไม่สามารถกำหนดเป็นนโยบายหลักได้ ดังนั้นจึงเป็นความต้องการภายในที่ต้องได้รับการแปลหรือตีความสำหรับสาธารณะในการปรับเป็นเนื้อหาเข้าสู่รายการทางการเมือง

แผนภาพที่ 1.1 แสดงแนวคิดการเป็นสื่อกลาง (Mediation)



## แผนภาพที่ 1.2 แสดงแนวคิดการปฏิวัติสื่อ (Mediatization)



ดังนั้น การแบ่งแยกความแตกต่างภายในองค์กรระหว่างสถาบันภายในหรือความชอบธรรมภายนอก คือ มีจุดที่คาบเกี่ยวกัน คือ รัฐ เช่นเดียวกับผู้ประกอบการภาคเอกชน NGO และอื่นๆ จำต้องมีเวทีความเห็นสาธารณะที่ซึ่งองค์กรเหล่านี้จะได้รับการยอมรับจากประชาชน ในที่นี้สื่อจะแสดงบทบาทที่ชัดเจนเพราะสื่อถือเป็นเครื่องมือในการกระจายเสียงและประชาสัมพันธ์ความชอบธรรมภายนอก

จากความแตกต่างของข้อโต้แย้งเรื่องการปฏิวัติสื่ออาจไม่สามารถสมมติว่าตรรกะสื่อจะเข้ามาครอบงำและแสดงบทบาท หากแต่สมมติได้ว่าตรรกะของความชอบธรรมภายนอกของสื่อเองจะกลายเป็นกรอบสำหรับความชอบธรรมภายนอกของการเมือง ในมุมมองนี้การปฏิวัติสื่อเป็นคำอธิบายของความชอบธรรมภายนอกของสื่อในฐานะที่เป็นสถาบันเพื่อเผยแพร่ความชอบธรรมภายนอกขององค์กรอื่นๆ ข้อโต้แย้งนี้มีนัยความหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการสร้างวาระและกรอบของสื่อ ในฐานะที่สื่อต้องพึ่งพาองค์กรอื่นๆ เพราะหากไม่มีองค์กรเหล่านี้ สื่อก็จะมีสิ่งใดในการนำเสนอและไม่มีรายการที่จะออกอากาศ และความเป็นอิสระจากองค์กรเหล่านี้หมายถึงในแง่ที่ว่าสื่อสามารถปรับเปลี่ยนและวางกรอบข้อมูลที่ได้รับในรูปแบบของพวกเขาเอง ถ้าหากเชื่อมโยงสิ่งนี้เข้ากับแนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะจะสามารถมองไปที่วาทกรรมทางสังคมหรือสิ่งที่ภายในสังคมหรือชุมชนมองว่าเป็นสิ่งสำคัญ ในแง่ที่ว่า พื้นที่สาธารณะถือเป็นกรอบและวาระซึ่งสื่อต้องปฏิบัติตาม โดยสรุปความสัมพันธ์วิภาษ: สื่อรับวาทกรรมในสังคมและนำเสนอออกไป สื่อสามารถตรวจสอบวาทกรรมที่เกี่ยวข้องเหล่านี้และเสริมสร้างการผลิตซ้ำทางความคิด ดังนั้นจึงมีสถานการณ์ของการขยายความ นั่นคือ สื่อ "ขยายความ" วาทกรรมทางสังคม คำถามคือการขยายความบางประเด็นที่เกิดขึ้นพร้อมกับการไม่ขยายความประเด็นอื่นๆ จะดำเนินไปได้แค่ไหน

ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งของผลการศึกษาการปฏิวัติสื่อนั้นคือ การแบ่งแยกในสื่อ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับโลก ระดับชาติ ระดับชุมชน และระดับปัจเจก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงระดับต่างๆ เหล่านี้เข้ากับระดับของ



วาทกรรมได้อย่างไรก็ดียังเกิดสภาวะตั้งเครียดระหว่างวาทกรรมต่างๆ ที่ว่าบ่อยครั้งที่มีวาทกรรมแห่งชาติที่เข้ามาทำร้ายโลกาภิวัตน์และหรือทางในกลับกันการอภิปรายเรื่อง “ความเป็นไทย” (Thainess) จะสามารถยกมาเป็นตัวอย่างได้ในที่นี้ความเป็นไทยถูกนำมาใช้เพื่อชี้ถึงความเจาะจงของระดับชาติที่ต่างออกไปจากมุมมองอื่นๆ ในระดับโลกยิ่งไปกว่านั้นวาทกรรมระดับสังคมชุมชนก็ยังสามาถเพิกเฉยหรือขัดแย้งกับวาทกรรมระดับชาติ เหมือนดังที่พบในประเด็นความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องกลุ่มการเมืองเสื้อแดงเสื้อเหลืองนั่นเอง

บทสรุปจากการอภิปรายข้างต้น พบว่า

1. สื่อเผยแพร่และขยายความวาทกรรมในระดับชาติ ท้องถิ่น ระดับโลก และระดับปัจเจกบุคคล
2. สื่อทำงานตามระดับต่างๆดังที่กล่าวมา
3. ผู้ชม/ ผู้ฟังเลือกใช้สื่อที่นำเสนอได้เข้ากับความคิดเห็นและวาทกรรมส่วนตัวของตน

### การแบ่งขั้ววาทกรรมระดับชาติ และสื่อ

เมื่ออ่านรายงานของประเทศไทยในปัจจุบัน มักมีหัวข้อและประเด็นที่แสดงออกถึงมุมมองที่ต่างกัน ซึ่งเรียกว่า “การแบ่งขั้ว” เอกภาพในอดีตของประเทศไทยถูกทำลายด้วยปัญหาทางการเมือง การดิ้นรน การต่อสู้ และความวุ่นวายทางการเมืองโดยมีประเด็นเรื่องของเสื้อเหลืองและเสื้อแดงในการแสดงออกของปัญหาการแบ่งขั้วที่ยังเชื่อมโยงต่อไปถึงเรื่องของพื้นที่และอาณาเขต เช่น ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ต่อสู้กับกรุงเทพฯและภาคใต้สุดท้ายจึงมีการอภิปรายเรื่องจุดยืนที่แตกต่างของวิถีที่จะเอาชนะปัญหาการแบ่งขั้วทางการเมือง

วาทกรรมพื้นฐานในปัจจุบันนี้ได้ถูกป้อนให้กับสื่อในระดับที่แตกต่างกัน ในทางหนึ่งมีสื่อระดับชาติที่ชี้ให้เห็นเรื่องปัญหาการแบ่งแยก ดังเช่นมีการนำเสนอขึ้นมาโดยฝ่ายตรงข้าม เช่น ASTV ผู้จัดการ ฯลฯ ในอีกทางหนึ่งในระดับท้องถิ่นมีสถานีวิทยุชุมชนที่ชี้ถึงปัญหานี้และกล่าวดำเนินไปในเรื่อง “อำมาตย์” ชนชั้นและความเป็นสองมาตรฐาน ฯลฯ ซึ่งปรากฏชัดว่าทั้งสองกลุ่มนี้ไม่สามารถปรองดองกันได้เลย

โดยทั่วไปหากกล่าวด้วยศัพท์เฉพาะทาง สิ่งนี้คือการต่อสู้ในเรื่องการผลิตซ้ำทางความคิดและวัฒนธรรม ซึ่งกลุ่มที่เกี่ยวข้องพยายามจะสร้างความคิดหรือวัฒนธรรมของพวกเขาให้เป็นเพียงวัฒนธรรมและความคิดเดียวหรือเป็นความพยายามที่จะรักษาวัฒนธรรมความคิดของตนเองเอาไว้ แต่ทราบใดที่วัฒนธรรมความคิดของตัวเองถูกมองว่าขัดแย้งกับอีกวัฒนธรรมความคิดหนึ่ง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมก็จะมีทางเป็นไปได้เลย คำถามจึงมีอยู่ว่าสังคมหลากหลายวัฒนธรรมในฐานะอุดมการณ์ใหม่ของความเป็นเอกภาพของชาติสามารถเป็นการประนีประนอมได้หรือไม่

งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดสองประการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เรื่องวาทกรรมปัจจุบันในเรื่องความเป็นเอกภาพและการแบ่งแยก
2. การวิเคราะห์ถึงการนำวาทกรรมไปใช้ของสื่อ

### วิธีการและการวางแผนการดำเนินงาน

ระเบียบวิธีในการดำเนินงานวิจัยนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณในเขตหัวเมืองใหญ่ในแต่ละภาค คือ กรุงเทพมหานครจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มคนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มองค์กรสำคัญต่างๆ งานวิจัยผนวกการค้นคว้าข้อมูลเชิงคุณภาพในเรื่องวาทกรรมปัจจุบันที่มีผลต่อความเข้าใจของสื่อ โดยมีจุดประสงค์หลัก คือการทำความเข้าใจถึงโครงสร้างความเข้าใจและมุมมอง เพื่อนำมาซึ่งการสื่อสารข้ามขอบเขตของชุมชนและกลุ่มฝั่งตรงข้ามทางความคิด

### ขอบข่ายของงาน

งานวิจัยฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ภารกิจ

1. การทบทวนวรรณกรรมเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างวาทกรรมทางสังคมและสื่อ ซึ่งเน้นการพัฒนาความคิดที่เกี่ยวกับการปฏิวัติสื่อ
2. การวิเคราะห์ด้านวาทกรรมปัจจุบันที่เกี่ยวกับการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในสังคมไทยเป็นมุมมองของกลุ่มสังคมใน กรุงเทพมหานคร จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเชียงใหม่
3. การวิเคราะห์ความเข้าใจของกลุ่มเหล่านี้ที่มีต่อสื่อ สื่อทำหน้าที่เผยแพร่ขยายความในเรื่องความแตกแยกทางสังคมถึงระดับใด
4. การวิเคราะห์ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อว่าสื่อควรจะปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ซึ่งภารกิจเหล่านี้เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 ภารกิจการศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

	วัตถุประสงค์ในการวิจัย			
	การรับรู้ถึง การแบ่งขั้ว	เนื้อหาของสื่อ	กฎเกณฑ์ในการ จำกัดการแบ่งขั้ว	ข้อเสนอแนะ
วรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง		ทฤษฎี Mediatization	ทฤษฎี Mediatization	แนวคิดในการกำกับ ดูแลสื่อ
วาทกรรม เกี่ยวกับการแบ่ง ขั้ว	วาทกรรมมีผลต่อ เนื้อหาของสื่ออย่างไร			
การรับรู้ของสื่อ		เนื้อหาของสื่อมีผลต่อ วาทกรรมอย่างไร		
การรับรู้เพื่อ เปลี่ยนแปลงสื่อ			ความคิดจากคน ในพื้นที่ในการ กำกับดูแลสื่อ	แนวคิดการมีส่วนร่วม ในการกำกับ ดูแลสื่อ

### การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

หากต้องการเก็บข้อมูลมุมมองความคิดของกลุ่มสำคัญๆต่างๆ เราจำเป็นต้องเน้นที่ตัวแทนขององค์กรและสมาคมที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดความเป็นไปของสื่อและสังคม อาทิ ผู้ประกอบการสื่อเอง องค์กรทางธุรกิจ หอการค้า นักกฎหมาย นักพัฒนา นักวิชาการ ภาคประชาสังคม เป็นต้น เพราะเป็นที่เข้าใจว่ากลุ่มเหล่านี้มีกระบวนการทางความคิดที่แตกต่างกัน เพราะต่างมีข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติพื้นฐาน มุมมอง และความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับมุมมองเชิงเนื้อหาของสื่อและความเป็นไปได้ของการกำกับดูแล โดยผ่านการสัมภาษณ์ที่เข้มข้น มีการอภิปรายกลุ่ม focus group เป็นต้น

## การแบ่งขั้วและความเป็นเอกภาพ

นับตั้งแต่เหตุการณ์การประท้วงของเสื้อเหลืองและเสื้อแดง เอกภาพของสังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศไทยตกอยู่ในอันตราย ซึ่งมีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายทางการเมือง และรัฐบาลใหม่อย่างรัฐบาลพลเอกประยุทธ์จันทร์โอชา ก็ต้องต่อกรและเอาชนะปัญหาความแตกแยกนี้ เพื่อที่จะนำมาซึ่งความเป็นเอกภาพของสังคมไทย การแบ่งขั้วและเอกภาพเป็นสองคำที่มีความหมายต่อเมื่อมีการอ้างถึงกันและกัน ในเชิงที่ว่าหากมีการแบ่งขั้วหรือความขัดแย้งทางการเมืองก็จะเป็นเอกภาพและในทางกลับกันเช่นเดียวกัน มุมมองและประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นมาในการอภิปรายเรื่องการแบ่งขั้ว และความเป็นเอกภาพนี้เป็นหัวข้อที่น่าสนใจมากที่ว่าประเด็นมุมมองเหล่านี้สร้างกรอบความคิดพื้นฐานที่ปิดกั้นและกำลังทำลายความเป็นเอกภาพซึ่งปรากฏเห็นได้ชัด ดังนี้

ก) **ความเป็นไทย** ซึ่งในที่นี้ คือความเข้าใจที่ว่าอะไรคือวัฒนธรรมไทย และอะไรที่สร้างวัฒนธรรมไทย สำหรับคนที่ถ่ายทอดความเป็นไทย การแบ่งขั้วมีความหมายโดยนัยว่าคุณคนใดที่ไม่ทำตามหรือมีความคิดเชิงอคติกับหลักปฏิบัติทางวัฒนธรรมเป็นบุคคลที่ทำลายความเป็นเอกภาพของสังคม ในบางครั้งกลุ่มบุคคลที่ไม่ทำตามหลักปฏิบัติหรือไม่ตามหลักความเป็นไทย พวกเขาเหล่านั้นก็ควรไม่อยู่ในสังคมไทย

ในส่วนของการสัมภาษณ์คณะผู้วิจัยจำเป็นต้องทำความเข้าใจว่าความเป็นไทยและการแบ่งขั้ว/ความเป็นเอกภาพมีความเกี่ยวเนื่องกันหรือไม่ และความเป็นไทยถูกใช้เป็นเครื่องมือการรวมตัวหรือการแบ่งแยกหรือไม่

ข) **ความยุติธรรมกฎหมาย ความเป็นสองมาตรฐาน** ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับทุกๆ เรื่องคำถามสำคัญ คือ เป็นเวลานานเท่าใดแล้วที่ความยุติธรรมถูกมองว่ามีอคติลำเอียงหรือมีความเป็นกลางและยุติธรรม ซึ่งมุมมองเรื่องความเป็นไทยมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนเสื้อเหลือง ส่วนความยุติธรรมก็ถูกหยิบมาใช้เป็นวาทะของกลุ่มคนเสื้อแดง โดยทั่วไปความยุติธรรมและกฎหมายเป็นกรอบที่ใช้เพื่อการรวมสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีกฎข้อบังคับที่ชัดเจนและการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม แต่อย่างไรก็ดี ถ้าความยุติธรรมและกฎหมายถูกมองว่ามีอคติลำเอียงหรือเป็นหมากทางการเมือง สิ่งนี้ก็จะกลายเป็นตัวชี้วัดของการแบ่งแยกทางการเมือง

ในส่วนของการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจว่า คนในสังคมมองความยุติธรรมและกฎหมายอย่างไร คนในสังคมอาจเข้าใจความยุติธรรมและกฎหมายในฐานะเป็นกลาง และในฐานะเป็นขอบข่ายทางสังคมและการเมือง หรือความยุติธรรมและกฎหมายเป็นเครื่องมือของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์กับคนกลุ่มนั้น ดังเช่นค่านิยมของสองมาตรฐาน

ค) **ประชาธิปไตย** หลักประชาธิปไตยเป็นหลักการที่ยอมรับการมีอยู่ของความแตกต่างทางความคิดเห็น มุมมอง ทศนคติต่อโลกและกระทั่งวัฒนธรรม แต่ความแตกต่างเหล่านี้อยู่ในกรอบของความเข้าใจร่วมกันในเชิงการเมืองและโครงสร้างของกฎหมาย หลักประชาธิปไตยจึงเป็นหลักที่อำนวยความสะดวกแตกต่าง ในขณะที่ยังคงรักษาความเป็นเอกภาพ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยคือคำว่าประชาธิปไตยเป็นคำที่ใช้สื่อถึงการดิ้นรนและการต่อสู้แย่งชิง โดยฝั่งหนึ่งอ้างว่าหลักประชาธิปไตยไม่สามารถนำมาใช้ได้และหลักประชาธิปไตยไม่เข้ากับวัฒนธรรมและบัญญัติกฎหมายของสังคมไทยในขณะเดียวกันอีกกลุ่มก็อ้างถึงความต้องการประชาธิปไตยและมีอคติต่อกระบวนการบางอย่าง เช่น การเลือกตั้ง พรรคการเมือง เป็นต้น ด้วยเหตุที่ว่ากระบวนการทางประชาธิปไตย เช่น กฎหมายเป็นกฎของการแข่งขัน ซึ่งการตีความและการปรับเปลี่ยน(ปฏิรูป)ก็จะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และสิ่งนี้เป็นสิ่งที่เด่นชัดมากในการอภิปรายเรื่องการเลือกตั้งในประเทศไทย เห็นได้จากกลุ่มพรรคการเมืองที่รู้ว่าตนสามารถชนะการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองที่รู้ว่าตนจะแพ้การเลือกตั้งก็จะพยายามจะหลีกเลี่ยงการเลือกตั้ง

ในส่วนของ การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยจะต้องหาคำตอบว่าอะไรคือความเข้าใจของคนในสังคมถึงหลักของประชาธิปไตยในที่นี้ เมื่อเจาะจงว่าคำถามนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นว่าประชาธิปไตยต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจน เช่น หลักของการมีบุคคลที่มีศีลธรรม(บารมี)สูงการเลือกแทนที่การเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง (หน้าที่ของรัฐสภา นายกรัฐมนตรีได้มาจากการเลือกตั้งหรือไม่ ฯลฯ) จะเป็นตัวชี้วัดความแตกแยกและคำถามสุดท้ายคือ หลักประชาธิปไตยแบบใดที่จะอำนวยความสะดวก เอกภาพ หรือการแบ่งขั้ว

ง) **กรุงเทพและจังหวัดอื่นๆ(การรวมศูนย์อำนาจ)** ข้อโต้แย้งหนึ่งที่มีคือ ความตึงเครียดระหว่างกรุงเทพในฐานะที่เป็นศูนย์กลาง และส่วนภูมิภาคอื่นๆที่เหลือของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ คำว่า Centralization หรือการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง สามารถบ่งบอกเป็นนัยว่าอาณาบริเวณทั้งหมดถูกรวบการปกครองไว้ที่ศูนย์กลาง หรือการแบ่งแยกระหว่าง ศูนย์กลางและรอบนอก การรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางยังเชื่อมโยงไปถึงอิทธิพลครอบงำและความแตกต่างทางอำนาจ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจะถือว่าถูกปกครองด้วยชนชั้นสูงในกรุงเทพฯหรือไม่

ในส่วนของ การสัมภาษณ์ สิ่งสำคัญที่ผู้ศึกษาวิจัยจะต้องหาคำตอบเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครและภูมิภาคที่เกี่ยวข้องหรือส่วนที่เหลือของในประเทศไทย ในแง่ที่ว่าความเข้าใจนี้เชื่อมโยงกับชนชั้นสูงหรือผู้ปกครองหรือไม่อย่างไร มุมมองโดยทั่วไปมักมองว่ากรุงเทพฯมักจะมี ความเกี่ยวข้องกับชนชั้นสูง (ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านวัฒนธรรม) แตกต่างกับคนอื่นๆที่เหลือในภูมิภาคอื่นๆในฐานะเป็นชาวนาที่ยากจน ดังนั้นสามารถสรุปได้ใหม่ว่ามี การแบ่งแยกระหว่างกรุงเทพฯหรือชนชั้นสูง และส่วนอื่นๆในประเทศไทยหรือพวกชาวนา

๑) **ทัศนคติต่อบุคลิกภาพของเผด็จการ**ในการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อบุคลิกภาพของเผด็จการ” ของ Adorno et al. ซึ่งว่าแนวทางความต้องการเอกภาพในความรู้สึกของเผด็จการคือความเข้มงวดของการเชื่อฟัง และความคิดเห็นอื่นหรือวัฒนธรรมอื่นจะถูกมองว่าเป็น “การเบี่ยงเบน” มากกว่าความแตกต่าง บุคลิกเหล่านี้เอื้อความเชื่อมโยงเรื่องแนวคิดแบบเผด็จการ ได้แก่

บุคลิกภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม (ตัวอย่างเช่น การอ้างอิงถึงอดีตนายทักซิธในในฐานะเป็นผู้ช่วยให้รอดจากภาวะที่ไม่มีหรือเป็นสิ่งชั่วร้าย เป็นตัวชี้วัด)

ความเชื่อในเรื่องแผนการ (หลายครั้งจะเกี่ยวข้องกับอิทธิพลมืดหรือความเชื่อมโยงกับบุคคลนั้นๆ ตัวอย่างเช่นเรื่อง การวางระเบิด เป็นต้น)

ความคิดเห็นที่รุนแรงเกี่ยวกับคนดีและคนไม่ดี อันเชื่อมโยงโดยตรงกับทัศนคติตายตัว (เช่น คนที่แต่งตัวไม่สุภาพถือเป็นคนไม่ดีคนไม่เคารพครูคือคนไม่ดี เป็นต้น)

ความคิดเห็นที่รุนแรงเกี่ยวกับลำดับชั้นในสังคม คนชนชั้นสูงคือคนดี (หรือคนไม่ดี)

ทัศนคติด้านศีลธรรมโดยอ้างอิงถึงผู้มีอำนาจที่รู้ในเรื่องหนึ่งๆ (อาจไม่ใช่ความคิดเห็นของตนเอง แต่เป็นการนำความคิดของคนอื่นที่อยู่ในชนชั้นระดับสูงมาพูดซ้ำอีกครั้ง)

ทัศนคติลบต่อคนอื่น ๆ ที่อยู่ในชนชั้นต่ำกว่า (ตัวอย่างเช่น ชาวนาผู้โง่เขลา)

ความใจแคบต่อชนกลุ่มน้อย (บนฐานของเพศรสนิยมเรื่องเพศเชื้อชาติ เป็นต้น)

เพราะแนวคิดแบบเผด็จการยังมีความนัยถึงการแบ่งแยกที่ชัดเจนระหว่างความดีและความไม่ดี โดยคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปจะถูกมองว่าเป็นคนไม่ดีโดยทันที ที่สุดแล้วแนวคิดแบบเผด็จการนี้เป็นการเร่งให้การแบ่งขั้วแผ่ขยายออกไป แล้วความเป็นเอกภาพจะถูกมองว่าเป็น “ความเข้าใจ” ที่ไม่แบ่งช่องว่างให้มีการโต้แย้ง

ในส่วนของการสัมภาษณ์ สิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทราบคือบุคลิกภาพใดบ้างที่เป็นบุคลิกแบบเผด็จการหรือแบบพหุนิยมหลายฝ่ายที่มีความอดทนและใจกว้าง ทั้งนี้การวิจัยจะใช้ลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวชี้วัดอย่างหยาบๆ และสามารถสร้างดรชนีวัดบางอย่างขึ้นมาได้

### กลุ่มตัวอย่างสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างสำคัญหมายถึง กลุ่มที่มีอิทธิพลในสังคมในฐานะผู้สร้างกรอบความคิดเห็น ผู้กระจายความคิดเห็นหรือในฐานะผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ผู้สร้างกรอบความคิดเห็นและผู้กระจายความคิดเห็นคือบุคคลที่บุคคลอื่น ๆ ในสังคมเชื่อถือ หรือเป็นบุคคลที่ความคิดเห็นได้รับการยอมรับจากคนกลุ่มอื่นอย่างจริงจัง โดยทั่วไปแล้วนี่เป็นผลลัพธ์จากความสามารถในการตัดสินใจในแง่ที่ว่า การตัดสินใจของพวกเขา

ผลต่อคนอื่นๆ บ่อยครั้งคนเหล่านี้หมายถึงผู้ที่มีการศึกษาสูง และมีตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เช่น ในมหาวิทยาลัย หรือในสมาคมต่างๆ เช่น หอการค้า สมาคมนายความ หรือกลุ่มศิษย์เก่าต่างๆ เป็นต้น โดยวิธีการคือ จะศึกษาดูก่อนว่ามีสมาคมใดๆอยู่บ้าง และเลือกมาบางส่วนบนพื้นฐานของความสำคัญของของกลุ่มเหล่านี้ในเชิงเศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรือสังคม หรือในเชิงต่างๆผสมกัน เพื่อสัมภาษณ์คนกลุ่มนี้

## สื่อ

ในงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งเน้นที่สื่อกระจายเสียง ซึ่งมีช่วงที่กว้างนับตั้งแต่สถานีวิทยุแห่งชาติ สถานีวิทยุชุมชน และโทรทัศน์ดาวเทียม เป็นต้น ในแง่ของมุมมองต่างๆนั้นประเด็นความสนใจอันดับแรกคือ สื่อกระจายเสียงชนิดใดที่ถูกลำเอียง อะไรคือเหตุผลในการเลือก (ข้อมูลที่เป็นจุดมุ่งหมาย ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความสนใจ และความบันเทิง) และสถานีอื่นๆมีมุมมองเช่นไร ในบทวิเคราะห์ของสถาบันต่างๆ Mary Douglas ชี้ให้เห็นว่าการตัดสินใจใดๆที่ให้ประโยชน์กับสิ่งหนึ่งๆแสดงเป็นนัยถึงการปฏิเสธต่อตัวเลือกอื่นๆ ทั้งหมด ดังนั้นจึงมีความสำคัญในการให้เหตุผลว่าทำไมถึงไม่ได้เลือกสถานีอื่นๆมา

ในงานวิจัย มีแนวคิด 2 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อที่ต้องนำมาพิจารณา

1. ความเข้าใจเนื้อหาของสื่อ
2. ความเข้าใจรูปแบบใหม่ของการกำกับดูแลสื่อ

## วิธีการ

คำถามต่างๆเกี่ยวกับสื่อควรปฏิบัติตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งขั้วทางการเมืองและความ เป็นเอกภาพ กระบวนการพื้นฐาน คือ พิจารณาว่ากลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์เรื่องการเมืองในเมืองใน ฐานะที่ผลิตซ้ำสื่ออย่างไร และตามแนวคิดของแมตต์เจอร์ เช่นที่ว่า บางสถานีอาจถูกมองว่าดี และบางสถานี อาจถูกมองว่าไม่ดีเพราะสถานีเหล่านั้นเป็นของอีกฝ่ายที่แตกต่างกัน ในที่นี้ก็เช่นกัน กลุ่มตัวอย่างมีมุมมอง ต่อสถานีที่ถูกมองว่าเป็นพหุนิยมและให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอื่นๆเช่นไร โดยวิธีการวิจัยสามารถจบลงด้วยการถามคำถามอื่นๆเพื่อประเมินมุมมองต่อสื่อโดยทั่วไป ว่าพวกเขาคิดว่าสื่อมีความสำคัญหรือไม่ เป็น เครื่องมือเพื่อลดการแตกแยกได้หรือไม่ ฯลฯ และคำถามประการสุดท้าย คือ การกำกับดูแลและกฎเกณฑ์ ต่างๆสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างไร ในที่นี้ประเด็นพื้นฐานมีดังนี้

1. การลดปัญหาการแบ่งขั้วด้วยการตัดออกไป (กลุ่มที่มีความคิดที่แตกต่างควรออกไปหรือไม่พูดออกมา)
2. การลดปัญหาการแบ่งขั้วโดยการเพิกเฉย (กลุ่มที่มีความคิดที่แตกต่างไม่ควรเข้าถึงสื่อ)
3. การยอมรับความแตกต่างในแง่ที่ว่า ทุกความคิดเห็นต้องสามารถแสดงออกได้ เพื่อนำมาซึ่งการตัดสินใจที่เหมาะสมเป็นเหตุเป็นผล

4. การยอมรับในเชิงแบ่งแยก (ทุกกลุ่มควรมีสถานีเป็นของตัวเอง)
5. การเอาชนะปัญหาความขัดแย้งด้วยการเปิดพื้นที่ให้ภายในสื่อต่างๆ

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

โดยสรุป เราสามารถเริ่มจากการประเมินวาทกรรมเรื่องการแบ่งขั้วทางการเมืองในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสื่อในประเด็นเรื่องการแบ่งแยก ตลอดจนคำถามว่าสื่อสามารถลดการแบ่งแยกได้อย่างไรและสิ่งนี้มีความหมายเช่นไรต่อการกำกับดูแลเนื้อหา โดยอาศัยข้อเสนอแนะของนโยบายนี้ ในขณะที่การทบทวนวรรณกรรมถูกใช้ในสองส่วน ได้แก่ หนึ่ง นำมาซึ่งการศึกษาเชิงประจักษ์ที่เชื่อมโยงกับการศึกษาในปัจจุบันและข้อโต้แย้งเชิงทฤษฎี ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงสามารถเชื่อมโยงข้ออภิปรายปัจจุบันในเรื่องการแบ่งขั้วทางการเมือง ส่วนที่สอง รูปแบบของการกำกับดูแลซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นที่ถกเถียงในนานาชาติสามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการกำกับดูแลซึ่งกำลังเป็นที่ถกเถียงในประเทศไทย ดังนั้น ทศนคติต่อการกำกับดูแลเนื้อหาจึงสามารถนำมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์และข้อเสนอแนะจากนานาชาติได้

ผลการศึกษาวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมจะถูกนำไปอภิปรายระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ คู่กับผลการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ เพื่อเชื่อมโยงทั้งสองอย่างเข้าด้วยกัน

**โครงการวิจัยฉบับก่อนหน้า:** โครงการสำรวจและนำเสนอหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อวิทยุชุมชน เพื่อนำไปสู่สังคมประชาธิปไตยแบบพหุนิยมสารสนเทศและโครงการวิจัยเรื่องอนาคตของวิทยุชุมชน และการให้การยอมรับตระหนักถึงวิทยุชุมชนจากผู้ฟังท้องถิ่น.

ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้มีการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์: โครงการสำรวจและนำเสนอหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อวิทยุชุมชน เพื่อนำไปสู่สังคมประชาธิปไตยแบบพหุนิยมสารสนเทศ. (2557) และรายงานชั้นกลาง: โครงการวิจัยเรื่องอนาคตของวิทยุชุมชน และการให้การยอมรับตระหนักถึงวิทยุชุมชนจากผู้ฟังท้องถิ่น. (2558). ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาการรายงานจากสถานีวิทยุชุมชนที่คัดเลือกจากกรุงเทพฯ เชียงใหม่ และอุดรธานี พบว่ารูปแบบและเนื้อหาโดยรวมของการแสดงความคิดเห็นในการรายงานข่าวในระดับภูมิภาคนั้นจะมีความหลากหลาย หรือความเป็นพหุนิยมในระดับต่ำ และมักมีการเน้นความสำคัญของข่าวที่มีการบ่งชี้การรวมอำนาจอย่างสูงการรายงานข่าวนั้นจะมีการนำเสนอทั้งในแนวเชิงลบ เป็นกลาง หรือเชิงบวก ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการแบ่งขั้ว จากผล



การศึกษาเบื้องต้นนี้ สถาบันวิทยุมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และมีการรายงานข่าวของฝั่งตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่จะประมวลความคิดเห็นตรงข้าม

จากการศึกษาข้อมูลเนื้อหารายการวิทยุที่ถูกบันทึกไว้ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2556 จนถึงต้นปี พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เข้มข้นระหว่าง กปปส. และรัฐบาลสมัยนายกฯ ยิ่งลักษณ์ชินวัตร ได้มีประเด็นหลักที่กล่าวถึง คือ กฎหมายนิรโทษกรรมและต่อมาเพิ่มความรุนแรงเป็น "การทำให้กรุงเทพฯ เป็นอัมพาต" ภายใต้เงื่อนไขของการแบ่งขั้วที่รุนแรงทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งตามท้องถนน ตีกรัฐสภา สิ่งนี้มีผลกระทบจากการรายงานข่าวของวิทยุชุมชน ซึ่งตัวอย่างสถานีวิทยุถูกคัดเลือกให้มีความหลากหลาย ในแง่ที่ว่า มีทั้งสถานีที่มีความใกล้ชิดกับรัฐบาลหรือฝ่ายค้านเช่นเดียวกับสถานีทั่วไป ซึ่งมุ่งเน้นเรื่องความบันเทิงหรือศาสนา

ข้อมูลดังกล่าวถูกใช้ในการทดสอบสมมติฐานเบื้องต้น ที่ว่าวาทกรรมทางสังคม อาทิ การนิรโทษกรรม การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง และการเลือกตั้ง วาทกรรมทั้งสามนี้ถูกแยกออกจากกันในพื้นที่สาธารณะ ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อโต้แย้งหรือมีการอภิปรายใดๆ จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนในการแบ่งขั้วและการนิยมความรุนแรง และเป็นแรงผลักดันให้เกิดความรุนแรงทางการเมืองในช่วงเวลานี้

โครงการวิจัยก่อนหน้านี้ มีกลุ่มตัวอย่างเป็นสถานีวิทยุทั้งหมด 8 สถานี มีข่าวทั้งหมด 446 ข่าวที่ถูกบันทึกไว้และลงรหัส ซึ่งจะมี 2 สถานีอยู่ในกรุงเทพฯ 3 สถานีจากภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) และอีก 3 สถานีที่เหลือจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดอุดรธานี)

ตารางที่ 1.2 ความถี่ของจำนวนข่าว จำแนกจังหวัดและสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน

สถานี	จังหวัด			รวม
	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	อุดรธานี	
บีเคเอฟเอ็ม94	0	59	0	59
ชมรมคนรักอุดร	0	0	54	54
ชุมชนคนรักไทย	0	0	43	43
โฮมออนแอร์	0	0	41	41
คนรักเชียงใหม่	0	27	0	27
เมเนเจอร์เรดิโอ	126	0	0	126
ผู้กล้าประชาไทย	42	0	0	42
วิหคเรดิโอ	0	54	0	54
รวม	168	140	138	446

ซึ่งสถานีเหล่านี้มีการออกอากาศรายการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.3 ความถี่ของจำนวนข่าว จำแนกตามรายการและจังหวัดที่ตั้งของสถานีวิทยุชุมชนที่  
ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน

รายการ	จังหวัด			รวม
	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	อุดรธานี	
100 ข่าวรอบวัน	0	39	0	39
100 ข่าวในอาทิตย์	0	15	0	15
Disaster Report	0	50	0	50
DNN นิวส์	0	10	0	10
เจาะข่าวลึก	0	0	43	43
ข่าวมันส์ทันโลก	0	0	54	54
กระแสดนกล้า	28	0	0	28
ชั่วโมงข่าว	37	0	0	37
ชั่วโมงข่าว (สัปดาห์)	17	0	0	17
ข่าวประจำวัน	72	0	0	72
ข่าวสั้นทันเหตุการณ์	0	4	0	4
ไซเซียลมีเดีย	1	0	0	1
ไซเซียลรายชั่วโมง	13	0	0	13
ข่าวไทยอัปเดต	0	5	0	5
ทันข่าวชาวอุดร	0	0	33	33
ทไวไลท์นิวส์	0	17	0	17
อุดรฯ สุดสัปดาห์	0	0	8	8
รวม	168	140	138	446

ในการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยทำการบันทึกประเด็นข่าวที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดในข่าว และในช่วงที่ทำการศึกษานั้น เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่หลักที่รายงานข่าว อย่างไรก็ตาม ข่าวดังกล่าวมีการรายงานสถานีวิทยุทั้งในภาคเหนือหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมื่อคุณผลการวิจัยโดยไม่คำนึงถึงภูมิภาคที่ตั้งของสถานีจะพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับกรุงเทพฯ มักจะครอบงำเนื้อหาข่าวทั้งหมดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจะพบเห็นอยู่ตามท้องถิ่นนั้นๆ อย่างไรก็ตามอาจปรากฏไม่ชัดในภาคเหนือ สิ่งที่น่าสนใจคือประเด็นใดในแต่ละภูมิภาคที่ถูกเพิกเฉย ไม่มีการพูดถึง ซึ่งเป็น

สิ่งที่น่าสนใจมากกว่าข่าวอะไรบ้างที่ถูกกล่าวถึงซึ่งสถานที่ที่มีการเพิกเฉยมากที่สุดคือ กรุงเทพฯ ที่ซึ่งส่วนใหญ่สถานีวิทยุจะรายงานข่าวเกี่ยวกับ กรุงเทพฯ มีการพูดถึงภาคกลางเพียงเล็กน้อย และมักเสนอข่าวในประเทศโดยทั่วไป ข่าวที่ว่าได้แก่ การรวมศูนย์กลางอำนาจของการเมือง เศรษฐกิจและอื่นๆ ในเขตกรุงเทพฯ ดังว่าสถานีวิทยุชุมชนทั่วไปก็มุ่งเสนอข่าวเน้นไปที่กรุงเทพฯ และให้ความสำคัญกับข่าวส่วนภูมิภาคเป็นลำดับสอง ในส่วนของเนื้อหาข่าว ก็มีความคล้ายและแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1.4 ความถี่ของเนื้อหาข่าว จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน

เนื้อหาข่าว	จังหวัด			รวม
	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	อุดรธานี	
ความขัดแย้ง	47 (28.0)	40 (28.6)	21 (15.2)	108 (24.2)
แผ่นดินไหว	3 (1.8)	3 (2.1)	0 (0.0)	6 (1.3)
เศรษฐกิจ	12 (7.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	12 (2.7)
ท้องถิ่น	0 (0.0)	7 (5.0)	42 (30.4)	49 (11.0)
ทหาร	12 (7.1)	5 (3.6)	3 (2.2)	20 (4.5)
อื่นๆ	41 (24.4)	27 (19.3)	19 (13.8)	87 (19.5)
กปปส.	28 (16.7)	6 (4.3)	14 (10.1)	48 (10.8)
การเมือง	8 (4.8)	8 (5.7)	6 (4.3)	22 (4.9)
ทุจริตข่าว	1 (0.6)	1 (0.7)	3 (2.2)	5 (1.1)

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

เนื้อหาข่าว	จังหวัด			รวม
	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	อุดรธานี	
นปช.	9 (5.4)	13 (9.3)	22 (15.9)	44 (9.9)
อากาศ	7 (4.2)	30 (21.4)	8 (5.8)	45 (10.1)
รวม	168 (100.0)	140 (100.0)	138 (100.0)	446 (100.0)

ผลลัพธ์ที่น่าแปลกใจที่สุด (ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) คือ ชาวท้องถิ่นมักจะมีความสำคัญน้อยลงหรือสถานีวิทยุชุมชนไม่ให้ความสำคัญแม้ว่าปรัชญาของสถานีวิทยุชุมชนเหล่านี้เคยบัญญัติไว้ว่า สถานีวิทยุชุมชนจะนำเสนอข่าวเกี่ยวกับชุมชนเพื่อชุมชนและภูมิภาค เหตุการณ์ลักษณะนี้อาจจะโยงไปถึงความขัดแย้งทางการเมืองในเวลานั้น ที่คนในชุมชนต่างจับตามองอย่างใกล้ชิด ยกเว้นแต่ในกรุงเทพฯ ที่ความขัดแย้งในทุกภูมิภาค กปปส. และ นปช. จะเป็นหัวข้อหลักในการนำเสนอข่าว

และเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาข่าวที่นำเสนอและแต่ละสถานี จะได้ผลตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 1.5 ความถี่ของเนื้อหา จำแนกตามรายการวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน

เนื้อหา	สถานีวิทยุ								รวม
	บีค	ชมรม	ชุมชน	โฮม		เมเน	ผู้กล้า		
	เอฟ เอ็ม 94	คนรัก อุดร	คนรัก ไทย	ออน แอร์	คนรัก เชียงใหม่	เจอร้ เรดิโอ	ประชา ไทย	วิหค เรดิโอ	
ความขัดแย้ง	6	9	11	1	14	25	22	20	108
แผ่นดินไหว	3	0	0	0	0	3	0	0	6
เศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	11	1	0	12
ท้องถิ่น	2	11	4	27	1	0	0	4	49
ทหาร	0	1	2	0	5	10	2	0	20
อื่นๆ	14	8	2	9	3	38	3	10	87
กปปส.	2	7	7	0	0	22	6	4	48
การเมือง	1	3	3	0	2	4	4	5	22
ทุจริตข่าว	0	3	0	0	0	1	0	1	5
นปช.	1	10	11	1	2	5	4	10	44
อากาศ	30	2	3	3	0	7	0	0	45
รวม	59	54	43	41	27	126	42	54	446

จากการศึกษาสถานีทั้งหมดและเนื้อหาข่าวจะเห็นได้ว่ามีอยู่สามสถานีที่ประเด็นความขัดแย้งไม่ใช่เรื่องที่สำคัญที่ออกอากาศ สถานีวิทยุชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่ม นปช. มากกว่าภูมิภาคอื่นๆ ในขณะที่สถานีวิทยุของผู้จัดการ (เมเนเจอร์เรดิโอ) เน้นออกข่าวที่เกี่ยวกับทหาร และกลุ่ม กปปส. ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสถานีวิทยุชุมชน บางสถานีมีความใกล้ชิดกับการเมือง ในขณะที่สถานีอื่นๆ ออกอากาศได้รับผลกระทบจากการเมืองและกลุ่ม กปปส. หรือ นปช. เพียงเล็กน้อย ส่วนเรื่องอื้อฉาวที่น่าสนใจในขณะนั้น คือ เรื่องการทุจริตจ่านำข่าว ซึ่งสถานีวิทยุต่างๆ ให้ความสนใจน้อยมาก

กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางของการรายงานข่าวและในบางกรณีนั้นข่าวจากเมืองหลวงยังมีความเกี่ยวข้องและออกอากาศมากกว่าข่าวภูมิภาคหรือข่าวท้องถิ่น ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ ย่อมมีความสำคัญในการนำเสนอข่าวซึ่งมีบทบาทเนื่องจากเป็นศูนย์กลางของประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีบางสถานี เช่น โฮมออนแอร์ (Home On Air) ในจังหวัดอุดรธานีที่มุ่งเน้นเสนอข่าวประเด็นท้องถิ่น แต่ก็ยังมีหลายสถานีที่เชื่อมโยงกับรายการทางการเมืองหรือกลุ่มบางกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีวิทยุเมเนเจอร์ เเรดิโอ ชมรมคนรักอุดร และชุมชนคนรักไทย เป็นต้นและความเป็นศูนย์กลางของกรุงเทพฯ ก็ไม่สามารถนำมาเป็นตัวชี้วัดการแบ่งชัดได้ (ศูนย์กลาง - ปริมาณ) แต่อย่างน้อยสามารถแสดงให้เห็นรูปแบบของการครอบงำ และการใช้คลื่นของสถานีวิทยุชุมชน

### แนวโน้มในการเสนอข่าว

ตัวบ่งชี้ที่สำคัญอีกประการ คือ แนวโน้มในการเสนอข่าว ซึ่งหมายถึงสิ่งที่ถูกออกอากาศออกไปเป็นภาพพจน์เชิงบวก ภาพพจน์เชิงลบหรือเป็นกลาง

ตารางที่ 1.6 ความถี่และร้อยละของแนวโน้มในการเสนอข่าวของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน

แนวโน้มในการเสนอข่าว	ความถี่	ร้อยละ
เชิงลบ	131	34.7
เป็นกลาง	130	34.4
เชิงบวก	117	31.0
รวม	378	100.0

แนวโน้มในการเสนอข่าวยังมีความแตกต่างกันมากขึ้นเมื่อนำไปเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค

ตารางที่ 1.7 ความถี่และร้อยละของแนวโน้มในการเสนอข่าวของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาใน  
โครงการวิจัยฉบับก่อน จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	แนวโน้มในการเสนอข่าว			รวม
	เชิงลบ	เป็นกลาง	เชิงบวก	
กรุงเทพฯ	42 (28.2)	64 (43.0)	43 (28.9)	149 (100.0)
เชียงใหม่	18 (19.8)	63 (69.2)	10 (11.0)	91 (100.0)
อุดรธานี	71 (51.4)	3 (2.2)	64 (46.4)	138 (100.0)

ในจังหวัดเชียงใหม่ การรายงานข่าวส่วนใหญ่จะเป็นกลาง ในขณะที่ในกรุงเทพฯ การเสนอข่าวแบบ  
แบ่งขั้วทั้งในเชิงบวกและลบปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนในจังหวัดอุดรธานี มีสถานการณ์การเสนอข่าว  
การแบ่งขั้วที่รุนแรงมากที่ว่ามีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่นำเสนอข่าวเป็นกลาง ซึ่งในตารางถัดไป คือ การนำ  
แนวโน้มการเสนอข่าวมาเปรียบเทียบในแต่ละสถานี

ตารางที่ 1.8 ความถี่ของแนวโน้มในการเสนอข่าวของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัย  
ฉบับก่อน จำแนกตามสถานีวิทยุชุมชน

สถานี	แนวโน้มในการเสนอข่าว			รวม
	ลบ	เป็นกลาง	บวก	
บีคเฟเอ็ม94	4	10	1	15
ชมรมคนรักอุดร	28	1	25	54
ชุมชนคนรักไทย	21	2	20	43
โฮมออนแอร์	22	0	19	41
คนรักเชียงใหม่	11	11	5	27
เมเนเจอร์เรดิโอ	34	60	29	123
ผู้กล้าประชาไท	8	4	14	26
วิหคเรดิโอ	3	42	4	49
รวม	131	130	117	378



จากแนวโน้มในการเสนอข่าวแต่ละสถานี ปรากฏให้เห็นการแบ่งแยกที่เด่นชัด และแทบจะไม่พบสถานีที่รายงานข่าวเป็นกลาง อาจมีประเด็นที่น่าสนใจที่ว่าจากข้อมูลด้านบนแสดงให้เห็นว่าสถานีวิทยุเมเนเจอร์เรดิโอรายงานข่าวค่อนข้างเป็นกลาง ในขณะที่สถานีที่มุ่งเน้นการรายงานข่าวเกี่ยวกับการเมืองในจังหวัดอุดรธานี มีแนวโน้มรายงานข่าวที่เอื้ออำนวยต่อการแบ่งขั้ว และแม้สถานีที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างสถานีวิทยุโฮมออนแอร์ ในจังหวัดอุดรธานี ยังปรากฏแนวโน้มการนำเสนอข่าวแบบแบ่งขั้ว

ประเด็นข่าวที่เสนอเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการแบ่งขั้วที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น สถานีวิทยุวิหคเป็นสถานีที่น่าสนใจในแง่ที่เป็นสถานีที่รายงานข่าวเป็นกลางมากที่สุด จริงอยู่ที่ตารางก่อนหน้านี้แสดงให้เห็นความขัดแย้งในกรุงเทพฯที่มีการเสนอข่าวจากสถานีนี้ แต่เหมือนว่าสถานีพยายามรักษาความเป็นกลางไว้แม้ว่าจะยังมุ่งเน้นเกี่ยวกับบปช.ก็ตาม

ตารางที่ 1.9 ความถี่ของประเด็นข่าวของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน  
จำแนกตามจังหวัด

ประเด็นข่าว	จังหวัด			รวม
	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	อุดรธานี	
ไม่ระบุ	3	32	0	35
การเมือง	53	39	58	150
เศรษฐกิจ	17	11	8	36
สังคม	7	7	31	45
พลเมือง	51	34	33	118
กีฬา	9	2	1	12
วัฒนธรรม	2	4	3	9
อื่นๆ	15	2	4	21
รวม	157	131	138	426

ข่าวที่มีการรายงานมากที่สุด คือ ข่าวเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับประชาชน เช่นอาชญากรรม อุบัติเหตุ ข่าวทั่วไป และข่าวการเมือง ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ข่าวการเมืองเป็นที่จับตามองของคนในกรุงเทพฯเพราะเหตุการณ์ทางการเมืองทั้งหมดเกิดที่กรุงเทพฯ และผู้ฟังต่างต้องการที่จะรับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ และเมื่อศึกษาลึกลงไปในแต่ละสถานีดังตารางข้างล่าง จะพบรายละเอียดที่น่าสนใจมากขึ้น

ตารางที่ 1.10 ความถี่ของประเด็นข่าวของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน  
จำแนกตามสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษา

ประเด็น	สถานี								รวม
	บีค เอฟเอ็ม 94	ชมรม คนรัก อุดร	ชุมชน คนรัก ไทย	โฮ มอออน แอร์	คนรัก เชียงใหม่	เมเนเจอร์ เรดิโอ	ผู้กล้า ประชา ไท	วิหค เรดิโอ	
ไม่ระบุ	26	0	0	0	1	3	0	5	35
การเมือง	1	28	23	7	16	31	22	22	150
เศรษฐกิจ	3	2	2	4	2	16	1	6	36
สังคม	1	9	10	12	1	0	7	5	45
พลเมือง	24	12	5	16	3	42	9	7	118
กีฬา	2	1	0	0	0	9	0	0	12
วัฒนธรรม	1	0	2	1	0	1	1	3	9
อื่นๆ	1	2	1	1	0	14	1	1	21
รวม	59	54	43	41	23	116	41	49	426

มีสถานีวิทยุชุมชนอยู่ไม่มากที่มุ่งประเด็นทางการเมือง ในขณะที่สถานีอื่นๆจะมุ่งเน้นไปที่ข่าวเกี่ยวกับประชาชนสังคม ฯลฯ

หากสงสัยว่าจะสามารถพูดถึงเรื่องการแบ่งขั้วทางการเมืองมากน้อยอย่างไร จะสามารถวิเคราะห์ได้โดยการรวมข้อมูลการรายงานข่าวทางการเมืองกับแนวโน้มในการเสนอข่าว

ตารางที่ 1.11 ความถี่ของแนวโน้มในการเสนอข่าวของสถานีวิทยุชุมชนที่ศึกษาในโครงการวิจัยฉบับก่อน จำแนกตามประเด็นข่าว

ประเด็นข่าว	แนวโน้มในการเสนอข่าว			รวม
	เชิงลบ	เป็นกลาง	เชิงบวก	
ไม่ระบุ	2	7	0	9
การเมือง	47	35	61	143
เศรษฐกิจ	8	20	8	36
สังคม	15	4	20	39
พลเมือง	38	42	15	95
กีฬา	4	2	4	10
วัฒนธรรม	2	5	1	8
อื่นๆ	8	8	3	19
รวม	124	123	112	359

ตารางนี้แสดงให้เห็นผลลัพธ์สองประการที่น่าสนใจ คือ เรื่องการแบ่งขั้วเป็นประเด็นที่เด่นชัดและมีความเกี่ยวข้องกับข่าวการเมืองที่เสนอออกไปหากแต่การแบ่งขั้วยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อมีการรายงานข่าวเกี่ยวกับสังคม ในประเด็นทางเศรษฐกิจนั้น พบว่ามีบทบาทน้อยมากในช่วงเวลาดังกล่าว หรืออาจถูกบดบังจากข่าวการเมือง และประเด็นทางเศรษฐกิจนั้นก็กลับมีการรายงานข่าวเป็นกลางมากที่สุด

### ข้อสรุปจากโครงการวิจัยฉบับก่อน

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ปรากฏตัวชี้วัดการแบ่งขั้วที่มีความเกี่ยวข้องกับการรายงานข่าวทางการเมือง ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสถานี บางสถานีค่อนข้างมีความใกล้ชิดกับกลุ่มที่เคลื่อนไหวทางการเมือง ขณะที่สถานีอื่นมีความเป็นอิสระหรืออาจไม่เป็นอิสระ (หรือมีความเป็นอิสระในระดับน้อย) โดยมีการเน้นไปที่ข่าวทางการเมืองเช่นเดียวกัน

สำหรับระดับภูมิภาค สถานีในเขตกรุงเทพฯ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มในการนำเสนอเนื้อหาการแบ่งแยกอย่างเข้มข้นมากกว่าในภาคเหนือ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นพบเห็นปัญหา

การนำเสนอเนื้อหาการแบ่งแยกไม่เพียงแต่ในการรายงานข่าวด้านการเมืองและความขัดแย้ง แต่ปรากฏในข่าวด้านสังคมเช่นเดียวกัน

ทุกสถานีในกลุ่มตัวอย่าง ยกเว้นบางสถานี (โดยเฉพาะสถานีวิทยุโฮมออนแอร์ จังหวัดอุดรธานี) มีการนำเสนอข่าวท้องถิ่นเล็กน้อยและด้วยปรากฏการณ์การประท้วงอย่างเข้มข้นของกรุงเทพฯ ในขณะนั้น แสดงให้เห็นระดับของการรวมกลุ่มของชุมชนในเรื่องการเมืองไทยอย่างเห็นได้ชัดแม้ว่าการเมืองไทยมีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่คนที่อยู่ในเขตรอบนอกไม่ว่าจะเป็นปริมณฑลหรือในต่างจังหวัดทราบและยังคงมีความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในความเป็นจริงแล้วการรับรู้ทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นของคนต่างจังหวัดกลายเป็นหัวข้อสำคัญในการเมืองไทย ทำให้เมืองหลวงหรือศูนย์กลางต้องพิจารณาการเพิ่มขึ้นของความต้องการในการรับรู้ข่าวสารของคนต่างจังหวัดมากยิ่งขึ้น

## บทที่ 2

### การสำรวจข้อมูลภาคสนาม

ในการศึกษาข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้มีการใช้หลักวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ตามวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีประชากรที่ศึกษาที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองใน 3 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่และอุดรธานี ซึ่งจากข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น วันที่ 9 มีนาคม 2558 มีข้อมูลดังนี้

1. ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,782,159 คน<sup>1</sup>
2. ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 174,235 คน
3. ประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 155,339 คน

ในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณ ได้มีการกำหนดขนาดของตัวอย่างในแต่ละจังหวัดคือ

1. ขนาดตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน
2. ขนาดตัวอย่างในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 300 คน
3. ขนาดตัวอย่างในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 300 คน

ดังนั้นในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณของงานวิจัยนี้ จึงมีตัวอย่างทั้งหมด 1,000 คน

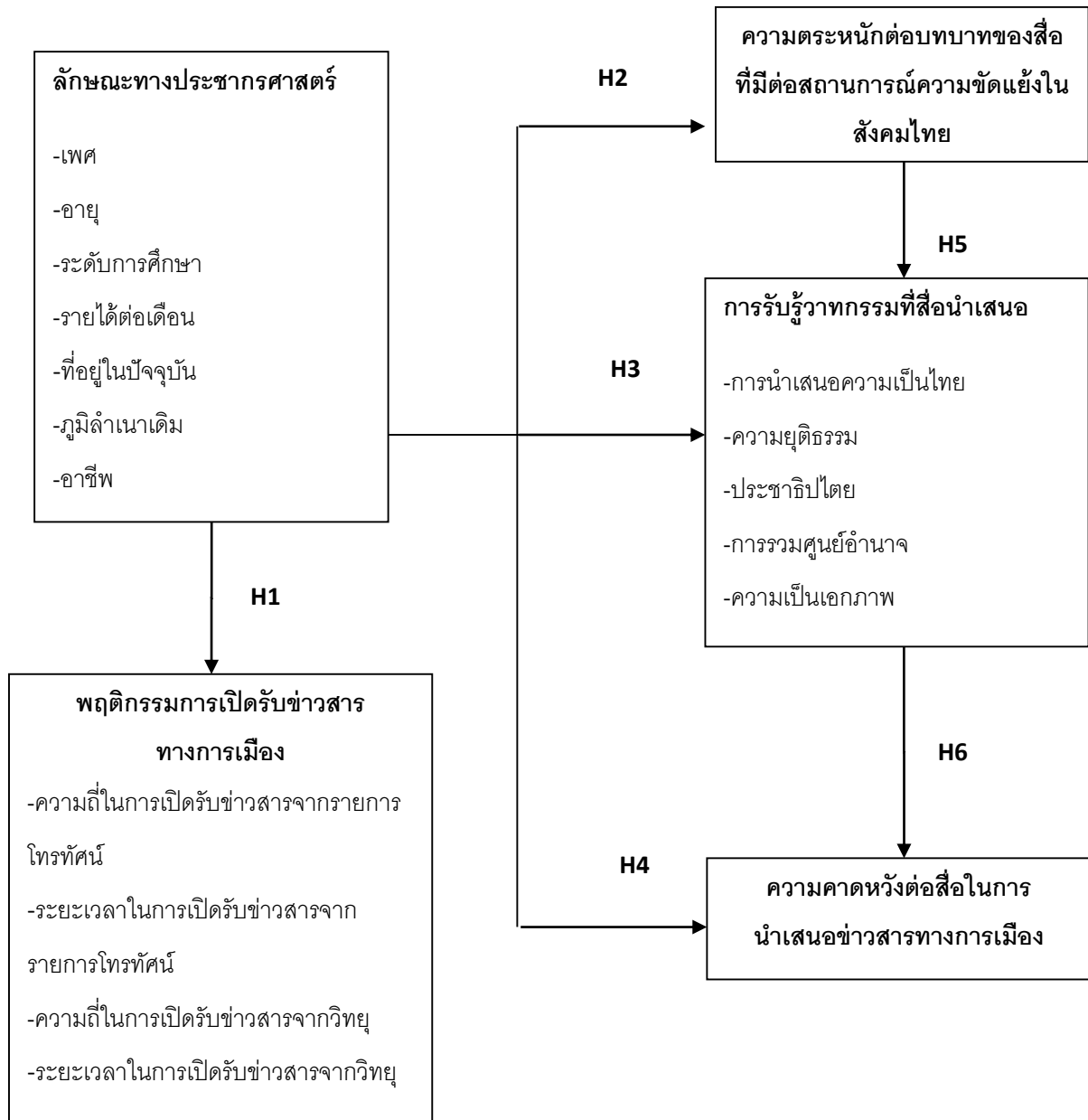
#### 2.1 กรอบแนวคิดในงานศึกษาเชิงปริมาณ

ในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

---

<sup>1</sup>ข้อมูลจาก <http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp> วันที่สืบค้น 7 ธันวาคม 2558

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ



## 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามจะเป็นคำถามปลายปิด (Closed – Ended Questionnaire) และคำถามปลายเปิด (Open – Ended Questionnaire) ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบก่อน (Pre – Test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในคำถาม และความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบ หลังจากนั้นได้จะนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ อันเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ภูมิภาคเดิม อาชีพโดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารทางการเมืองได้แก่ คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์และวิทยุ รวมถึงสื่อในระดับอื่นๆโดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 3คำถามเกี่ยวกับความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่ส่งผลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยโดยใช้มาตราการประเมิน (Rating Scale)5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมากที่สุดโดยมีให้คะแนนในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

นอกจากนี้ยังมีการนำค่าที่ได้ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 ถึง 4.20 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 ถึง 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 ถึง 2.60 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอใน 5 ประเด็น ได้แก่ การนำเสนอความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพโดยใช้มาตรการประเมนการรับรู้ (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดโดยมีให้คะแนนในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

เฉพาะในส่วนของคำถามที่เป็นข้อความในทางลบ จะมีการกลับค่าการให้คะแนนดังต่อไปนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	4
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5

จากนั้นจะนำค่าที่ได้ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังต่อไปนี้



ค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 ถึง 4.20 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 ถึง 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 ถึง 2.60 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมืองใน 5 ด้าน ได้แก่ บทบาทของสื่อ แหล่งข่าวหรือบุคคลที่ปรากฏในสื่อ รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาที่ต้องการ โดยใช้มาตราการประเมิน (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมากที่สุด โดยมีให้คะแนนในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

นอกจากนี้ยังมีการนำค่าที่ได้ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 ถึง 4.20 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 ถึง 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 ถึง 2.60 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่มีต่อเนื้อหาการออกอากาศของข่าวสารทางการเมืองที่จะสามารถช่วยลดความตึงเครียดและสร้างความปรองดองเป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Questionnaire)

### 2.3 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการแจกแบบสอบถามกับตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอุดรธานี ทั้งหมด 600 คน ในช่วงเดือนธันวาคม 2558 - ถึง มกราคม 2559 โดยให้ตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจะนำเสนอผลการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง
- ตอนที่ 3 ความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยและบทบาทของสื่อ
- ตอนที่ 4 การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ
- ตอนที่ 5 ความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง
- ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

#### ตอนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพ จำแนกตามตัวอย่างตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1  
แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	174	29.0
หญิง	426	71.0
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.1 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คือเป็น เพศหญิง จำนวน 426 คน คิดเป็นร้อยละ 71 และเพศชาย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 29

ตารางที่ 2.2  
แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 18 ปี	49	8.2
19 – 24 ปี	310	51.7
25 – 35 ปี	75	12.5
36 – 45 ปี	87	14.5
46 - 59 ปี	59	9.8
60 ปีขึ้นไป	20	3.3
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.2 พบว่า มีตัวอย่างอายุ 19 – 24 ปีมากที่สุด จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาคือ 36 – 45 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และอายุ 25 – 35 ปีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 2.3

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	21	3.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	37	6.2
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	61	10.2
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	27	4.5
ปริญญาตรี	397	66.2
สูงกว่าปริญญาตรี	57	9.5
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีคือจำนวน 397 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

ตารางที่ 2.4

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15,000 บาท	403	67.2
15,001 – 30,000 บาท	134	22.3
30,001 – 45,000 บาท	48	8.0
45,001 – 60,000 บาท	8	1.3
สูงกว่า 60,000 บาท	7	1.2
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.4 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท คือมีจำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 รองลงมาคือ 15,001 – 30,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และ 30,001 – 45,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 8

ตารางที่ 2.5

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามที่อยู่ปัจจุบัน

ที่อยู่ปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	200	33.3
เชียงใหม่	200	33.3
อุดรธานี	200	33.3
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.5 พบว่า ตัวอย่างที่อยู่อาศัยใน 3 จังหวัดได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่และอุดรธานี ในจำนวนที่เท่ากัน คือ 200 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 2.6

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน	ร้อยละ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	245	40.8
ภาคเหนือ	152	25.3
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	113	18.8
ภาคกลาง ภาคตะวันออกและตะวันตก	61	10.2
ภาคใต้	29	4.8
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.6 พบว่า มีตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คือมีจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ ภาคเหนือ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8

ตารางที่ 2.7

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	328	54.7
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ	126	21.0
รับจ้าง	76	12.7
อื่นๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ ค้าขาย	24	4.0
เกษตรกร	17	2.8
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/พยาบาล/วิศวกร)	17	2.8
เจ้าของกิจการ	12	2.0
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.7 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คือมีจำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 รองลงมาคือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 21 และรับจ้าง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

**ตอนที่ 2** พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดรับข่าวสารการเมือง โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.8

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ต่อสัปดาห์

ความถี่ในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ต่อสัปดาห์	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง	226	37.7
สัปดาห์ละ 1 – 3 วัน	180	30.0
สัปดาห์ละ 4 – 6 วัน	53	8.8
ทุกวัน	141	23.5
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.8 พบว่า ตัวอย่างที่มีความถี่ในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 1 – 3 วัน จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และทุกวัน จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5

ตารางที่ 2.9

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ต่อวัน

ระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ต่อวัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	330	55.0
1 – 2 ชั่วโมง	186	31.0
3 – 4 ชั่วโมง	62	10.3
มากกว่า 4 ชั่วโมง	22	3.7
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.9 พบว่า ตัวอย่างที่มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ต่อวันน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 55

รองลงมาคือ 1 – 2 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 31 และ 3 – 4 ชั่วโมงจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตารางที่ 2.10

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามวิธีการรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์

วิธีการรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละของตัวอย่าง (N = 600)
ทางอินเทอร์เน็ต จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์	262	43.7
โทรทัศน์แบบใช้เครื่องรับเคเบิลทีวี	203	33.8
โทรทัศน์ระบบดิจิตอล	185	30.8
โทรทัศน์แบบใช้เครื่องรับจานดาวเทียม	172	28.7
โทรทัศน์แบบใช้เสาข้างปลาทูหรือหนวดกุ้ง	73	12.2

(เลือกตอบได้มากกว่าคนละ 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 2.10 พบว่า ตัวอย่างมีวิธีการรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ต จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์มากที่สุด จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาคือ โทรทัศน์แบบใช้เครื่องรับเคเบิลทีวี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และโทรทัศน์ระบบดิจิตอล จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8



ตารางที่ 2.11

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามสถานีโทรทัศน์ที่รับชมข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด

สถานีโทรทัศน์ที่รับชมข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด	จำนวน	ร้อยละของตัวอย่าง (N = 600)
ช่อง 3	291	48.5
ช่อง 7	120	20.0
ช่อง 9	29	4.8
สถานีโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ต	16	2.7
ไทยพีบีเอส	15	2.5
ช่อง 5	14	2.3
ช่องวัน	10	1.7
ช่องเนชั่น	8	1.3
ไม่เจาะจงสถานี	8	1.3
ช่อง 8	7	1.2

(ตอบได้มากกว่าคนละ 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 2.11 พบว่า ตัวอย่างรับชมข่าวสารทางการเมืองจากสถานีช่อง 3 มากที่สุด จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ ช่อง 7 จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และช่อง 9 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

ตารางที่ 2.12

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาที่รับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์

ช่วงเวลาที่รับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
04.00 – 8.00 น.	130	21.7
08.01 – 12.00 น.	88	14.7
12.01 – 16.00 น.	25	4.2
16.01 – 18.00 น.	60	10.0
18.01 – 22.00 น.	290	48.3
หลัง 22.00 น.	5	0.8
ไม่ระบุ	2	0.3
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.12 พบว่า ตัวอย่างรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมาคือ ช่วง 04.00 – 8.00 น. จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 และ 08.01 – 12.00 น. จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7

ตารางที่ 2.13

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามประเภทรายการโทรทัศน์ที่รับชมข่าวสารทางการเมือง

ประเภทรายการโทรทัศน์ที่รับชมข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ข่าว	403	67.2
คุย/วิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ต่างๆ	114	19.0
รายการสนทนา	54	9.0
อื่นๆ เช่น บันเทิง สารคดี	20	3.3
ทุกประเภท	7	1.2
ไม่ระบุ	2	0.3
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.13 พบว่า ตัวอย่างที่รับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ประเภทข่าวมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 รองลงมาคือ คุย/วิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ต่างๆ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 19 และรายการสนทนา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 9

ตารางที่ 2.14

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุต่อสัปดาห์

ความถี่ในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุต่อสัปดาห์	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง	390	65.0
สัปดาห์ละ 1-3 วัน	121	20.2
สัปดาห์ละ 4 – 6 วัน	37	6.2
ทุกวัน	52	8.7
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.14 พบว่า ตัวอย่างที่มีความถี่ในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 1 – 3 วัน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และทุกวัน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

ตารางที่ 2.15

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมือง  
จากรายการวิทยุต่อวัน

ระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมือง จากรายการวิทยุต่อวัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	441	73.5
1 – 2 ชั่วโมง	111	18.5
3 – 4 ชั่วโมง	39	6.5
มากกว่า 4 ชั่วโมง	9	1.5
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.15 พบว่า ตัวอย่างที่มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุต่อวันน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 441 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาคือ 1 – 2 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 3 – 4 ชั่วโมงจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตารางที่ 2.16

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามสถานีวิทยุที่รับฟังข่าวสารทางการเมือง

สถานีวิทยุที่รับฟังข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละของตัวอย่าง (N = 600)
สถานีวิทยุออนไลน์ อินเทอร์เน็ต	251	41.8
สถานีวิทยุ อสมท.	196	32.7
สถานีวิทยุชุมชน	118	19.7
สถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์	114	19.0
สถานีวิทยุของราชการในจังหวัด	27	4.5
สถานีวิทยุ สังกัดกระทรวงกลาโหม	16	2.7

(เลือกตอบได้มากกว่าคนละ 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 2.16 พบว่า ตัวอย่างรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสถานีวิทยุออนไลน์ หรือ อินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมาคือ สถานีวิทยุ อสมท. จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 และสถานีวิทยุชุมชน จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7

ตารางที่ 2.17

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาที่ได้รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ

ช่วงเวลาที่ได้รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
04.00 – 8.00 น.	107	17.8
08.01 – 12.00 น.	78	13.0
12.01 – 16.00 น.	86	14.3
16.01 – 18.00 น.	75	12.5
18.01 – 22.00 น.	225	37.5
หลัง 22.00 น.	6	1.0
ไม่ระบุ	23	3.8
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.17 พบว่า ตัวอย่างที่รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ ช่วง 04.00 – 8.00 น. จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และ 12.01 – 16.00 น. จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3

ตารางที่ 2.18

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามประเภทรายการวิทยุที่รับฟังข่าวสารทางการเมือง

ประเภทรายการวิทยุที่รับฟังข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ข่าว	365	60.8
คุย/วิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ต่างๆ	95	15.8
รายการสนทนา	82	13.7
อื่นๆ เช่น สารคดี เพลง	30	5.0
ไม่ระบุ	22	3.7
ทุกประเภท	6	1.0
รวม	600	100.0

จากตารางที่ 2.18 พบว่า ตัวอย่างที่รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุประเภทข่าวมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาคือ คุย/วิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ต่างๆ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และรายการสนทนา จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7

ตารางที่ 2.19

แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามระดับสื่อที่เปิดรับข่าวสารทางการเมือง

ระดับสื่อที่เปิดรับข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละของตัวอย่าง (N = 600)
สื่อในระดับประเทศ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุส่วนกลาง โทรทัศน์ฟรีทีวี เว็บไซต์ข่าวต่างๆ	433	72.2
สื่อในระดับชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชน	184	30.7
สื่อในระดับโลก เช่น โทรทัศน์หรือเว็บไซต์ของสื่อระดับโลก เช่น BBC CNN Al Jarzeera	101	16.8
สื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์หรือเว็บไซต์ของประเทศเพื่อนบ้าน หรือ ภาษาอื่นๆ	43	7.2

(ตอบได้มากกว่าคนละ 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 2.19 พบว่า ตัวอย่างรับชมข่าวสารทางการเมืองจากสื่อในระดับประเทศ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุส่วนกลาง โทรทัศน์ฟรีทีวี เว็บไซต์ข่าวสารต่างๆ มากที่สุด จำนวน 433 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือ สื่อในระดับชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชน จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 และสื่อในระดับโลก เช่น โทรทัศน์หรือเว็บไซต์ของสื่อระดับโลก เช่น BBC CNN Al Jarzeera จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8

### ตอนที่ 3 ความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยและบทบาทของสื่อ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยและบทบาทของสื่อ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.20

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย

ความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด			
1.สังคมไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูง	247 (41.2)	312 (52.0)	30 (5.0)	9 (1.5)	2 (0.3)	600 (100.0)	4.32 (มากที่สุด)	0.67
2.ความขัดแย้งในสังคมมาจากความขัดแย้งทางการเมืองเป็นหลัก	208 (34.7)	312 (52.0)	70 (11.7)	8 (1.3)	2 (0.3)	600 (100.0)	4.19 (มาก)	0.71
3.ความขัดแย้งทางการเมืองมีสาเหตุมาจากความเหลื่อมล้ำและการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม	184 (30.7)	281 (46.8)	111 (18.5)	20 (3.3)	4 (0.7)	600 (100.0)	4.04 (มาก)	0.83
4.ความขัดแย้งในสังคมไทยที่เกิดขึ้นนั้น แก้ไขได้ยากและต้องใช้เวลานาน	230 (38.3)	282 (47.0)	67 (11.2)	18 (3.0)	3 (0.5)	600 (100.0)	4.20 (มาก)	0.79
<b>รวม</b>							<b>4.19 (มาก)</b>	<b>0.58</b>

จากตารางที่ 2.20 พบว่า ตัวอย่างมีความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย โดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 โดยมีความตระหนักว่า สังคมไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูงมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมาคือ ความขัดแย้งในสังคมไทยที่เกิดขึ้นนั้น แก้ไขได้ยากและต้องใช้เวลาาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และความขัดแย้งในสังคมมาจากความขัดแย้งทางการเมืองเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19

ตารางที่ 2.21

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย

ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด			
1.ความขัดแย้งของคนไทยมาจากการนำเสนอข่าวสารของสื่อที่ไม่เป็นกลาง	135 (22.5)	274 (45.7)	173 (28.8)	17 (2.8)	1 (0.2)	600 (100.0)	3.88 (มาก)	0.79
2.สื่อมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทย	161 (26.8)	305 (50.8)	122 (20.3)	12 (2.0)	0 (0.0)	600 (100.0)	4.03 (มาก)	0.74
3.สื่อมวลชนไทยในปัจจุบันมีภาพลักษณ์ในการเลือกนำเสนอข่าวสารที่สนับสนุนกลุ่มการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ	128 (21.3)	292 (48.7)	152 (25.3)	28 (4.7)	0 (0.0)	600 (100.0)	3.87 (มาก)	0.80
4.สื่อมวลชนมีการชี้นำความคิดเห็นของประชาชนไปในทิศทางที่ต้องการมากกว่าเพียงสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน	142 (23.7)	306 (51.0)	133 (22.2)	19 (3.2)	0 (0.0)	600 (100.0)	3.95 (มาก)	0.76



ตารางที่ 2.21 (ต่อ)

ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด			
5. สื่อชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้สังคมแบ่งออกเป็นขั้วทางการเมือง	144 (24.0)	305 (50.8)	131 (21.8)	20 (3.3)	0 (0.0)	600 (100.0)	3.96 (มาก)	0.77
<b>รวม</b>							<b>3.93</b> <b>(มาก)</b>	<b>0.61</b>

จากตารางที่ 2.21 พบว่า ตัวอย่างมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 โดยมีความตระหนักว่า สื่อมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทยมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 รองลงมาคือ สื่อชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้สังคมแบ่งออกเป็นขั้วทางการเมือง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และสื่อมวลชนมีการชี้นำความคิดเห็นของประชาชนไปในทิศทางที่ต้องการมากกว่าเพียงสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

**ตอนที่ 4** การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจ และความเป็นเอกภาพโดยนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.22

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ  
ด้านความเป็นไทย

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความเป็นไทย	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.มีการนำเสนอเพื่อแสดงความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย เช่น ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั่งงาม	112 (18.7)	263 (43.8)	176 (29.3)	41 (6.8)	8 (1.3)	600 (100.0)	3.72 (มาก)	0.89
2.มีการนำเสนอความสามารถของคนไทย เช่น รายงานผลการแข่งขันกีฬาที่คนไทยไปร่วมแข่ง คนไทยที่สร้างชื่อในระดับนานาชาติ	133 (22.2)	293 (48.8)	138 (23.0)	33 (5.5)	3 (0.5)	600 (100.0)	3.87 (มาก)	0.84
3.มีการนำเสนอที่แสดงความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ภัยซึ่งกันและกันของคนไทย	118 (19.7)	240 (40.0)	175 (29.2)	57 (9.5)	10 (1.7)	600 (100.0)	3.67 (มาก)	0.95
<b>รวม</b>							<b>3.75 (มาก)</b>	<b>0.77</b>

จากตารางที่ 2.22 พบว่า ตัวอย่างมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความเป็นไทยในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 โดยมีการรับรู้ว่า มีการนำเสนอความสามารถของคนไทย เช่น รายงานผลการแข่งขันกีฬาที่คนไทยไปร่วมแข่ง คนไทยที่สร้างชื่อในระดับนานาชาติมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 รองลงมาคือ มีการนำเสนอเพื่อแสดงความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย เช่น ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั่งงาม

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และมีการนำเสนอที่แสดงความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้อภัยซึ่งกันและกันของคนไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ตารางที่ 2.23

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความยุติธรรม

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความยุติธรรม	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ส่งเสริมความเท่าเทียมกันของคนในสังคม เช่น การสะท้อนปัญหาของคนจน	101 (16.8)	228 (38.0)	193 (32.2)	69 (11.5)	9 (1.5)	600 (100.0)	3.57 (มาก)	0.95
2.นำเสนอเรื่องราวการต่อสู้กับความไม่ยุติธรรมในสังคม เช่น การต่อสู้ของชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม	86 (14.3)	229 (38.2)	192 (32.0)	76 (12.7)	17 (2.8)	600 (100.0)	3.49 (มาก)	0.98
3.มีการนำเสนอเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายแก่ทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน	80 (13.3)	222 (37.0)	208 (34.7)	76 (12.7)	14 (2.3)	600 (100.0)	3.46 (มาก)	0.95
<b>รวม</b>							<b>3.51 (มาก)</b>	<b>0.86</b>

จากตารางที่ 2.23 พบว่า ตัวอย่างมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความยุติธรรมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 โดยมีการรับรู้การส่งเสริมความเท่าเทียมกันของคนในสังคม เช่น การสะท้อนปัญหาของคนจนมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมาคือ นำเสนอเรื่องราวการต่อสู้กับความไม่ยุติธรรมในสังคม เช่น การต่อสู้ของชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีการนำเสนอเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายแก่ทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

ตารางที่ 2.24

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ  
ด้านประชาธิปไตย

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.การสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเสมอภาคกัน	87 (14.5)	240 (40.0)	204 (34.0)	57 (9.5)	12 (2.0)	600 (100.0)	3.56 (มาก)	0.92
2.สนับสนุนการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์	81 (13.5)	254 (42.3)	200 (33.3)	55 (9.2)	10 (1.7)	600 (100.0)	3.57 (มาก)	0.89
3. มีการนำเสนอความคิดเห็นที่มีความแตกต่างกัน ทั้งเสียงส่วนมากและเสียงส่วนน้อย	79 (13.2)	236 (39.3)	211 (35.2)	64 (10.7)	10 (1.7)	600 (100.0)	3.52 (มาก)	0.91
4.การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อประเด็นทางสังคมในด้านต่างๆ	79 (13.2)	250 (41.7)	216 (36.0)	40 (6.7)	15 (2.5)	600 (100.0)	3.56 (มาก)	0.89
<b>รวม</b>							<b>3.55 (มาก)</b>	<b>0.77</b>

จากตารางที่ 2.24 พบว่า ตัวอย่างมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านประชาธิปไตยในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยมีการรับรู้การสนับสนุนการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์มากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมาคือ การสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเสมอภาคกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อประเด็นทางสังคมในด้านต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

ตารางที่ 2.25

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ  
ด้านการรวมศูนย์อำนาจ

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านการรวมศูนย์อำนาจ	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.การให้ความสำคัญกับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคนกรุงเทพฯมากกว่าต่างจังหวัด	139 (23.2)	232 (38.7)	179 (29.8)	41 (6.8)	9 (1.5)	600 (100.0)	3.75 (มาก)	0.94
2.การนำเสนอข่าวสารที่สะท้อนความต้องการของประชาชนในภูมิภาคต่างๆของประเทศ*	69 (11.5)	236 (39.3)	230 (38.3)	54 (9.0)	11 (1.8)	600 (100.0)	2.50 (น้อย)	0.88
3.มีการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของผู้ตอบ*	50 (8.3)	177 (29.5)	178 (29.7)	124 (20.7)	71 (11.8)	600 (100.0)	2.98 (ปานกลาง)	1.14
<b>รวม</b>							<b>3.08 (ปานกลาง)</b>	<b>0.62</b>

\*ข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 2.25 พบว่า ตัวอย่างมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านการรวมศูนย์อำนาจในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 โดยมีการรับรู้การให้ความสำคัญกับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคนกรุงเทพฯมากกว่าต่างจังหวัดมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 รองลงมาคือ มีการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของผู้ตอบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 และการนำเสนอข่าวสารที่สะท้อนความต้องการของประชาชนในภูมิภาคต่างๆของประเทศ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

ตารางที่ 2.26

แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ  
ด้านความเป็นเอกภาพ

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความเป็นเอกภาพ	ระดับความคิดเห็น					รวม	$\bar{x}$	S.D
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมสามัคคีของกลุ่มข้าราชการเมืองเดียวกับผู้ตอบ เช่น การจัดร่วมทำบุญ การนัดกันแสดงออกต่างๆ	77 (12.8)	200 (33.3)	234 (39.0)	67 (11.2)	22 (3.7)	600 (100.0)	3.41 (มาก)	0.97
2. การวิพากษ์วิจารณ์บุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองที่ผู้ตอบไม่ชอบ	61 (10.2)	211 (35.2)	225 (37.5)	73 (12.2)	30 (5.0)	600 (100.0)	3.33 (ปานกลาง)	0.99
3. การนำเสนอความคิดเห็นของบุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองที่ผู้ตอบชื่นชอบ	63 (10.5)	196 (32.7)	248 (41.3)	63 (10.5)	30 (5.0)	600 (100.0)	3.33 (ปานกลาง)	0.97
<b>รวม</b>							<b>3.36 (ปานกลาง)</b>	<b>0.83</b>

จากตารางที่ 2.26 พบว่า ตัวอย่างมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความเป็นเอกภาพในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 โดยมีการรับรู้การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมสามัคคีของกลุ่มข้าราชการเมืองเดียวกับผู้ตอบ เช่น การจัดร่วมทำบุญ การนัดกันแสดงออกต่างๆมากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 รองลงมาคือ การวิพากษ์วิจารณ์บุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองที่ผู้ตอบไม่ชอบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และการนำเสนอความคิดเห็นของบุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองที่ผู้ตอบชื่นชอบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33

**ตอนที่ 5** ความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง โดยนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.27

แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

ความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง	ระดับทัศนคติ					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด			
<b>บทบาทของสื่อ</b>								
1. สื่อควรมีบทบาทในการลดความขัดแย้งในสังคม โดยเป็นเวทีให้ตัวแทนแต่ละขั้วทางการเมืองมาอภิปรายหาทางออกร่วมกัน	209 (34.8)	280 (46.7)	101 (16.8)	9 (1.5)	1 (0.2)	600 (100.0)	4.15 (มาก)	0.76
2. สื่อควรมีความเป็นกลางนำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้านและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม	246 (41.0)	283 (47.2)	65 (10.8)	5 (0.8)	1 (0.2)	600 (100.0)	4.28 (มากที่สุด)	0.70
3. ควรมีองค์กรอิสระที่กำกับเนื้อหาของสื่อ เพื่อให้สื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่ปราศจากอคติ	226 (37.7)	271 (45.2)	85 (14.2)	15 (2.5)	3 (0.5)	600 (100.0)	4.17 (มาก)	0.80
<b>แหล่งข่าวและบุคคลที่ปรากฏในสื่อ</b>								
4. แหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่ให้ข้อมูลในข่าวทางการเมืองมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเนื้อหารายละเอียดของข่าว	185 (30.8)	298 (49.7)	112 (18.7)	5 (0.8)	0 (0.0)	600 (100.0)	4.11 (มาก)	0.72

ตารางที่ 2.27 (ต่อ)

ความคาดหวังต่อสื่อในการ นำเสนอข่าวสารทางการเมือง	ระดับทัศนคติ					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ที่สุด			
5. สื่อควรนำเสนอความคิดเห็น ของผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจที่ เกี่ยวข้องในประเด็นที่นำเสนอ ข่าวนั้นก่อน	172 (28.7)	284 (47.3)	125 (20.8)	17 (2.8)	2 (0.3)	600 (100.0)	4.01 (มาก)	0.80
6. สื่อควรมีการนำเสนอความ คิดเห็นของบุคคลที่กลุ่มการเมือง ทุกฝ่ายให้ความเคารพเชื่อถือ	188 (31.3)	277 (46.2)	109 (18.2)	23 (3.8)	3 (0.5)	600 (100.0)	4.04 (มาก)	0.83
7. นักการเมืองหรือบุคคลที่ เกี่ยวข้องกัขั้วการเมืองใดๆ <b>ไม่</b> <b>ควร</b> มีบทบาทเป็นผู้จัดรายการที่ เกี่ยวข้องกัข่าวสารทางการเมือง ผ่านสื่อ	217 (36.2)	262 (43.7)	107 (17.8)	11 (1.8)	3 (0.5)	600 (100.0)	4.13 (มาก)	0.80
8. สื่อ <b>ไม่ควร</b> ระบุว่าบุคคลใดอยู่ ขั้วการเมืองใด ตราบใดที่บุคคล นั้นยังไม่ได้มีการแสดงออกถึง จุดยืนทางการเมืองของตนอย่าง ชัดเจน	201 (33.5)	270 (45.0)	115 (19.2)	10 (1.7)	4 (0.7)	600 (100.0)	4.09 (มาก)	0.80
<b>รูปแบบการนำเสนอ</b>								
9. การนำเสนอข่าวสารทางการเมือง ควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็น ข้อเท็จจริงไม่ว่าจะส่งผลทั้งใน ทางบวกและทางลบต่อขั้วทาง การเมืองใดๆ ก็ตาม	238 (39.7)	248 (41.3)	102 (17.0)	8 (1.3)	4 (0.7)	600 (100.0)	4.18 (มาก)	0.81



ตารางที่ 2.27 (ต่อ)

ความคาดหวังต่อสื่อในการ นำเสนอข่าวสารทางการเมือง	ระดับทัศนคติ					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ที่สุด			
10.การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ทางการเมือง <b>ไม่ควร</b> มีการใส่ อารมณ์ร่วม ทั้งอารมณ์ของความ เกลียดชัง หรือความสนุก สะใจ ต่อบุคคลที่ปรากฏในข่าวสาร นั้นๆ	306  (51.0)	233  (38.8)	56  (9.3)	5  (0.8)	0  (0.0)	600  (100.0)	4.40  (มากที่สุด)	0.69
11.สื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง <b>ไม่ควร</b> ใช้ถ้อยคำเพื่อเสียด สีหรือดูถูกบุคคลที่ปรากฏใน ข่าวสารนั้นๆ	298  (49.7)	243  (40.5)	55  (9.2)	3  (0.5)	1  (0.2)	600  (100.0)	4.39  (มากที่สุด)	0.69
12.สื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง <b>ไม่ควร</b> นำเสนอประเด็นที่ เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลที่อยู่ ในข่าว เช่น เรื่องเกี่ยวกับ ครอบครัว เชื้อชาติ ภูมิลำเนา หรือรูปร่างหน้าตา	290  (48.3)	224  (37.3)	79  (13.2)	5  (0.8)	2  (0.3)	600  (100.0)	4.33  (มากที่สุด)	0.76
<b>เนื้อหาที่ต้องการ</b>								
13.สื่อควรให้ความสำคัญและ นำเสนอเรื่องของคนชั้นล่างทาง สังคมให้มากขึ้น เช่น ชาวนา ชาว ชนบท กลุ่มแรงงาน	261  (43.5)	253  (42.2)	80  (13.3)	6  (1.0)	0  (0.0)	600  (100.0)	4.28  (มากที่สุด)	0.73
14.สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ และนำเสนอเรื่องของคนกลุ่ม น้อยทางสังคมให้มากขึ้น เช่น คน พิการ คนต่างด้าว	231  (38.5)	254  (42.3)	98  (16.3)	16  (2.7)	1  (0.2)	600  (100.0)	4.16  (มาก)	0.80

ตารางที่ 2.27 (ต่อ)

ความคาดหวังต่อสื่อในการ นำเสนอข่าวสารทางการเมือง	ระดับทัศนคติ					รวม	$\bar{x}$	S.D
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ที่สุด			
15. สื่อชุมชนควรมุ่งเน้นเสนอ ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของ ตนให้มากขึ้น เช่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่น การเป็นสื่อกลางในการ สร้างความสัมพันธ์ของคนใน ชุมชน	246  (41.0)	258  (43.0)	84  (14.0)	10  (1.7)	2  (0.3)	600  (100.0)	4.23  (มากที่สุด)	0.77
<b>รวม</b>							4.20 (มาก)	0.52

จากตารางที่ 2.27 พบว่า ตัวอย่างมีความคาดหวังต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมืองโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาตามความคาดหวังในแต่ละด้าน ในด้านบทบาทสื่อพบว่า ตัวอย่างมีความคาดหวังว่าสื่อควรมีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ในด้านแหล่งข่าวและบุคคลที่ปรากฏในสื่อ ตัวอย่างมีความคาดหวังว่านักการเมืองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับขั้วการเมืองใดๆ ไม่ควรมีบทบาทเป็นผู้จัดรายการที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ด้านรูปแบบการนำเสนอ ตัวอย่างมีความคาดหวังการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองไม่ควรมีการใส่อารมณ์ร่วม ทั้งอารมณ์ของความเกลียดชัง หรือความสนุก สะใจ ต่อบุคคลที่ปรากฏในข่าวนั้นๆมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และในด้านเนื้อหาที่ต้องการ ตัวอย่างมีความคาดหวังว่าสื่อควรให้ความสำคัญและนำเสนอเรื่องของชนชั้นล่างทางสังคมให้มากขึ้น เช่น ชาวนา ชาวชนบท กลุ่มแรงงาน มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28

นอกจากนี้ ในส่วนของข้อคำถามปลายปิด ตัวอย่างยังได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาการออกอากาศของข่าวสารทางการเมืองที่จะสามารถช่วยลดความตึงเครียดและสร้างความปรองดองได้ ดังต่อไปนี้

1. สื่อควรมีตระหนักต่อความซื่อสัตย์ในหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพ จิตสำนึกต่อสังคม

2. สื่อควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นกลางและครบถ้วนทุกแง่มุมโดยปราศจากอคติ เช่น ข้อดีข้อเสียของนโยบาย

3. สื่อควรลดการนำเสนอข่าวในเชิงประชดประชัน ไม่ใส่อารมณ์ร่วมเข้าไปในเนื้อหา ไม่ใช้ถ้อยคำที่หยาบคาย ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เยาวชน ไม่ใส่อารมณ์ส่วนตัวของผู้สื่อข่าวเข้าไปในเนื้อหา รวมถึงควรให้เกียรติและเคารพความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายแม้จะมีทัศนคติและจุดยืนที่ต่างกัน โดยเฉพาะผู้จัดรายการต่างๆ ควรมีความเป็นกลางอย่างชัดเจน

4. สื่อควรเป็นเวทีในการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความปรองดองของสังคม ความขัดแย้งทางการเมือง มีการแสดงออกถึงการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ และการแสดงออกถึงความร่วมมือปรองดองกัน เช่น การให้ทุกขั้วการเมืองออกมาแสดงทัศนคติความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ว่าคิดอย่างไรและเพราะอะไร โดยมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญการคุยและมีความเป็นกลาง

5. สื่อควรเน้นการนำเสนอข่าวเชิงบวก ไม่เน้นขายความขัดแย้ง เช่น การยกย่องบุคคลที่ดีทางสังคมโดยเผยแพร่ผ่านสื่อให้เป็นตัวอย่าง

6. ในช่วงที่มีความขัดแย้งในสังคมมาก สื่อควรเลี่ยงออกอากาศเนื้อหารายการที่จุดประเด็นให้เกิดความขัดแย้งในสังคม แต่นำเสนอในประเด็นอื่นแทน เช่น ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชน งดรายงานการประท้วง ร่วมรณรงค์รักประเทศไทย นำเสนอกิจกรรมร่วมกันภายในระดับชุมชน ท้องถิ่น รายการท่องเที่ยว นำปัญหาที่กำลังเกิดในประเทศไปเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่เคยเกิดปัญหา และสามารถแก้ไขได้แล้ว และมีการพัฒนาอย่างไร การสอดแทรกความบันเทิงหรือเกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางศาสนา

7. ลดความตึงเครียดในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง เช่น การพูดคุยเรื่องการเมืองแบบสนุกๆ ไม่จริงจัง นำเสนอวิถีชีวิตนักรบการเมืองนอกเวลาทำงานแบบเป็นกันเอง สบายๆ

## ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบและเนื้อหาในการออกอากาศของสื่อเพื่อเอาชนะการแบ่งออกเป็นสองขั้วในสังคมแบ่งแยก” ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานหลักไว้ 3 ข้อดังต่อไปนี้

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความตระหนักรู้ต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 5** ความตระหนักรู้ต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

**สมมติฐานการวิจัยที่ 6** การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

ในการทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์จากสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independence t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance – ANOVA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson’s product moment correlation efficient) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งจะแสดงผลไว้ในตารางที่ 2.27 – 4.102

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1** เพศที่ต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.1 ดังนี้

$H_0$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

(Independence t- test)

ตารางที่ 2.28

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมการการเปิดรับ ข่าวสารทางการเมือง	ชาย		หญิง		t	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่ในการเปิดรับจาก รายการโทรทัศน์	2.32	1.25	2.13	1.13	1.725	0.086
ระยะเวลาในการเปิดรับ จากรายการโทรทัศน์	1.63	0.79	1.63	0.82	-0.004	0.996
ความถี่ในการเปิดรับจาก รายการวิทยุ	1.73	1.03	1.53	0.90	0.138	0.890
ระยะเวลาในการเปิดรับ จากรายการวิทยุ	1.43	0.73	1.33	0.64	-0.710	0.478

จากตารางที่ 2.28 พบว่า ค่า P-Value ของการพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งหมดมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2** อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.2 ดังนี้

$H_0$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.29

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมการ การเปิดรับ ข่าวสาร ทางการเมือง	ต่ำกว่า 18 ปี		19 – 24 ปี		25 – 35 ปี		36 – 45 ปี		46 - 59 ปี		60 ปีขึ้นไป		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่การ เปิดรับจาก รายการ โทรทัศน์	1.90	1.07	1.90	1.04	2.52	1.20	2.34	1.20	3.08	1.16	2.65	1.31	15.041	0.000*
ระยะเวลาการ เปิดรับจาก รายการ โทรทัศน์	1.41	0.64	1.55	0.79	1.61	0.77	1.64	0.82	1.85	0.78	2.60	1.10	8.271	0.000*
ความถี่การ เปิดรับจาก รายการวิทยุ	1.55	0.98	1.35	0.69	1.64	0.98	1.74	0.97	2.25	1.29	2.40	1.23	14.657	0.000*
ระยะเวลาการ เปิดรับจาก รายการวิทยุ	1.29	0.65	1.25	0.53	1.33	0.64	1.44	0.74	1.63	0.85	2.25	1.02	11.977	0.000*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.29 พบว่า ค่า P-Value ของการทดสอบการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มอายุที่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.30

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	19 – 24 ปี	25 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		1.90	2.52	2.34	3.08	2.65
ต่ำกว่า 18 ปี	1.90	0.00 (1.000)	-0.62 (0.099)	-0.45 (0.406)	-1.19 (0.000)*	-0.75 (0.260)
19 – 24 ปี	1.90	-	-0.62 (0.002)*	-0.45 (0.051)	-1.19 (0.000)*	-0.75 (0.125)
25 – 35 ปี	2.52	-	-	0.18 (0.962)	-0.56 (0.130)	-0.13 (0.999)
36 – 45 ปี	2.34	-	-	-	-0.74 (0.008)*	-0.31 (0.942)
46 - 59 ปี	3.08	-	-	-	-	0.43 (0.807)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.30 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 46 - 59 ปี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

เนื่องจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 24 ปีทั้งหมดและกลุ่มอายุ 36 – 45 ปี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ กลุ่มอายุ 25 - 59 ปี ยังมีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มอายุ 19 – 24 ปีด้วย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.31

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	19 – 24 ปี	25 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		1.55	1.61	1.64	1.85	2.60
ต่ำกว่า 18 ปี	1.41	-0.15 (0.918)	-0.21 (0.849)	-0.24 (0.733)	-0.44 (0.143)	-1.19 (0.000)*
19 – 24 ปี	1.55	-	-0.06 (0.997)	-0.09 (0.973)	-0.29 (0.237)	-1.05 (0.000)*
25 – 35 ปี	1.61	-	-	-0.03 (1.000)	-0.23 (0.715)	-0.99 (0.000)*
36 – 45 ปี	1.64	-	-	-	-0.20 (0.800)	-0.96 (0.000)*
46 - 59 ปี	1.85	-	-	-	-	-0.75 (0.020)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.31 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มอายุอื่นทุกกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05



ตารางที่ 2.32

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ  
จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	19 – 24 ปี	25 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		1.35	1.64	1.74	2.25	2.40
ต่ำกว่า 18 ปี	1.55	0.20 (0.843)	-0.09 (0.998)	-0.18 (0.930)	-0.70 (0.006)*	-0.85 (0.026)*
19 – 24 ปี	1.35	-	-0.29 (0.292)	-0.38 (0.031)*	-0.90 (0.000)*	-1.05 (0.000)*
25 – 35 ปี	1.64	-	-	-0.10 (0.993)	-0.61 (0.009)*	-0.76 (0.045)*
36 – 45 ปี	1.74	-	-	-	-0.52 (0.038)*	-0.66 (0.111)
46 - 59 ปี	2.25	-	-	-	-	-0.15 (0.995)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.32 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 46 - 59 ปี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 45 ปีทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังมีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 35 ปีทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

และยังพบอีกว่า กลุ่มอายุ 36 - 45 ปี ยังมีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุ 19 – 24 ปีด้วย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.33

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	19 – 24 ปี	25 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		1.25	1.33	1.44	1.63	2.25
ต่ำกว่า 18 ปี	1.29	0.04 (1.000)	-0.05 (0.999)	-0.15 (0.885)	-0.34 (0.185)	-0.96 (0.000)*
19 – 24 ปี	1.25	-	-0.08 (0.958)	-0.19 (0.324)	-0.38 (0.004)*	-1.00 (0.000)*
25 – 35 ปี	1.33	-	-	-0.10 (0.959)	-0.29 (0.230)	-0.92 (0.000)*
36 – 45 ปี	1.44	-	-	-	-0.19 (0.687)	-0.81 (0.000)*
46 - 59 ปี	1.63	-	-	-	-	-0.62 (0.016)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.33 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุอื่นทุกกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ กลุ่มอายุ 46 – 59 ปี มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุ 19 – 24 ปี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3** ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.3 ดังนี้

$H_0$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.34

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

พฤติกรรมการ การเปิดรับ ข่าวสาร ทางการเมือง	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลายหรือ เทียบเท่า		มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่การ เปิดรับจาก รายการ โทรทัศน์	2.71	1.35	2.49	1.12	1.66	0.96	2.74	1.32	2.13	1.15	2.47	1.20	6.195	0.000*
ระยะเวลาการ เปิดรับจาก รายการ โทรทัศน์	1.90	0.89	1.73	0.87	1.44	0.76	1.96	0.94	1.58	0.78	1.79	0.88	2.872	0.014*
ความถี่การ เปิดรับจาก รายการวิทยุ	2.52	1.12	1.81	1.08	1.54	1.03	1.85	1.13	1.47	0.84	1.84	1.03	7.564	0.000*
ระยะเวลาการ เปิดรับจาก รายการวิทยุ	2.05	0.86	1.54	0.80	1.30	0.69	1.59	0.89	1.27	0.56	1.54	0.85	8.315	0.000*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.34 พบว่า ค่า P-Value ของการทดสอบการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มระดับการศึกษาที่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ่ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.35

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		2.49	1.66	2.74	2.13	2.47
ประถมศึกษาน้อยกว่า	2.71	0.23 (0.991)	1.06 (0.022)*	-0.03 (1.000)	0.59 (0.388)	0.24 (0.984)
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.49	-	0.83 (0.035)*	-0.25 (0.979)	0.36 (0.648)	0.01 (1.000)
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.66	-	-	-1.09 (0.005)*	-0.47 (0.116)	-0.82 (0.011)*
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2.74	-	-	-	0.61 (0.204)	0.27 (0.963)
ปริญญาตรี	2.13	-	-	-	-	-0.35 (0.471)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.35 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.36

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.73	1.44	1.96	1.58	1.79
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	1.90	0.18 (0.987)	0.46 (0.402)	-0.06 (1.000)	0.32 (0.678)	0.12 (0.997)
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.73	-	0.29 (0.713)	-0.23 (0.934)	0.15 (0.954)	-0.06 (1.000)
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.44	-	-	-0.52 (0.171)	-0.14 (0.897)	-0.35 (0.366)
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1.96	-	-	-	0.38 (0.353)	0.17 (0.974)
ปริญญาตรี	1.58	-	-	-	-	-0.21 (0.667)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.36 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษาที่มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.37

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ  
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.81	1.54	1.85	1.47	1.84
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2.52	0.71 (0.153)	0.98 (0.003)*	0.67 (0.276)	1.06 (0.000)*	0.68 (0.134)
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.81	-	0.27 (0.850)	-0.04 (1.000)	0.34 (0.444)	-0.03 (1.000)
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.54	-	-	-0.31 (0.828)	0.07 (0.996)	-0.30 (0.673)
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1.85	-	-	-	0.39 (0.484)	0.01 (1.000)
ปริญญาตรี	1.47	-	-	-	-	-0.38 (0.138)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.37 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.38

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.54	1.30	1.59	1.27	1.54
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2.05	0.51 (0.153)	0.75 (0.001)*	0.46 (0.332)	0.77 (0.000)*	0.50 (0.105)
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.54	-	0.25 (0.660)	-0.05 (1.000)	0.27 (0.345)	0.00 (1.000)
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.30	-	-	-0.30 (0.565)	0.02 (1.000)	-0.25 (0.509)
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1.59	-	-	-	0.32 (0.306)	0.05 (1.000)
ปริญญาตรี	1.27	-	-	-	-	-0.27 (0.133)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.38 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4** รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.4 ดังนี้

$H_0$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.39

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

พฤติกรรมการ การเปิดรับ ข่าวสาร ทางการเมือง	ต่ำกว่า 15,000 บาท		15,001 – 30,000 บาท		30,001 – 45,000 บาท		45,001 – 60,000 บาท		สูงกว่า 60,000 บาท		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่การ เปิดรับจาก รายการ โทรทัศน์	1.99	1.10	2.57	1.19	2.67	1.33	2.38	1.19	2.29	1.38	8.880	0.000*
ระยะเวลาการ เปิดรับจาก รายการ โทรทัศน์	1.57	0.78	1.71	0.84	1.69	0.78	1.88	0.99	2.43	1.51	2.764	0.027*
ความถี่การ เปิดรับจาก รายการวิทยุ	1.47	0.83	1.72	1.04	1.98	1.19	2.63	1.06	1.86	1.21	7.300	0.000*
ระยะเวลาการ เปิดรับจาก รายการวิทยุ	1.31	0.60	1.37	0.73	1.50	0.71	2.13	0.99	2.14	1.35	6.274	0.000*



\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.39 พบว่า ค่า P-Value ของการทดสอบการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มรายได้ต่อเดือนที่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ่ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.40

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		2.57	2.67	2.38	2.29
ต่ำกว่า 15,000 บาท	1.99	-0.58 (0.000)*	-0.68 (0.005)*	-0.38 (0.926)	-0.30 (0.977)
15,001 – 30,000 บาท	2.57	-	-0.10 (0.992)	0.19 (0.995)	0.28 (0.982)
30,001 – 45,000 บาท	2.67	-	-	0.29 (0.978)	0.38 (0.954)
45,001 – 60,000 บาท	2.38	-	-	-	0.09 (1.000)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.40 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน 15,001 – 40,000 บาท มี

ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.41

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		1.71	1.69	1.88	2.43
ต่ำกว่า 15,000 บาท	1.57	-0.14 (0.586)	-0.11 (0.931)	-0.30 (0.895)	-0.86 (0.105)
15,001 – 30,000 บาท	1.71	-	0.02 (1.000)	-0.17 (0.989)	-0.72 (0.262)
30,001 – 45,000 บาท	1.69	-	-	-0.19 (0.985)	-0.74 (0.276)
45,001 – 60,000 บาท	1.88	-	-	-	-0.55 (0.782)

จากตารางที่ 2.41 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่พบกลุ่มรายได้ต่อเดือนที่มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.42

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ  
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		1.72	1.98	2.63	1.86
ต่ำกว่า 15,000 บาท	1.47	-0.26 (0.100)	-0.51 (0.011)*	-1.16 (0.016)*	-0.39 (0.873)
15,001 – 30,000 บาท	1.72	-	-0.26 (0.609)	-0.90 (0.127)	-0.13 (0.998)
30,001 – 45,000 บาท	1.98	-	-	-0.65 (0.500)	0.12 (0.999)
45,001 – 60,000 บาท	2.63	-	-	-	0.77 (0.630)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.42 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 – 60,000 บาท มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.43

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		1.37	1.50	2.13	2.14
ต่ำกว่า 15,000 บาท	1.31	-0.06 (0.922)	-0.19 (0.472)	-0.81 (0.018)*	-0.83 (0.028)*
15,001 – 30,000 บาท	1.37	-	-0.13 (0.860)	-0.75 (0.045)*	-0.77 (0.061)
30,001 – 45,000 บาท	1.50	-	-	-0.63 (0.190)	-0.64 (0.217)
45,001 – 60,000 บาท	2.13	-	-	-	-0.02 (1.000)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.43 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน 45,001 – 60,000 บาท มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาททุกกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 60,000 บาทมีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.5** ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.5 ดังนี้

$H_0$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.44

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

พฤติกรรมการการเปิดรับ ข่าวสารทางการเมือง	กรุงเทพฯ		เชียงใหม่		อุดรธานี		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่การเปิดรับจากรายการโทรทัศน์	2.62	1.29	1.83	1.05	2.11	1.02	25.237	0.000*
ระยะเวลาการเปิดรับจากรายการโทรทัศน์	1.67	0.81	1.42	0.72	1.79	0.87	11.134	0.000*
ความถี่การเปิดรับจากรายการวิทยุ	1.86	1.12	1.41	0.86	1.49	0.76	13.651	0.000*
ระยะเวลาการเปิดรับจากรายการวิทยุ	1.48	0.75	1.23	0.59	1.38	0.65	7.206	0.000*

จากตารางที่ 2.44 พบว่า ค่า P-Value ของการพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ที่

แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเซฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.45

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		1.83	2.11
กรุงเทพ	2.62	0.79 (0.000)*	0.51 (0.000)*
เชียงใหม่	1.83	-	-0.28 (0.047)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.45 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุดรธานี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.46

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		1.42	1.79
กรุงเทพ	1.67	0.25 (0.008)*	-0.12 (0.325)
เชียงใหม่	1.42	-	-0.37 (0.000)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.46 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.47

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		1.41	1.49
กรุงเทพ	1.86	0.45 (0.000)*	0.38 (0.000)*
เชียงใหม่	1.41	-	-0.08 (0.719)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.47 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีความถี่การ

เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่และอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.48

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		1.23	1.38
กรุงเทพ	1.48	0.25 (0.001)*	0.10 (0.361)
เชียงใหม่	1.23	-	-0.16 (0.067)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.48 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.6** ภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.6 ดังนี้

$H_0$  : ภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)



ตารางที่ 2.49

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง	กรุงเทพฯ และปริมณฑล		ภาคกลาง ภาคตะวันออก และตะวันตก		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่การเปิดรับจากรายการโทรทัศน์	2.27	1.24	2.41	1.37	1.89	1.05	2.19	1.11	2.79	1.29	5.112	0.000*
ระยะเวลาการเปิดรับจากรายการโทรทัศน์	1.62	0.84	1.49	0.62	1.40	0.70	1.76	0.86	2.03	0.91	6.952	0.000*
ความถี่การเปิดรับจากรายการวิทยุ	1.75	1.08	1.64	0.98	1.38	0.87	1.58	0.89	1.93	0.92	3.880	0.004*
ระยะเวลาการเปิดรับจากรายการวิทยุ	1.40	0.73	1.41	0.72	1.19	0.55	1.40	0.66	1.66	0.86	4.297	0.002*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.49 พบว่า ค่า P-Value ของการพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มภูมิลำเนาเดิมที่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ่ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.50

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคใต้
		ตะวันออกและตะวันตก		ตะวันออกเฉียงเหนือ	
		2.41	1.89	2.19	2.79
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	2.27	-0.14 (0.961)	0.37 (0.156)	0.07 (0.989)	-0.53 (0.309)
ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.41	-	0.52 (0.072)	0.22 (0.784)	-0.38 (0.707)
ภาคเหนือ	1.89	-	-	-0.30 (0.187)	-0.90 (0.006)*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.19	-	-	-	-0.60 (0.137)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.50 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มภูมิภาค พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคอยู่ในภาคใต้ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.51

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		1.49	1.40	1.76	2.03
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.62	0.13 (0.907)	0.22 (0.305)	-0.14 (0.693)	-0.42 (0.183)
ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้	1.49	-	0.09 (0.967)	-0.26 (0.257)	-0.54 (0.060)
ภาคเหนือ	1.40	-	-	-0.35 (0.001)*	-0.63 (0.004)*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.76	-	-	-	-0.28 (0.529)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.51 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มภูมิภาค พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.52

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ  
จำแนกตามภูมิภาคเดิม

ภูมิภาคเดิม	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		1.64	1.38	1.58	1.93
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	1.75	0.11 (0.965)	0.38 (0.033)*	0.17 (0.641)	-0.18 (0.932)
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	1.64	-	0.26 (0.480)	0.06 (0.996)	-0.29 (0.750)
ภาคเหนือ	1.38	-	-	-0.21 (0.322)	-0.56 (0.072)
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.58	-	-	-	-0.35 (0.465)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.52 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มภูมิภาคเดิม พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.53

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตะวันออกและ ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		1.41	1.19	1.40	1.66
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.40	-0.01 (1.000)	0.21 (0.178)	0.00 (1.000)	-0.26 (0.486)
ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตะวันออกและ ตะวันตก	1.41	-	0.22 (0.317)	0.01 (1.000)	-0.25 (0.613)
ภาคเหนือ	1.19	-	-	-0.21 (0.055)	-0.46 (0.019)*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.40	-	-	-	-0.26 (0.431)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.53 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มภูมิลำเนาเดิม พบว่า กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้ มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.7** อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 1.7 ดังนี้

$H_0$  : อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.54

แสดงผลการทดสอบพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง	เจ้าของกิจการหรือเกษตรกร		รับจ้าง		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ		วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/พยาบาล/วิศวกร)		นักเรียน/นักศึกษา		อื่นๆ		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความถี่การเปิดรับจากรายการโทรทัศน์	2.41	1.27	2.59	1.29	2.67	1.19	2.24	1.35	1.88	1.02	2.13	1.19	11.969	0.000*
ระยะเวลาการเปิดรับจากรายการโทรทัศน์	1.97	0.94	1.63	0.73	1.73	0.87	1.65	0.79	1.55	0.78	1.67	0.96	2.000	0.077
ความถี่การเปิดรับจากรายการวิทยุ	1.83	1.00	1.80	1.12	1.87	1.09	1.53	0.94	1.40	0.76	1.75	1.15	6.498	0.000*
ระยะเวลาการเปิดรับจากรายการวิทยุ	1.86	0.79	1.50	0.81	1.44	0.78	1.29	0.69	1.25	0.54	1.38	0.71	6.261	0.000*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.54 พบว่า ค่า P-Value ของการพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ และระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ และระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มอาชีพที่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ ความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเซฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.55

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของ รัฐ	วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
		2.59	2.67	2.24	1.88	2.13
เจ้าของกิจการ หรือเกษตรกร	2.41	-0.18 (0.991)	-0.26 (0.937)	0.18 (0.998)	0.54 (0.301)	0.29 (0.972)
รับจ้าง	2.59	-	-0.08 (0.998)	0.36 (0.924)	0.71 (0.000)*	0.47 (0.675)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	2.67	-	-	0.44 (0.807)	0.80 (0.000)*	0.55 (0.437)
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	2.24	-	-	-	0.36 (0.896)	0.11 (1.000)
นักเรียน/ นักศึกษา	1.88	-	-	-	-	-0.25 (0.955)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.55 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของ

รัฐ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.56

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ  
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
		1.80	1.87	1.53	1.40	1.75
เจ้าของกิจการ หรือเกษตรกร	1.83	0.02 (1.000)	-0.04 (1.000)	0.30 (0.952)	0.43 (0.324)	0.08 (1.000)
รับจ้าง	1.80	-	-0.06 (0.999)	0.27 (0.943)	0.41 (0.036)*	0.05 (1.000)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	1.87	-	-	0.34 (0.850)	0.47 (0.000)*	0.12 (0.997)
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	1.53	-	-	-	0.13 (0.997)	-0.22 (0.989)
นักเรียน/ นักศึกษา	1.40	-	-	-	-	-0.35 (0.655)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.56 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05



ตารางที่ 2.57

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของ รัฐ	วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
		1.50	1.44	1.29	1.25	1.38
เจ้าของกิจการ หรือเกษตรกร	1.86	0.36 (0.274)	0.42 (0.092)	0.57 (0.158)	0.61 <b>(0.000)*</b>	0.49 (0.207)
รับจ้าง	1.50	-	0.06 (0.997)	0.21 (0.928)	0.25 (0.123)	0.13 (0.985)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	1.44	-	-	0.15 (0.978)	0.19 (0.174)	0.07 (0.999)
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	1.29	-	-	-	0.04 (1.000)	-0.08 (1.000)
นักเรียน/ นักศึกษา	1.25	-	-	-	-	-0.12 (0.979)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.57 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการและเกษตรกรมีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1** เพศที่ต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.1 ดังนี้

$H_0$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

(Independence t- test)

ตารางที่ 2.58

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า t	P-Value
ชาย	174	3.94	0.64	0.230	0.818
หญิง	426	3.93	0.60		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.58 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.818 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.2** อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.2 ดังนี้

$H_0$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.59

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
ต่ำกว่า 18 ปี	49	3.84	0.65	1.292	0.266
19 – 24 ปี	310	3.91	0.57		
25 – 35 ปี	75	4.06	0.65		
36 – 45 ปี	87	3.88	0.67		
46 - 59 ปี	59	4.01	0.65		
60 ปีขึ้นไป	20	4.02	0.60		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.59 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.266 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.3** ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.3 ดังนี้

$H_0$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.60

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	21	4.08	0.71	0.699	0.624
มัธยมศึกษาตอนต้น	37	3.89	0.71		
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	61	3.91	0.59		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	27	3.77	0.78		
ปริญญาตรี	397	3.94	0.59		
สูงกว่าปริญญาตรี	57	3.95	0.57		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.60 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.624 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.4** รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.4 ดังนี้

$H_0$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.61

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
ต่ำกว่า 15,000 บาท	403	3.93	0.60	0.344	0.848
15,001 – 30,000 บาท	134	3.94	0.64		
30,001 – 45,000 บาท	48	3.90	0.64		
45,001 – 60,000 บาท	8	4.08	0.50		
สูงกว่า 60,000 บาท	7	4.14	0.71		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.61 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.848 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.5** ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.5 ดังนี้

$H_0$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.62

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
กรุงเทพมหานคร	200	4.05	0.60	7.014	0.001*
เชียงใหม่	200	3.83	0.64		
อุดรธานี	200	3.92	0.59		
รวม	600				

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.62 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเซฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.63

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยใน ปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		3.83	3.92
กรุงเทพ	4.05	0.23 (0.001)*	0.13 (0.094)
เชียงใหม่	3.83	-	-0.09 (0.301)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.63 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.6** ภูมิภาคเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.6 ดังนี้

$H_0$  : ภูมิภาคเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ภูมิภาคเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.64

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามภูมิภาคเดิม

ภูมิภาคเดิม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	113	3.99	0.59	4.183	0.002*
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและตะวันตก	61	3.95	0.58		
ภาคเหนือ	152	3.77	0.62		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	245	3.99	0.60		
ภาคใต้	29	4.11	0.70		
รวม	600				

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.64 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มภูมิลำเนาเดิมที่มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.65

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตะวันออกและ ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.95	3.77	3.99	4.11
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	3.99	0.04 (0.998)	0.22 (0.081)	0.00 (1.000)	-0.12 (0.914)
ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตะวันตก	3.95	-	0.18 (0.414)	-0.04 (0.995)	-0.16 (0.851)
ภาคเหนือ	3.77	-	-	-0.22 (0.015)*	-0.34 (0.102)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.99	-	-	-	-0.12 (0.905)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.65 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย จำแนกตามกลุ่มภูมิลำเนาเดิม พบว่า กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคใต้ มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05



**สมมติฐานการวิจัยที่ 2.7** อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 2.7 ดังนี้

$H_0$  : อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.66

แสดงผลการทดสอบความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย  
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
เจ้าของกิจการหรือเกษตรกร	29	3.85	0.74	1.000	0.417
รับจ้าง	76	4.00	0.63		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงาน ของรัฐ	126	4.01	0.67		
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/พยาบาล/วิศวกร)	17	3.87	0.44		
นักเรียน/นักศึกษา	328	3.90	0.59		
อื่นๆ	24	3.98	0.43		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.66 พบว่า ค่า P-Value ของความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 0.417 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อ  
นำเสนอแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.1** เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน  
โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.1 ดังนี้

$H_0$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

(Independence t- test)

ตารางที่ 2.67

แสดงผลการทดสอบการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามเพศ

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อ นำเสนอ	ชาย		หญิง		t	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	3.69	0.80	3.77	0.76	-1.216	0.224
ความยุติธรรม	3.47	0.88	3.52	0.85	-0.608	0.543
ประชาธิปไตย	3.52	0.80	3.57	0.76	-0.710	0.478
การรวมศูนย์อำนาจ	3.07	0.62	3.08	0.62	-0.153	0.878
ความเป็นเอกภาพ	3.35	0.85	3.36	0.82	-0.043	0.966

จากตารางที่ 2.67 พบว่า ค่า P-Value ของการการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอทั้งหมดมากกว่า 0.05  
ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า เพศที่  
แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.2** อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน  
โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.2 ดังนี้

$H_0$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance –

ANOVA)

ตารางที่ 2.68

แสดงผลการทดสอบการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามอายุ

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ต่ำกว่า 18 ปี		19 – 24 ปี		25 – 35 ปี		36 – 45 ปี		46 - 59 ปี		60 ปีขึ้นไป		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	3.78	0.72	3.76	0.72	3.82	0.87	3.49	0.85	3.80	0.81	4.18	0.45	3.474	0.004*
ความยุติธรรม	3.65	0.83	3.53	0.80	3.48	0.98	3.41	0.84	3.36	1.00	3.77	0.94	1.235	0.291
ประชาธิปไตย	3.71	0.70	3.59	0.70	3.56	0.88	3.37	0.84	3.38	0.89	3.86	0.75	2.844	0.015*
การรวมศูนย์อำนาจ	2.96	0.58	3.12	0.62	3.00	0.62	2.97	0.57	3.22	0.68	3.12	0.74	2.030	0.073
ความเป็นเอกภาพ	3.50	0.78	3.42	0.73	3.28	1.03	3.21	0.83	3.18	1.00	3.48	0.98	2.037	0.072

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.68 พบว่า ค่า P-Value ของการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย และความยุติธรรม มีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทยและความยุติธรรม แตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มอายุที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย และความยุติธรรมที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.69

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอ

จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	19 – 24 ปี	25 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		3.76	3.82	3.49	3.80	4.18
ต่ำกว่า 18 ปี	3.78	0.02 (1.000)	-0.04 (1.000)	0.29 (0.483)	-0.02 (1.000)	-0.40 (0.559)
19 – 24 ปี	3.76	-	-0.06 (0.995)	0.27 (0.143)	-0.04 (1.000)	-0.42 (0.328)
25 – 35 ปี	3.82	-	-	0.33 (0.190)	0.02 (1.000)	-0.36 (0.617)
36 – 45 ปี	3.49	-	-	-	-0.31 (0.333)	-0.69 (0.022)*
46 - 59 ปี	3.80	-	-	-	-	-0.38 (0.588)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.69 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยที่สื่อเสนอมากกว่า กลุ่มอายุ 36 – 45 ปี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.70

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	19 – 24 ปี	25 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		3.59	3.56	3.37	3.38	3.86
ต่ำกว่า 18 ปี	3.71	0.13 (0.947)	0.15 (0.949)	0.35 (0.270)	0.34 (0.395)	-0.15 (0.991)
19 – 24 ปี	3.59	-	0.02 (1.000)	0.22 (0.357)	0.21 (0.595)	-0.28 (0.785)
25 – 35 ปี	3.56	-	-	0.20 (0.758)	0.19 (0.856)	-0.30 (0.790)
36 – 45 ปี	3.37	-	-	-	-0.01 (1.000)	-0.49 (0.239)
46 - 59 ปี	3.38	-	-	-	-	-0.49 (0.308)

จากตารางที่ 2.70 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ไม่มีกลุ่มอายุที่มีการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอแตกต่างกันที่  
ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.3** ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.3 ดังนี้

$H_0$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.71

แสดงผลการทดสอบการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามระดับการศึกษา

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	4.13	0.50	3.95	0.70	3.61	0.84	3.73	0.70	3.71	0.77	3.93	0.81	2.785	0.017*
ความยุติธรรม	3.79	0.96	3.84	0.78	3.42	0.95	3.51	0.73	3.46	0.84	3.61	0.94	2.126	0.061
ประชาธิปไตย	3.77	0.89	3.82	0.76	3.46	0.75	3.56	0.71	3.53	0.75	3.55	0.89	1.530	0.179
การรวมศูนย์อำนาจ	2.89	0.52	2.77	0.41	3.22	0.71	2.99	0.28	3.11	0.62	3.04	0.72	3.313	0.006*
ความเป็นเอกภาพ	3.76	0.82	3.65	0.85	3.22	0.81	3.43	0.69	3.33	0.80	3.30	1.02	2.440	0.033*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.71 พบว่า ค่า P-Value ของการการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มระดับการศึกษาที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเซฟเฟ้ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.72

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้ทัศนคติความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.95	3.61	3.73	3.71	3.93
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	4.13	0.18 (0.980)	0.51 (0.215)	0.40 (0.667)	0.42 (0.307)	0.20 (0.961)
มัธยมศึกษา ตอนต้น	3.95	-	0.33 (0.494)	0.22 (0.938)	0.24 (0.656)	0.02 (1.000)
มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	3.61	-	-	-0.12 (0.994)	-0.10 (0.975)	-0.32 (0.405)
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	3.73	-	-	-	0.02 (1.000)	-0.20 (0.937)
ปริญญาตรี	3.71 4.13	-	-	-	-	-0.22 (0.520)

จากตารางที่ 2.72 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ทัศนคติความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีกลุ่มระดับการศึกษาที่มีการรับรู้ทัศนคติความเป็นไทยที่สื่อ  
นำเสนอแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.73

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับ การศึกษา	$\bar{x}$	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		2.77	3.22	2.99	3.11	3.04
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	2.89	0.12 (0.991)	-0.34 (0.466)	-0.10 (0.998)	-0.22 (0.776)	-0.15 (0.968)
มัธยมศึกษา ตอนต้น	2.77	-	-0.46 (0.027)*	-0.22 (0.846)	-0.34 (0.067)	-0.28 (0.485)
มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	3.22	-	-	0.24 (0.738)	0.12 (0.864)	0.18 (0.762)
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	2.99	-	-	-	-0.12 (0.966)	-0.05 (1.000)
ปริญญาตรี	3.11	-	-	-	-	0.07 (0.989)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.73 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อ  
นำเสนอ จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า  
ที่มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่  
ระดับนัยสำคัญ 0.05



ตารางที่ 2.74

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้ว่าทกรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.65	3.22	3.43	3.33	3.30
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	3.76	0.11 (0.998)	0.54 (0.241)	0.33 (0.865)	0.43 (0.369)	0.46 (0.453)
มัธยมศึกษา ตอนต้น	3.65	-	0.43 (0.285)	0.22 (0.956)	0.32 (0.419)	0.34 (0.564)
มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	3.22	-	-	-0.21 (0.940)	-0.11 (0.963)	-0.09 (0.997)
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	3.43	-	-	-	0.10 (0.996)	0.13 (0.994)
ปริญญาตรี	3.33	-	-	-	-	0.03 (1.000)

จากตารางที่ 2.74 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ว่าทกรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษาที่มีการรับรู้ทกรมความเป็นเอกภาพ  
ที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.4** รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.4 ดังนี้

$H_0$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance –

ANOVA)

ตารางที่ 2.75

แสดงผลการทดสอบการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การรับรู้ทัศนคติที่สื่อ นำเสนอ	ต่ำกว่า 15,000 บาท		15,001 – 30,000 บาท		30,001 – 45,000 บาท		45,001 – 60,000 บาท		สูงกว่า 60,000 บาท		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	3.76	0.71	3.66	0.89	3.80	0.88	3.92	0.71	4.05	0.80	0.878	0.477
ความยุติธรรม	3.56	0.83	3.42	0.92	3.15	0.86	4.08	0.61	3.67	1.09	3.886	0.004*
ประชาธิปไตย	3.62	0.73	3.45	0.84	3.17	0.85	3.72	0.67	3.75	0.69	4.727	0.001*
การรวมศูนย์อำนาจ	3.06	0.62	3.04	0.55	3.35	0.68	2.96	0.60	3.14	1.10	2.699	0.030*
ความเป็นเอกภาพ	3.44	0.76	3.26	0.95	2.88	0.88	3.63	0.86	3.19	1.02	6.141	0.000*

จากตารางที่ 2.75 พบว่า ค่า P-Value ของการการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มรายได้ต่อเดือนที่มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.76

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		3.42	3.15	4.08	3.67
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.56	0.14 (0.606)	0.42 (0.037)*	-0.52 (0.573)	-0.10 (0.999)
15,001 – 30,000 บาท	3.42	-	0.28 (0.445)	-0.66 (0.341)	-0.24 (0.969)
30,001 – 45,000 บาท	3.15	-	-	-0.94 (0.083)	-0.52 (0.685)
45,001 – 60,000 บาท	4.08	-	-	-	0.42 (0.926)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.76 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีการรับรู้วาทกรรมความ  
ยุติธรรมที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.77

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		3.45	3.17	3.72	3.75
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.62	0.17 (0.281)	0.46 (0.004)*	-0.10 (0.998)	-0.13 (0.996)
15,001 – 30,000 บาท	3.45	-	0.28 (0.296)	-0.27 (0.921)	-0.30 (0.907)
30,001 – 45,000 บาท	3.17	-	-	-0.55 (0.465)	-0.58 (0.467)
45,001 – 60,000 บาท	3.72	-	-	-	-0.03 (1.000)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.77 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.78

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		3.04	3.35	2.96	3.14
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.06	0.02 (0.997)	-0.29 (0.049)*	0.10 (0.995)	-0.08 (0.998)
15,001 – 30,000 บาท	3.04	-	-0.32 (0.056)	0.08 (0.998)	-0.11 (0.996)
30,001 – 45,000 บาท	3.35	-	-	0.40 (0.592)	0.21 (0.950)
45,001 – 60,000 บาท	2.96	-	-	-	-0.18 (0.988)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.78 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อ  
นำเสนอ จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท มีการรับรู้วาท  
กรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ที่ระดับ  
นัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.79

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้ทัศนคติความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{x}$	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	สูงกว่า 60,000 บาท
		3.26	2.88	3.63	3.19
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.44	0.19 (0.253)	0.57 (0.000)*	-0.18 (0.984)	0.25 (0.955)
15,001 – 30,000 บาท	3.26	-	0.38 (0.105)	-0.37 (0.820)	0.07 (1.000)
30,001 – 45,000 บาท	2.88	-	-	-0.75 (0.218)	-0.32 (0.923)
45,001 – 60,000 บาท	3.63	-	-	-	0.43 (0.901)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.79 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ทัศนคติความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทมีการรับรู้ทัศนคติ  
เป็นเอกภาพที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.5** ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อ  
นำเสนอแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.5 ดังนี้

$H_0$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่าง  
กัน

$H_1$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน  
สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance –

ANOVA)

ตารางที่ 2.80

แสดงผลการทดสอบการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

การรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอ	กรุงเทพฯ		เชียงใหม่		อุดรธานี		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	3.76	0.82	3.62	0.75	3.87	0.72	5.165	0.000*
ความยุติธรรม	3.55	0.90	3.33	0.88	3.64	0.77	7.284	0.000*
ประชาธิปไตย	3.55	0.83	3.41	0.75	3.69	0.71	6.827	0.000*
การรวมศูนย์อำนาจ	2.93	0.52	3.29	0.69	3.03	0.59	18.727	0.000*
ความเป็นเอกภาพ	3.41	0.91	3.17	0.80	3.48	0.74	7.830	0.000*

จากตารางที่ 2.80 พบว่า ค่า P-Value ของการการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า  
0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ที่  
อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่มีการรับรู้ภาพกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่  
ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพที่แตกต่างกัน  
ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบ  
ดังนี้

ตารางที่ 2.81

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้ทัศนคติความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยใน ปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		3.62	3.87
กรุงเทพ	3.76	0.14 (0.195)	-0.11 (0.378)
เชียงใหม่	3.62	-	-0.24 (0.006)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.81 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ทัศนคติความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุดรธานี มีการรับรู้ทัศนคติ  
ความเป็นไทยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.82

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้ทัศนคติคุณธรรมที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยใน ปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		3.33	3.64
กรุงเทพ	3.55	0.22 (0.033)*	-0.09 (0.550)
เชียงใหม่	3.33	-	-0.32 (0.001)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.82 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ทัศนคติคุณธรรมที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี มีการ  
รับรู้ทัศนคติคุณธรรมที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05



ตารางที่ 2.83

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		3.41	3.69
กรุงเทพ	3.55	0.14 (0.205)	-0.15 (0.161)
เชียงใหม่	3.41	-	-0.28 (0.001)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.83 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุดรธานี มีการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.84

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		3.29	3.03
กรุงเทพ	2.93	-0.36 (0.000)*	-0.10 (0.268)
เชียงใหม่	3.29	-	0.26 (0.000)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.84 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดและอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.85

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยใน ปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		3.17	3.48
กรุงเทพ	3.41	0.24 (0.014)*	-0.07 (0.696)
เชียงใหม่	3.17	-	-0.31 (0.001)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.85 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี มีการ  
รับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.6** ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.6 ดังนี้

$H_0$  : ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance –

ANOVA)

ตารางที่ 2.86

แสดงผลการทดสอบการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	กรุงเทพฯ และปริมณฑล		ภาคกลาง ภาคตะวันออก และตะวันตก		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	3.66	0.82	3.71	0.87	3.69	0.74	3.85	0.73	3.69	0.80	1.698	0.149
ความยุติธรรม	3.48	0.87	3.49	0.89	3.32	0.84	3.65	0.83	3.44	1.04	3.599	0.007*
ประชาธิปไตย	3.48	0.80	3.46	0.77	3.42	0.71	3.68	0.76	3.59	0.92	3.403	0.009*
การรวมศูนย์อำนาจ	3.00	0.59	3.09	0.65	3.28	0.67	3.00	0.56	2.98	0.71	5.806	0.000*
ความเป็นเอกภาพ	3.39	0.93	3.36	0.84	3.16	0.77	3.47	0.79	3.30	0.91	3.406	0.009*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.86 พบว่า ค่า P-Value ของการการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มภูมิลำเนาเดิมที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ้ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.87

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		3.49 (1.000)	3.32 (0.655)	3.65 (0.584)	3.44 (0.999)
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	3.48	0.00 (1.000)	0.17 (0.655)	-0.16 (0.584)	0.05 (0.999)
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.49	-	0.17 (0.792)	-0.16 (0.783)	0.05 (0.999)
ภาคเหนือ	3.32	-	-	-0.33 (0.008)*	-0.12 (0.976)
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.65	-	-	-	0.21 (0.812)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.87 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามภูมิภาค พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรับรู้วาท  
กรรมความยุติธรรมที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.88

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามภูมิภาคเดิม

ภูมิภาคเดิม	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.46	3.42	3.68	3.59
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	3.48	0.02 (1.000)	0.06 (0.977)	-0.20 (0.260)	-0.10 (0.980)
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	3.46	-	0.05 (0.997)	-0.22 (0.405)	-0.12 (0.973)
ภาคเหนือ	3.42	-	-	-0.26 (0.025)*	-0.17 (0.882)
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.68	-	-	-	0.10 (0.982)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.88 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มภูมิภาคเดิม พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรับรู้วาท  
กรรมประชาธิปไตยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.89

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามภูมิภาคเดิม

ภูมิภาคเดิม	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.09	3.28	3.00	2.98
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	3.00	-0.08 (0.945)	-0.28 (0.010)*	0.00 (1.000)	0.03 (1.000)
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	3.09	-	-0.19 (0.364)	0.09 (0.906)	0.11 (0.959)
ภาคเหนือ	3.28	-	-	0.28 (0.001)*	0.30 (0.202)
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.00	-	-	-	0.02 (1.000)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.89 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อ  
นำเสนอ จำแนกตามกลุ่มภูมิภาคเดิม พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในภาคเหนือ มีการรับรู้วาท  
กรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล  
และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.90

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้ว่าทัศนคติความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามภูมิภาคเดิม

ภูมิภาคเดิม	$\bar{x}$	ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.36	3.16	3.47	3.30
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	3.39	0.03 (1.000)	0.23 (0.301)	-0.08 (0.937)	0.09 (0.992)
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและ ตะวันตก	3.36	-	0.20 (0.631)	-0.11 (0.929)	0.06 (0.999)
ภาคเหนือ	3.16	-	-	-0.31 (0.010)*	-0.14 (0.952)
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.47	-	-	-	0.17 (0.890)

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.90 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ทัศนคติความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มภูมิภาคเดิม พบว่า กลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรับรู้ทัศนคติ  
ความเป็นเอกภาพที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิภาคเดิมอยู่ในภาคเหนือ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 3.7** อาชีพที่ต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน  
โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 3.7 ดังนี้

$H_0$  : อาชีพที่ต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อาชีพที่ต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.91

แสดงผลการทดสอบการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ จำแนกตามอาชีพ

การรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ	เจ้าของกิจการหรือเกษตรกร		รับจ้าง		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ		วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/พยาบาล/วิศวกร)		นักเรียน/นักศึกษา		อื่นๆ		F	P.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเป็นไทย	3.75	0.50	3.79	0.83	3.72	0.92	3.92	0.67	3.76	0.72	3.54	0.70	0.590	0.707
ความยุติธรรม	3.44	0.77	3.53	0.87	3.43	1.02	3.33	0.78	3.54	0.81	3.57	0.75	0.547	0.741
ประชาธิปไตย	3.45	0.73	3.58	0.79	3.43	0.94	3.44	0.54	3.61	0.72	3.48	0.54	1.244	0.287
การรวมศูนย์อำนาจ	3.09	0.59	2.99	0.59	3.05	0.65	3.51	0.64	3.10	0.61	2.90	0.66	2.511	0.029*
ความเป็นเอกภาพ	3.44	0.84	3.46	0.76	3.19	1.02	2.92	1.08	3.42	0.74	3.29	0.73	2.684	0.021*

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.91 พบว่า ค่า P-Value ของการการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้ทัศนคติที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพที่ต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ่ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้



ตารางที่ 2.92

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของ รัฐ	วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
		2.99	3.05	3.51	3.10	2.90
เจ้าของกิจการ หรือเกษตรกร	3.09	0.11 (0.988)	0.04 (1.000)	-0.42 (0.431)	-0.01 (1.000)	0.19 (0.942)
รับจ้าง	2.99	-	-0.06 (0.992)	-0.52 (0.079)	-0.11 (0.837)	0.08 (0.997)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	3.05	-	-	-0.46 (0.144)	-0.05 (0.988)	0.15 (0.950)
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	3.51	-	-	-	0.41 (0.217)	0.61 (0.090)
นักเรียน/ นักศึกษา	3.10	-	-	-	-	0.20 (0.808)

จากตารางที่ 2.92 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อ  
นำเสนอ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า ไม่มีกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อ  
นำเสนอแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2.93

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของ รัฐ	วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
		3.46	3.19	2.92	3.42	3.29
เจ้าของกิจการ หรือเกษตรกร	3.44	-0.02 (1.000)	0.25 (0.828)	0.52 (0.525)	0.02 (1.000)	0.15 (0.995)
รับจ้าง	3.46	-	0.27 (0.396)	0.54 (0.315)	0.04 (0.999)	0.17 (0.979)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	3.19	-	-	0.27 (0.906)	-0.23 (0.218)	-0.10 (0.997)
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	2.92	-	-	-	-0.50 (0.323)	-0.37 (0.849)
นักเรียน/ นักศึกษา	3.42	-	-	-	-	0.13 (0.991)

จากตารางที่ 2.93 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอ  
จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า ไม่มีกลุ่มอาชีพที่มีการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อนำเสนอที่  
แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4** ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.1** เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.1 ดังนี้

$H_0$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

(Independence t- test)

ตารางที่ 2.94

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	P-Value
ชาย	174	4.14	0.56	-1.783	0.075
หญิง	426	4.22	0.50		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.94 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง มีค่าเท่ากับ 0.075 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.2** อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.2 ดังนี้

$H_0$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.95

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง  
จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
ต่ำกว่า 18 ปี	49	4.23	0.56	1.704	0.132
19 – 24 ปี	310	4.19	0.48		
25 – 35 ปี	75	4.30	0.56		
36 – 45 ปี	87	4.07	0.54		
46 - 59 ปี	59	4.22	0.56		
60 ปีขึ้นไป	20	4.24	0.49		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.95 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองมีค่าเท่ากับ 0.132 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.3** ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.3 ดังนี้

$H_0$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.96

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง  
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	21	4.12	0.49	1.169	0.323
มัธยมศึกษาตอนต้น	37	4.11	0.55		
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	61	4.22	0.53		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	27	4.06	0.58		
ปริญญาตรี	397	4.20	0.50		
สูงกว่าปริญญาตรี	57	4.31	0.55		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.96 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง มีค่าเท่ากับ 0.323 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.4** รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.4 ดังนี้

$H_0$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.97

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
ต่ำกว่า 15,000 บาท	403	4.18	0.49	1.340	0.254
15,001 – 30,000 บาท	134	4.24	0.54		
30,001 – 45,000 บาท	48	4.21	0.59		
45,001 – 60,000 บาท	8	3.86	0.74		
สูงกว่า 60,000 บาท	7	4.35	0.69		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.97 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง มีค่าเท่ากับ 0.254 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.5** ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.5 ดังนี้

$H_0$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.98

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง  
จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
กรุงเทพมหานคร	200	4.17	0.47	3.505	0.031*
เชียงใหม่	200	4.27	0.58		
อุดรธานี	200	4.14	0.48		
รวม	600				

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.98 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองมีค่าเท่ากับ 0.031 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ่ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.99

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	$\bar{x}$	เชียงใหม่	อุดรธานี
		4.27	4.14
กรุงเทพ	4.17	-0.10 (0.137)	0.03 (0.881)
เชียงใหม่	4.27	-	0.13 (0.044)*

\* มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.99 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามกลุ่มที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05



**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.6** ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.6 ดังนี้

$H_0$  : ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.100

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง  
จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	113	4.17	0.53	2.067	0.084
ภาคกลาง ภาค ตะวันออกและตะวันตก	61	4.15	0.55		
ภาคเหนือ	152	4.30	0.56		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	245	4.17	0.47		
ภาคใต้	29	4.10	0.51		
รวม	600				

จากตารางที่ 2.100 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง มีค่าเท่ากับ 0.084 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานการวิจัยที่ 4.7** อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 4.7 ดังนี้

$H_0$  : อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

$H_1$  : อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance – ANOVA)

ตารางที่ 2.101

แสดงผลการทดสอบความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง  
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	P-Value
เจ้าของกิจการหรือเกษตรกร	29	4.10	0.46	2.436	0.034*
รับจ้าง	76	4.11	0.54		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของ รัฐ	126	4.29	0.53		
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/พยาบาล/วิศวกร)	17	4.04	0.80		
นักเรียน/นักศึกษา	328	4.21	0.50		
อื่นๆ	24	4.01	0.42		
รวม	600				

\*P < 0.05

จากตารางที่ 2.101 พบว่า ค่า P-Value ของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง มีค่าเท่ากับ 0.034 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบกลุ่มอาชีพที่มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ (The Sheffe' Post hoc Comparison) ซึ่งได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 2.102

การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
		4.11	4.29	4.04	4.21	4.01
เจ้าของกิจการ หรือเกษตรกร	4.10	-0.02 (1.000)	-0.19 (0.650)	0.06 (1.000)	-0.11 (0.944)	0.09 (0.996)
รับจ้าง	4.11	-	-0.18 (0.346)	0.08 (0.998)	-0.09 (0.845)	0.10 (0.980)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	4.29	-	-	0.25 (0.606)	0.08 (0.788)	0.28 (0.306)
วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/ พยาบาล/ วิศวกร)	4.04	-	-	-	-0.17 (0.883)	0.03 (1.000)
นักเรียน/ นักศึกษา	4.21	-	-	-	-	0.20 (0.657)

จากตารางที่ 2.102 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามอาชีพพบว่า ไม่มีกลุ่มอาชีพที่มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**สมมติฐานการศึกษาที่ 5** ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 5 ดังนี้

$H_0$  : ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

$H_1$  : ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 2.103

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r.	Sig.
ความเป็นไทย	0.132	0.001*
ความยุติธรรม	0.180	0.000*
ประชาธิปไตย	0.204	0.000*
การรวมศูนย์อำนาจ	-0.095	0.019*
ความเป็นเอกภาพ	0.243	0.000*

\* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.103 พบว่า ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอทั้งหมด คือมีค่า P-Value น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงสรุปได้ว่าความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( $r$ ) แล้วพบว่า การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ มีค่ามากกว่า 0 แสดงว่า ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ หมายถึง ยิ่งประชาชนมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากเท่าไร ก็จะมี การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ มากขึ้นตามไปด้วย

ในขณะเดียวกัน การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจมีค่าน้อยกว่า 0 แสดงว่า ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจหมายถึง ยิ่งประชาชนมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากเท่าไร ก็จะมี การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจน้อยลงตามไปด้วย

**สมมติฐานการศึกษาที่ 6** การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ 6 ดังนี้

$H_0$  : การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

$H_1$  : การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 2.104

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอกับความคาดหวังต่อสื่อในการ  
นำเสนอข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสาร ทางการเมือง	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r.	Sig.
ความเป็นไทย	0.201	0.000*
ความยุติธรรม	0.063	0.121
ประชาธิปไตย	0.132	0.001*
การรวมศูนย์อำนาจ	0.074	0.068
ความเป็นเอกภาพ	0.070	0.085

\* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2.104 พบว่า การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชน ได้แก่ ความเป็นไทย และประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง คือมีค่า P-Value น้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ  $H_0$  ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงสรุปได้ว่า การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชน ได้แก่ ความเป็นไทยและประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r.) แล้วพบว่า การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ประชาธิปไตย มีค่ามากกว่า 0 แสดงว่า การรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชน ได้แก่ ความเป็นไทยและประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง หมายถึง ยิ่งประชาชนมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอของประชาชน ได้แก่ ความเป็นไทยและประชาธิปไตยมากเท่าไร ก็จะมีแนวโน้มความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย

## 2.4 สรุปผลการการสำรวจข้อมูลภาคสนาม

### 2.4.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

ในส่วนของพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์พบว่าตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งมากที่สุด มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ต่อวันน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด มีวิธีการรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ต จากโทรศัพท์เคลื่อนที่แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์มากที่สุด รับชมข่าวสารทางการเมืองจากสถานีช่อง 3 มากที่สุด รับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.01 - 22.00 น.มากที่สุด โดยรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ประเภทข่าวมากที่สุด

สำหรับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุพบว่าตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งมากที่สุด มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุต่อวันน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสถานีวิทยุออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ตมากที่สุด รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุในช่วงเวลา 18.01 - 22.00 น.มากที่สุด รับฟังข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุประเภทข่าวมากที่สุด

นอกจากนี้ ตัวอย่างรับชมข่าวสารทางการเมืองจากสื่อในระดับประเทศ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุส่วนกลาง โทรทัศน์ฟรีทีวี เว็บไซต์ข่าวสารต่างๆ มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อในระดับชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชน

### 2.4.2 ความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยและบทบาทของสื่อ

ตัวอย่างมีความตระหนักต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยโดยรวมในระดับมาก โดยมีความตระหนักว่า สังคมไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูงมากที่สุด นอกจากนี้ ตัวอย่างมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยโดยรวมในระดับมาก โดยมีความตระหนักว่า สื่อมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทยมากที่สุด

### 2.4.3 การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

ตัวอย่างมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ด้านความเป็นไทยในระดับมาก โดยมีการรับรู้ว่ามี การนำเสนอความสามารถของคนไทย เช่น รายงานผลการแข่งขันกีฬาที่คนไทยไปร่วมแข่ง คนไทยที่สร้างชื่อในระดับนานาชาติมากที่สุด มีการรับรู้วาทกรรมด้านความยุติธรรมในระดับมาก โดยมีการรับรู้การส่งเสริมความเท่าเทียมกันของคนในสังคม เช่น การสะท้อนปัญหาของคนจนมากที่สุด มีการรับรู้วาทกรรมด้าน

ประชาธิปไตยในระดับมาก โดยมีการรับรู้การสนับสนุนการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์มากที่สุด มีการรับรู้วาทกรรมด้านการรวมศูนย์อำนาจในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้การให้ความสำคัญกับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคนกรุงเทพฯมากกว่าต่างจังหวัดมากที่สุด และมีการรับรู้วาทกรรมด้านความเป็นเอกภาพในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมสามัคคีของกลุ่มชั่วคราวเมืองเดียวกันกับผู้ตอบ เช่น การจัดร่วมทำบุญ การนัดกันแสดงออกต่างๆมากที่สุด

#### 2.4.4 ความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

ตัวอย่างมีความคาดหวังต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมืองโดยรวมในระดับมาก ด้านบทบาทสื่อ มีความคาดหวังว่าสื่อควรมีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากที่สุด ในด้านแหล่งข่าวและบุคคลที่ปรากฏในสื่อ มีความคาดหวังว่านักการเมืองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชั่วคราวเมืองใดๆ ไม่ควรมีบทบาทเป็นผู้จัดรายการที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อมากที่สุด ด้านรูปแบบการนำเสนอ มีความคาดหวังการนำเสนอว่าข้อมูลข่าวสารทางการเมืองไม่ควรมีการใส่อารมณ์ร่วม ทั้งอารมณ์ของความเกลียดชัง หรือความสนุก สะใจ ต่อบุคคลที่ปรากฏในข่าวสารนั้นๆมากที่สุด ในด้านเนื้อหาที่ต้องการ มีความคาดหวังว่าสื่อควรให้ความสำคัญและนำเสนอเรื่องของชนชั้นกลางทางสังคมให้มากขึ้น เช่น ชาวนา ชาวชนบท กลุ่มแรงงาน มากที่สุด

#### 2.4.5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

อายุกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง พบว่า

1.กลุ่มอายุ 46 - 59 ปี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 24 ปีทั้งหมดและกลุ่มอายุ 36 - 45 ปี

2.กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มอายุอื่นทุกกลุ่ม

3.กลุ่มอายุ 46 - 59 ปี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 45 ปีทั้งหมด

4.กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังมีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 35 ปีทั้งหมด



5.กลุ่มอายุ 36 - 45 ปี ยังมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุ 19 - 24 ปี

6.กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุอื่นทุกกลุ่ม

7.กลุ่มอายุ 46 - 59 ปี มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุ 19 - 24 ปี

ระดับการศึกษา กับ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง พบว่า

1.กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

2.กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี

3.กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี

รายได้ต่อเดือน กับ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง พบว่า

1.กลุ่มรายได้ต่อเดือน 15,001 - 40,000 บาท มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

2.กลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 - 60,000 บาท มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

3.กลุ่มรายได้ต่อเดือน 45,001 - 60,000 บาท มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาททุกกลุ่ม

4.กลุ่มรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 60,000 บาท มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน

ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน กับ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง พบว่า

1.กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และอุดรธานี

2.กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุดรธานี มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

3.กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่

4.กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่และอุดรธานี

5.กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในเชียงใหม่

ภูมิลำเนาเดิมกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง พบว่า

1.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

2.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

3.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

4.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้ มีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

อาชีพกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง พบว่า

1.กลุ่มอาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา

2.กลุ่มอาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา

3.กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการและเกษตรกรมีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุมากกว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งใน

สังคมไทยมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคใต้ มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคเหนือ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ากลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มอายุ 36 – 45 ปี กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

ในส่วนของรายได้กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอพบว่า

1.กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท

2.กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท

3.กลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

4.กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทมีการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท

ในส่วนของที่อยู่อาศัยในปัจจุบันกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอ พบว่า

1.กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุดรธานี มีการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

2.กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี มีการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

3.กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุดรธานี มีการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

4.กลุ่มที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดและอุดรธานี

5.กลุ่มที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี มีการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

ในส่วนของภูมิลำเนาเดิมกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอพบว่า

1.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมที่สื่อเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

2.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อ  
นำเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

3.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ มีการรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอ  
มากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.กลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่สื่อ  
นำเสนอมากกว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเหนือ

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อ  
สื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่อยู่อาศัยใน  
จังหวัดเชียงใหม่ มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในจังหวัด  
อุดรธานี

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งใน  
สังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ พบว่าความตระหนักต่อบทบาท  
ของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรับรู้  
วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ

นอกจากนี้ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของ  
ประชาชนยังมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

สมมติฐานการวิจัยที่ 6 การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความ  
คาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้วาทกรรมที่สื่อ  
นำเสนอของประชาชน ได้แก่ ความเป็นไทยและประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคาดหวัง  
ต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

### บทที่ 3

## ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม

### 3.1 วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ

ในบทนี้เป็นการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งเป็นวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มคนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มองค์กรสำคัญต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน นักวิชาการและตัวแทนจากองค์กรสื่อสารมวลชน นักศึกษา และสื่ออิสระ ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองใน 3 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และอุดรธานี จำนวน 59 คนประกอบด้วย

จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดการสนทนากลุ่มในวันที่ 20 มกราคม 2559 ณ โรงแรมบางกอกชฎา โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งหมด 19 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 11 คน นักวิชาการ 4 คน ตัวแทนจากองค์กรสื่อสารมวลชน จำนวน 4 คน

จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดการสนทนากลุ่มในวันที่ 10 มกราคม 2559 ณ โรงแรมฮอติเดย์อินน์ โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งหมด 18 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 8 คน นักวิชาการ 2 คน ตัวแทนจากองค์กรสื่อสารมวลชน จำนวน 6 คน นักศึกษา จำนวน 2 คน

จังหวัดอุดรธานี มีการจัดการสนทนากลุ่มในวันที่ 17 มกราคม 2559 ณ โรงแรมประจักษ์ตราดีไฮน์ โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งหมด 22 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 8 คน นักวิชาการ 2 คน นักศึกษา จำนวน 2 คน สื่ออิสระ 5 คน

ในการจัดการสนทนากลุ่มในแต่ละพื้นที่จะใช้เวลาประมาณ 1.30 - 2 ชั่วโมง โดยจัดรูปแบบการสนทนากลุ่มเป็นลักษณะวงกลม มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่นั่ง น้ำดื่ม กระดาษจดบันทึก รวมถึงการจัดอาหารกลางวันจากผู้ให้บริการในแต่ละสถานที่ มีการขออนุญาตในการบันทึกเสียง จากนั้นจึงมีการถอดเทปการสนทนาในแต่ละพื้นที่แล้วนำมาสรุปคำตอบที่ได้ในแต่ละประเด็นคำถามเพื่อนำมาใช้ในสรุปผลการวิจัย

### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานศึกษาเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นประกอบการวิจัยเรื่อง รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วทางการเมืองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติพื้นฐาน มุมมอง และความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน ในมุมมองเชิงเนื้อหาของสื่อและความเป็นไปได้ของการกำกับดูแล ทั้ง 3 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่และอุดรธานี ซึ่งมีคำถามหลักทั้งหมด 5 ข้อคำถามย่อย 19 ข้อ

### 3.3 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม

#### ประเด็นที่ 1 สังคมและชุมชนมีความแตกแยกทางความคิด หรือไม่ อย่างไร

##### 1.1 สังคมและชุมชนยังคงมีความแตกแยกทางความคิด

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ปัจจุบันในแต่ละชุมชนของพื้นที่ทั้งในภาคอีสาน ภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลยังคงมีความคิดเห็นที่แตกแยก และความขัดแย้งเกิดขึ้น

“ในสังคมยังมีความขัดแย้งแตกแยกทางความคิดอยู่ มีร้อยเปอร์เซ็นต์”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

สิ่งที่เกิดความขัดแย้งมีหลากหลายเรื่อง ทั้งความขัดแย้งในความคิดเห็นทางการเมืองภายในครอบครัว และชุมชน เพียงแต่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไม่มีการนำเสนอผ่านสื่อ และไม่มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557

“ถ้าเรามองในภาพรวมและลงมายังเชียงใหม่ ยังมีอยู่เพียงแต่ทางพฤติกรรม ทางประชากรคงจะรู้ว่าตอนนี้ยังไม่มีแรงสนับสนุน คือถูกบังไว้ด้วยอำนาจ คือ อำนาจของรัฐที่ไม่สามารถที่จะแสดงออกได้ พอแสดงออกคือผิด ผิดที่ว่าคือในลักษณะตัวกลาง เช่น กปปส. หรือ คสช. ในลักษณะไปกันไว้ การที่จะปิดท่อน้ำทำให้มันบวมๆขึ้นเรื่อยๆ จนมันแตก เพราะฉะนั้นในเรื่องของการที่จะให้เกิดการขัดแย้งจริงๆ จนทำให้เกิดปฏิบัติการนี้ค่อนข้างที่จะไม่มี แต่มันกำลังคุกรุ่นอยู่ เหมือนผีที่รอวันแตกแต่ไม่รู้เมื่อไหร่ ตอนนี้น้ำมันเหมือนได้ยาแก้แค้นเสบคุมอยู่เนือง มันก็เหมือนลักษณะที่มันจะปะทุขึ้นอีกเมื่อไหร่ก็ได้”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

การนำเสนอเกี่ยวกับความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายการเมืองหรือข้อขัดแย้งไม่ปรากฏในสื่อกระจายภาพและเสียง แต่มีการเปลี่ยนช่องทางนำเสนอ โดยจะเน้นใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line และ Twitter

“สังคมปัจจุบันนี้ยังคงมีความแตกแยกทางความคิดสิ่งสำคัญเราสะท้อนให้เห็น เพราะตอนนี้เรามีคสช. กำกับบทบาทอยู่ ทำให้การแสดงออกเป็นไปในรูปแบบอื่น”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

“ณ เวลานี้ทุกคนก็เป็นเด็กดี ไม่มีพฤติกรรมในส่วนที่ทำให้เกิดความแตกแยกอย่างในอดีต แต่มันเปลี่ยน เป็นสื่อแบบสังคมออนไลน์ที่ทำได้หมด เปลี่ยนช่องทางในการด่า”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, หน่วยงานภาครัฐ)

“โลกเราเทคโนโลยีมันไปไกล ชาวสามารถสร้างได้ด้วยตัวหนังสือ พิมพ์ขึ้นมาแล้วปล่อยไปได้ง่าย แต่คนไทยไม่มีคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ซะเป็นส่วนใหญ่ ก็คือ พอพิมพ์อะไรไป อย่างเช่นกระจายในไลน์ ก็เลือกที่จะเชื่อได้เลย โดยที่ยังไม่ได้ คิด วิเคราะห์ แยกแยะ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้ง 3 พื้นที่ยังคงเชื่อว่าความขัดแย้งเช่นนี้จะปรากฏขึ้นในสังคมอีกแน่นอน หากสิ้นสุดการปกครองโดยกลุ่มทหาร เนื่องจากสาเหตุของความขัดแย้งมาจากความเชื่อของแต่ละบุคคล ความศรัทธาต่อบุคคลและระบบอุปถัมภ์ตลอดจนปมทางประวัติศาสตร์ในแต่ละพื้นที่

“ความแตกแยกเกิดมาจากรากเหง้าของความเชื่อ ความศรัทธาและระบบอุปถัมภ์ ในฐานะที่ผมทำหน้าที่เป็นสื่อเป็นดีเจออยู่ในพื้นที่จะเห็นได้ว่า ความจริงแล้วชาวบ้านไม่ได้แตกแยกแต่ด้วยความเชื่อที่ผู้ใหญ่ที่เขาเคารพนับถือกันขึ้นว่าถ้าไปทางซ้ายแล้วจะปลอดภัย ถ้าไปทางขวาจะเป็นความเชื่ออีกอัน พอเป็นความเชื่อแบบนั้นแล้ว ระบบอุปถัมภ์ว่าถ้าไปทางซ้ายคุณจะได้รับเงินพูดภาษาชาวบ้านจะกินดีอยู่ดี ถ้าไปทางขวาคุณอาจจะไม่ได้รับอะไรเลย นั่นเป็นความเชื่อบวกด้วยระบบอุปถัมภ์ แล้วมันมองเห็นจริงๆด้วย

ว่าถ้าไปแล้วมันมีพวก มันเกิดความคุ้นเคยนี้เป็นความคิดที่ผมคิดว่าชาวบ้านทั่วไปคิดอย่างนั้นว่าถ้ามีพวก แล้วนี้เขาารู้สึกปลอดภัย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, สภาคมสี่อ)

“เพราะว่าความขัดแย้งทางการเมืองมันเกิดจากความคิดของบุคคล ซึ่งการที่บุคคลคนนึงจะไปโน้มน้าวให้เขาบอกว่าสิ่งที่เราพูดใช่หรือไม่ใช่ บางคนเขาไม่ได้มองจุดนั้น เขามองความคิดเขาเป็นใหญ่ก่อน มองความคิดว่า อันก็เป็นของฉันแบบนี้ ส่วนคุณจะเป็นคนแบบไหนฉันไม่สน ฉันมีความคิดของฉันแบบนี้ แม้แต่ในครอบครัวเดียวกัน ปัจจุบันนี้ถือว่าน้อยลง อาจจะมีการพูดคุยเรื่องการเมืองน้อยลง แต่ก็ยังอะไรที่ลึกๆอยู่ แม้กระทั่งในครอบครัวก็ยังมึบ้าง เมื่อมีประเด็นอะไรที่ออกมา ก็จะมีการเหมือนจุดไฟในแต่ละครั้ง แต่ละคราวไป”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

“ถามว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งใหม่ คนเหนือมีลักษณะอย่างหนึ่งเวลาชอบใจจะเงิบๆ แต่เวลาไม่พอใจจะปรบมือไล่ไล่ ผู้ใหญ่บ้าน ไต่กำนันเค้าจะปรบมือไล่ ไม่ได้ปรบมือแสดงความชื่นชมนะ ครั้นอาจารย์แต่ปรบมือไล่ อันนี้เป็นวัฒนธรรมทางเหนือ แล้วถามว่าคนเหนือทำไมไม่แสดงออกทางการเมือง คนเหนือมีวัฒนธรรมที่ถูกกดทับมานาน ตั้งแต่การปกครองของพม่าจนถึงอยุธยาจนถึงปัจจุบัน เพราะฉะนั้นถามว่าคนเหนือจะแสดงออกเมื่อไหร่ เมื่อการเลือกตั้ง ถ้าหากถามว่าในการเลือกตั้งคราวหน้า พรรคที่ถูกขับไล่ไป ก็จะมาเหมือนเดิม ไม่ได้ต่างอะไร”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

## 1.2 ความแตกแยกที่มีอยู่มาจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ความแตกแยกที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมของแต่ละพื้นที่มาจาก ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งในแต่ละพื้นที่ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ อุตรธานี กรุงเทพมหานคร มีความแตกแยกทางความคิดทางการเมือง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเสื้อแดง กลุ่มเสื้อเหลือง และฝ่ายทหารหรือรัฐบาล ซึ่งปัญหาการเมืองระดับท้องถิ่นเกิดจาก สื่อบุคคล และสื่อวิทยุท้องถิ่นเป็นหลัก สื่อบุคคล เช่น นักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้มีอิทธิพลทางการเมือง โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือสมาชิก การเมืองระดับท้องถิ่น อาทิ สจ. สก. สข. กลุ่มคนเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นของความคิดที่ขัดแย้ง และความแตกแยก เนื่องจากชาวบ้าน เชื่อฟัง ให้ความไว้วางใจ และปฏิบัติตาม โดยให้ความเคารพเหมือนเป็นผู้ใหญ่ ที่เคารพนับถือของชาวบ้าน หรือการเคารพแบบระบบอุปถัมภ์ โดยเกิดจากผลประโยชน์ตอบแทน และ



ความเป็นพรรคพวก ซึ่งชาวบ้านมักจะคิด และรู้สึกที่เกิดความปสกดภัยเมื่อมีพรรคพวก ซึ่งเป็นสาเหตุของความแตกแยกทางความคิดทางการเมืองในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้สื่อบุคคลเหล่านี้ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสื่อวิทยุท้องถิ่น โดยมีการข่มขู่ให้ปิดสถานีหากไม่นำเสนอข้อมูลที่ต้องการ หรือนำเสนอข้อมูลฝ่ายตรงข้าม

“เรื่องของการเมืองระดับท้องถิ่น ผมคิดว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความแตกแยก อย่างมีสมาชิกท้องถิ่น บรรจุ สจ. สท. สารพัดต่อว่า มันมีแล้วความแตกแยกแบ่งพรรคแบ่งพวกเลยว่าเป็นพวกใคร เกิดการแตกแยกทางความคิด เรื่องของผลประโยชน์ของผู้นำ ของคนที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่นมันเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนนั่นคือความแตกแยกมันเกิดทุกครั้ง”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, สภาคสมสื่อ)

“แตกแยกที่มีอยู่จากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ใช่ เพราะว่าพรรคไหนลงไปได้เพราะมีอยู่พรรคเดียวที่ลงไป แล้วเวลาลงไปก็ไปบริจาคเต็มกล่องเลย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

### 1.3 สื่อแสดงบทบาทอย่างไร ภายใต้สังคมที่มีความขัดแย้ง

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เข้าร่วมการประชุมมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยมากโดยในช่วงที่สังคมมีความขัดแย้ง สื่อถูกใช้เป็นเครื่องมือขยายความขัดแย้งในสังคมให้มากขึ้น โดยมีสื่อเลือกข้างซึ่งไม่ใช่สื่อเพื่อชุมชน ซึ่งแต่ละขั้วการเมืองจะมีสื่อที่เป็นของฝ่ายของตนเอง มีกลุ่มนักการเมืองหรือนายทุนสนับสนุน มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นข้อเท็จจริง มีการว่าร้ายฝ่ายตรงข้าม โน้มน้าวชาวบ้านให้เชื่อในอุดมการณ์ของแต่ละฝ่าย โดยสื่อไม่ได้สร้างความเข้าใจให้แก่ชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านเกิดภาวะที่ “รู้ไม่จริง” เกิดความขัดแย้งในสังคม

“ในเรื่องของดาวเทียมบางช่อง ซึ่งเจ้าของเป็นรายใหญ่ ส่วนรายเล็กๆ ไม่มี ในเคเบิลทีวีที่อยู่ในท้องถิ่นก็ไม่ค่อยเท่าไร แต่มันแบ่งเป็นลักษณะของกลุ่มใหญ่ๆ อย่างเช่น VoiceTVASTV NationBlueSkyTNewsอะไรต่างๆ ที่พยายามใส่ข่าวมาต่างๆ เรามีความรู้สึกว่าจะมีนายทุนใหญ่หนุนหลังโดยตลอดและก็เป็นลักษณะของการแบ่งแยกขั้วด้วยแล้วคนก็มักจะบริโภค แต่สื่อของรัฐกลับทำหน้าที่ไม่สมบทบาทกับการเป็นสื่อของรัฐ นั่นคือในเรื่องของความเป็นกลาง มักจะเป็นเรื่องราวความปสกดภัยและ

มันคงของตัวรัฐเองด้วยซ้ำไป โดยไม่นึกถึงว่าการนำเสนอในหลายด้านทำให้เกิดความสมดุลของข่าว ของ เนื้อข่าวบางข่าวก็ไม่ได้นำเสนอ แม้แต่เนื้อข่าวของบางช่องก็มีการ censor ตัวเองเพื่อที่จะทำให้ตัวเองอยู่รอด สิ่งเหล่านี้มันเป็นการทำลายชาวบ้านโดยแท้ ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

“ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งส่วนหลักๆเลย ส่วนอีกเรื่องก็จะเป็นเรื่องความคิด ความชอบ อคติ และการยึดติดตัวบุคคล อย่างที่หลายๆท่านเรียนให้ทราบ จ.อุดรธานีเป็นพื้นที่สูงเสี่ยง อย่างในเรื่องการยึดติดตัวบุคคลเป็นส่วนสำคัญเพราะว่าจากแต่ละคลื่น แต่ละสื่อก็เลือกที่จะยึดติดตัวบุคคลที่อยู่ทางการเมือง”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุดรธานี, วิทยุชุมชน)

“ความขัดแย้งที่เกิดจากต้นทางของมันนี่ ผมคิดอย่างหนึ่งว่าทุน ความเหลื่อมล้ำ ความได้เปรียบเสียเปรียบก่อนแล้วโดยใช้ตัวหนึ่งซึ่งเป็นเกราะ หรือตัวม้าหรือตัวพาหนะก็คือรัฐ ซึ่มันขึ้นมาแล้วก็จัดการกับคนทั้งหลายก็คือ ประชาชนถือว่าเป็นเหยื่อ เราเห็นว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นต่าง ๆ นานา เกิดขึ้นจากกลุ่มทุนซึ่งคุมอำนาจของความมีกำลัง และพวกเราเองก็กลายเป็นเหยื่อ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

“ในส่วนของภาพรวมของสื่อของภาคเหนือมีกลไกของกลุ่มในการสร้างกระแสเชิงวิสัยทัศน์ของสื่อ เพื่อให้ทุกคนยอมรับว่า มีการสร้างกระแสสื่อในเชิงของการให้ข้อมูลทางความคิดและมีการปลุกกระดมโฆษณาชวนเชื่อลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์เดิม ที่ใช้อยู่”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

ในขณะที่เดียวกันหลายสื่อชุมชนหลายแห่งได้แสดงบทบาทจากภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์ โดยมีวิธีการต่างๆ อาทิ ปิดสถานี ไม่รับเงินจากกลุ่มนายทุนหรือนักการเมือง หรือการเลี้ยงโดยการไม่กล่าวถึงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เป็นต้น

“เขาเอาตั้งค์มาให้เราด้วย ให้เรียกรวมพลด้วยว่าไปรวมพลกันที่ไหน เราบอกว่าเราขอไม่เอาได้ไหม พุดกันดีแล้วเราก็ไม่เอา หลังจากนั้นเราก็ปิดสถานีไว้เพราะมีความขัดแย้ง เพราะเราเห็นว่าอยู่ด้วยกันจะไปทะเลาะกันได้ยังไง ที่เราเห็นว่าพรรคอื่นไปหาเสียงแล้วเขาขับไล่ นี่คือการอยู่ได้ด้วยเรื่องของการช่วย แล้วส่วนที่เขาแตกแยกกันเราไม่พุดเลย ไม่แตะเขา เราให้เขาเรื่องตรงนี้แล้วเวลามีงานมีการที่วัด เราก็จะเป็นคนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในเรื่องของการทำบุญในวัดนี่เป็นส่วนที่เราได้ทำให้ แต่ว่าเราก็มีศิลปะในการที่จะปฏิเสธและตัวผู้บริหารเองก็ร้อยเปอร์เซ็นต์แต่เราก็อยู่กันได้”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

“เราเลี่ยงการพุดทางสื่อถือว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ถ้าเราไม่พุดถึงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเลย แต่เราพุดเป็นภาพรวมภาพกลางๆ ให้เขาคิดว่าถ้าเราไม่เอ่ยถึงกลุ่ม ก. หรือ กลุ่ม ข. แต่เราจะพุดเป็นภาพรวมกลางๆว่าเราจะทำอะไรให้บ้านเมืองเราดีขึ้น ไม่ใช่เป็นความคิด อาจจะแสดงเป็นวิสัยทัศน์ของตัวเอง แต่ส่วนภาพรวมคนอื่นจะเชื่อเราหรือไม่ขึ้นอยู่กับการกระทำของตัวเอง”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

#### 1.4 สื่อสามารถลดความขัดแย้งได้หรือไม่

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนามีความเห็นที่ สื่อสามารถลดความขัดแย้งได้หลายวิธีในขณะที่เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองนั้น โดยเป็นสื่อเพื่อสร้างสันติภาพและสื่อเพื่อการพัฒนา เช่น กรณีสื่อท้องถิ่น หรือสื่อวิทยุชุมชน ซึ่งลดความขัดแย้งด้วยการนำพระราชกฤษฎีกา หรือพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเผยแพร่ออกอากาศทุกวัน เพื่อเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจของประชาชน และพยายามปลุกฝังเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งจะช่วยให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นลดลงไป

“ทางสถานีได้เปิดตามกลาใหม่ในเรื่องของพระราชกรณียกิจของพระเจ้าอยู่หัวก็พยายามปลุกฝังเด็กรุ่นหลังๆให้รักสถาบันด้วยค่ะ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุส่งเสริมการเกษตร)

“การแก้ปัญหาให้ใช้วิธีการพระราชกฤษฎีกาของพระเจ้าอยู่หัวพระเทพมาออกอากาศทุกวันก็เลยลดไปได้นิดหน่อยแต่ก็อยู่ เหลืองแดงช่วงนี้ก็อยู่ในช่วงพักรบไม่มีการเคลื่อนไหวอะไรมากมาย ความขัดแย้งยัง

อยู่ในพื้นที่ใดๆไม่ผ่านสื่อ จะให้ออกอากาศเหมือนก่อนที่ว่าควบคุม ไม่มีแบบนั้นแล้วครับไม่มีแบบตอนนั้นเลย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

ในขณะที่เดียวกันหากสื่อให้ข้อมูลด้านข่าวสารการเมือง สื่อต้องนำเสนอความจริง และมีความเป็นกลาง โดยทำหน้าที่ให้ข้อมูลเท่านั้น ให้ข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยตัวเองได้ ทั้งนี้สื่อไม่ควรชี้นำ และต้องไม่มีโฆษณาชวนเชื่อ และสื่อสามารถเป็นตัวกลางในการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อสร้างความสามัคคีแทนความขัดแย้ง ทั้งนี้สื่อต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อต่อประชาชนเพื่อป้องกันจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่นๆที่มากกว่าสื่อท้องถิ่น เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

“สื่อจะสามารถลดความขัดแย้งได้แน่นอน เสนอความจริง สื่อควรจะทำหน้าที่ให้ข้อมูลเท่านั้น ไม่ต้องชี้นำ ให้ข้อมูลไปวิเคราะห์ ให้ปัญญา เช่น ข้อมูลที่สื่อแดงให้มีทั้งข้อมูลจริง และข้อมูลเท็จ เสริมเติมแต่งมี ผมก็ฟังวิทยุแดนดินถิ่นล้านนาบางทีก็ใช้คำพูดหยาบๆใส่กัน เติมเสริมแต่ง ใส่ไข่ใส่เนมมากมาย แต่ถ้าปัญญาชาวบ้านก็จะช่วยลดความขัดแย้งได้”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

“สื่อสามารถลดความขัดแย้งได้โดยลดโฆษณาชวนเชื่อ นำเสนอความเป็นกลาง เพราะว่าสื่อถือเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลส่วนหนึ่ง เหมือนนักการเมือง อาจจะมีการกำหนดเนื้อหาสาระ การเผยแพร่ต่าง ๆ ของวิทยุชุมชนให้พูดอะไรได้ไม่ได้”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้ชาย, เชียงใหม่, องค์กรปกครองท้องถิ่น)

“ได้ค่ะ ก็คือเป็นลักษณะต้นเหตุก็คือสอนให้คนฟัง ชูประเด็นเรื่องของการคิด วิเคราะห์ และแยกแยะ อันนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรดิตถ์, วิทยุชุมชน)

นอกจากนี้บุคลากรสื่อ เช่น ผู้จัดรายการสามารถลดความขัดแย้งได้ ซึ่งบุคลากรสื่อต้องมีจิตวิทยาในการสื่อสาร มีจิตเมตตา มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณสื่อ รวมทั้งผู้บริหารสื่อต้องมีเที่ยงธรรม ไม่ยึด

ผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ในขณะที่เดียวกันกลุ่มสื่อควรมีความสามัคคี ประองตองกันและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

“ที่ตัวสื่อมวลชนเองคือไล่จากหยาบไปละเอียดก่อน 1. ใช้กฎหมายก่อนกฎระเบียบก่อน ทหารหรือกสทช.มีกฎระเบียบก่อน เพราะเราไม่รู้ว่ามีสื่อแต่สื่อมีคุณภาพหรือไม่ 2. ต้องระงับที่ตัวเองก่อน ถ้ามีเหตุสื่อควรหยุดก่อน หยุดคิดไตร่ตรองก่อน ไม่ใช่โฟนอินเข้ามาแล้วก็ปล่อยออกอากาศเลย 3. คือต้องมีจิตวิทยาอย่างที่คุณพลบอก และข้อสุดท้าย สื่อต้องมีความเมตตา”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, อาจารย์มหาวิทยาลัย)

“สื่อสามารถใช้สื่อในเรื่องของสื่อเพื่อสร้างสันติภาพได้ สื่อเพื่อการพัฒนาได้ ให้มันเกิดประโยชน์มากกว่าการใช้ในเรื่องของการบันเทิง การนำเสนอเพื่อที่จะให้เกิดเรื่องราวของความศรัทธา การนำความคิดหรือชักจูงให้หมดไป ในเรื่องของการที่จะให้คนเท่าทันสื่อจะเป็นเรื่องใหญ่ต่อไปในอนาคต เราจะเท่าทันกับมันไหม มันเป็นเรื่องของความรู้ เป็นเรื่องของข้างใน เรื่องของสำนึก”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

## ประเด็นที่ 2 บทบาทของสื่อในสังคมและชุมชน

### 2.1 สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมและชุมชนหรือไม่

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนามีความเห็นที่สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมและชุมชน โดยเฉพาะสื่อที่มีการแบ่งข้างฝ่ายการเมืองที่ชัดเจน โดยไม่สนใจสื่อจากส่วนกลางหรือจากฝ่ายรัฐบาลเมื่อสื่อแบ่งเป็น 2 ฝ่ายก็จะมี การนำเสนอข้อมูลในด้านเดียว ประชาชนจะรับฟังด้านเดียว ทำให้เกิดความคล้อยตามเฉพาะฝ่ายนั้นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนและสังคม

“ผมคิดว่าสิ่งที่ผ่านมาในอดีต วิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือเป็นวิทยุขนาดเล็ก ซึ่งถูกรวมว่าเป็นวิทยุชุมชน ซึ่งใครก็สามารถทำได้แต่ผู้มีอิทธิพลทางการเมืองกลับกลายเป็นว่า ใช้สื่อตรงนี้เป็นเครื่องมือที่จะผลิต

ข้าทางความคิดให้กับสังคมในระดับท้องถิ่น ความขัดแย้งก็ลงไปลึกถึงในระดับพื้นล่างเลย จนไม่สามารถที่จะแฉะออกมาได้ อีกอย่างคือ เงินอยู่ที่ไหน ใครๆ ก็อยากได้ ถ้าหากเข้าไปร่วมด้วยก็เหมือนทำให้ตัวเองนั้นอยู่รอดได้ ความอยู่รอดของสื่อ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

“จากที่สังเกตจากการปฏิบัติ ครั้งแรก สื่อพยายามนำเสนอ มีการแบ่งเป็น 2 ฝ่ายมีการนำเสนอในด้านเดียว ประชาชนก็จะรับฟังด้านเดียว เหมือนฟังความข้างเดียว เหมือนจิตวิทยาหากเราฟังการนำเสนอฝ่ายนี้เราก็จะคล้อยตามฝ่ายนี้ ทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งในครอบครัวมากขึ้น นำไปสู่การทะเลาะวิวาทถึงขั้นหย่าร้าง ซึ่งเรื่องนี้ก็เคยเห็นมาในชุมชน”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, เชียงใหม่, หน่วยงานภาครัฐ)

“ผมก็มองว่าเป็นส่วนสำคัญ เพราะว่าการสื่อสารด้านการเมือง ถ้าสื่อทางวิทยุหรือโทรทัศน์ การกระจายของข้อมูลที่เขาต้องการสื่อ พูดที่เดียวแต่มันแพร่ รัศมีการกระจายมันทั่วถึงรวดเร็วกว่าการที่เขาจะออกไปอาศัยจุดใดจุดหนึ่ง”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

นอกจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่เป็นเครื่องมือให้แก่กลุ่มการเมือง ก็ยังมีหอกระจายข่าวด้วยเช่น หอกระจายข่าวของชุมชนหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งถูกใช้เป็นเครื่องมือให้กับกลุ่มการเมืองและก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน ซึ่งต่างจากจุดมุ่งหมายเดิมของหอกระจายข่าวคือเพื่อทำหน้าที่ส่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความสามัคคี ความเข้าใจของคนในชุมชน

“หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายเพราะวิทยุชุมชนมีความขัดแย้ง เองง่ายมีเหลืองมีแดงอย่าไปอ้อมค้อม เพราะว่าเหลืองอยู่ปากซอย แดงอยู่ท้ายซอยต่างคนต่างมีข้อขัดแย้งซึ่งกันและกัน รัฐไม่เคยลงไปดูแลตรงนี้เลย กสทช. เป็นคนกำกับ แต่ที่สุดท้ายรัฐก็ต้องลงไปดูแลไม่ใช่ปล่อยให้ชาวบ้านใครอยากจะออกอากาศเรื่องเสื้อแดงเสื้อเหลืองออกได้ทันที ทุกวันนี้สถานการณ์ในชุมชนรัฐนี้ไม่เคยมาดูแลเลย เข้ามาเสื้อแดงพูดเรื่องของเสื้อแดง พอบายเย็นเสื้อเหลืองพูดเรื่องเสื้อแดงเมื่อเช้า อีกวันเสื้อแดงพูดเรื่องเสื้อเหลืองเมื่อวาน ใครทำงานโรงงานเลิกกะตี 56 โมงเช้าไม่ต้องนอนหลับฟังฟังเขาทะเลาะกันออกอากาศ ไม่ฟังก็ต้องฟังครับเพราะวันอยู่ตรงเสา อันนี้เป็นความขัดแย้งของคนมาจากการเมืองโดยเฉพาะ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์ก็เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ อาทิ การตั้งกลุ่มไลน์(Line) เพื่อติดต่อหรือวิจารณ์ ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน

“นอกเหนือจากการบริโภคสื่อวิทยุและโทรทัศน์แล้ว สื่อออนไลน์ก็ได้รับความนิยมอย่างสูงแล้วก็เข้าถึงได้ง่าย ความขัดแย้งตรงนี้น่าจะมาจากสื่อออนไลน์ด้วย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุดรธานี, วิทยุชุมชน)

จากการสนทนากลุ่มสรุปได้ว่า สื่อส่วนใหญ่ถูกใช้เป็นเครื่องมือของนายทุนและนักการเมือง ไม่เป็นสื่อของประชาชน ซึ่งได้รับผลจากความขัดแย้งในท้องถิ่น และความขัดแย้งของนักการเมืองท้องถิ่นที่เกิดจากผลประโยชน์ทางธุรกิจและการเมือง

2.2 สื่อที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งส่วนใหญ่จะมีนักการเมืองอยู่เบื้องหลัง หรือเป็นผู้ให้การสนับสนุนหรือไม่

จากการสนทนากลุ่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสื่อที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งจะมีนักการเมืองอยู่เบื้องหลัง ซึ่งในแต่ละพื้นที่ส่วนใหญ่ นักการเมืองท้องถิ่นจะเป็นผู้นำมวลชนและใช้วิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือเพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเมืองในระยะยาว เช่น มีการอุดหนุนทุนแก่สื่อให้ไปท่องเที่ยวหรือจัดสัมมนาหรือบางกรณี นักการเมืองเรียกสื่อเข้าไปพบและโดยมีการให้เนื้อหาข่าวพร้อมเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อท้องถิ่นกับนักการเมืองท้องถิ่นต่างก็อาศัยประโยชน์ซึ่งกันและกัน ต่างฝ่ายต่างมีการตอบแทนกันตามระบบอุปถัมภ์

“นักการเมืองอยู่เบื้องหลังของสื่อเนี่ย ถูกต้อง เป็นความจริง 100% เพราะว่าถ้าสื่อไม่มีนักการเมืองคอยหนุนหลังก็อยู่ยากอยู่เหมือนกัน สปอนเซอร์ของนักการเมืองมักจะมีมากกว่าร้านค้าทั่วไป นักการเมืองกับสื่อแยกกันไม่ออก โดยเฉพาะนักการเมืองที่ต้องการผลประโยชน์ สื่อก็ต้องการผลประโยชน์ทางด้านค่าใช้จ่ายเหมือนกัน เพราะฉะนั้นสื่อกับการเมืองทั้งสองฝ่ายต่างก็อิงประโยชน์ซึ่งกันและกัน ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ ถ้าสื่อไม่มีค่าใช้จ่ายก็อยู่ไม่ได้ นักการเมืองถ้าไม่มีสื่อช่วยประชาสัมพันธ์ตัวเองก็อยู่ไม่ได้”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรธานี, นักวิชาการ)

“นักการเมืองเขาหวังผลประโยชน์ สื่อเวลานำเสนออะไรไปชาวบ้านเขาจะฟัง จริงไม่จริงไม่รู้ละ ยิ่งใช้ภาษาถิ่น ยิ่งนักจัดรายการที่อยู่ในหัวใจเขาเนี่ยพูดไปเขาเชื่อหมด แก่ลำบาก ถ้าเชื่อไปแล้วแก่ลำบาก เพราะฉะนั้นแล้วผลประโยชน์กับนักการเมืองที่มาฝากกับสื่อทั้งตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ บางคนอาจจะชอบโดยส่วนตัว แต่บางคนด้วยอามิสสินจ้างการเมืองมีอิทธิพลต่อสื่อท้องถิ่น เน้นคำว่าท้องถิ่น มากพอสมควร เพราะสื่ออยู่ได้ด้วยตัวเองไม่ได้นักการเมืองก็เอาเงินตัวนี้แหละหว่านลงไปก่อนเพื่อหวังผลประโยชน์ในระยะยาว”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรธานี, สมาคมนักข่าว)

นอกจากนักการเมืองแล้วยังมีกลุ่มนักเคลื่อนไหว (Activists) ที่มีอุดมการณ์แรงกล้าในการขับเคลื่อนสถานการณ์ต่างๆ เป็นผู้สนับสนุน หรือพระสงฆ์ซึ่งควบคุมสถานีวิทยุทางพระพุทธศาสนาบางสถานี ก็เข้ามามีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งอยู่บ้าง

“ถ้าว่าความขัดแย้งส่วนใหญ่ไม่ใช่แค่นักการเมืองอย่างเดียวที่เลวร้ายทั้งหมด คนที่ทำงาน Activist พวกที่เป็น movement ทั้งหลายเค้ามี Theme ของเค้าที่จะเคลื่อนไหว เช่น การเคลื่อนไหวเรื่องของ รณรงค์ทวงคืนผืนป่าก็เป็น theme การทวงคืนผืนป่า เรื่องประมงพื้นบ้านก็มี theme เรื่องประมงพื้นบ้าน เค้าเรียกว่านักกิจกรรม Activist เคลื่อนไหวทางสังคมเค้าก็มี theme ของเค้า คนเหล่านี้มีวิธีคิดถ้ามาจาก ตะวันตก Thai PBS นี้ผู้บริหารคนเดิมมาจากตะวันตก มาจากอังกฤษ BBC เค้าก็มีวิธีคิดในการเปิดโปงทุกอย่างได้แต่คนมาจากตะวันออก โดยเฉพาะถ้ามาจากตะวันออกกลาง สายพี่น้องชาวมุสลิมนี้เราจะแต่จะต้องพวกกลุ่มอำนาจนิยมไม่ได้”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

2.3 สื่อที่ทำให้เกิดความขัดแย้งมักนำเสนอข้อมูลด้านเดียว เพื่อสนับสนุนกลุ่มการเมืองฝ่ายที่ตนสนับสนุน และโจมตีฝ่ายตรงข้ามหรือไม่

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนามีความเห็นที่ สถานการณ์ที่เกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง ทำให้มีความแตกแยกทางความคิด มีการแบ่งฝ่ายของประชาชน ขณะเดียวกันสื่อก็มีการแบ่ง



ฝ่ายของแต่ละฝ่ายเช่นกัน จึงยืนยันว่าสื่อมักนำเสนอข้อมูลด้านเดียวเพื่อสนับสนุนกลุ่มการเมืองที่ตนสนับสนุนอยู่ โดยมีการโฆษณาชวนเชื่อและโจมตีฝ่ายตรงข้าม การออกอากาศเช่นนี้นอกจากได้ประโยชน์เข้าฝ่ายตนเองแล้ว ยังเป็นแนวทางที่ประชาชนผู้ฟังบางส่วนชอบฟังและติดตามรายการ

“สื่อทำให้เกิดความขัดแย้ง มักนำเสนอข้อมูลด้านเดียว โจมตีฝ่ายตรงข้าม มันมีประเด็นอยู่ว่าสื่ออีกฝ่ายก็มีการจัดกลุ่มสัมมนาเรื่องนั้นเรื่องนี้ ต่างฝ่ายต่างก็ได้ข้อประเด็นมาต่างกันเสร็จแล้วก็มาโจมตี นั่นเป็นประเด็นที่ทางสื่อเราเองก็ทำให้พี่น้องรู้ว่าที่ไปนี้เวลาเขาพูดอะไรอย่าไปสนใจ สนแต่ประเด็นนั้นจริงไหม สิ่งที่ยังนั้นพูดอย่างฝั่งนี้พูดอย่างปัญหามันจะเกิด ประจำครบเดือนสองเดือนก็จะมีสักครั้งงานพาไปเที่ยว พักยานครนากแล้วก็พูดแต่เรื่องของตัวเอง อีกฝั่งหนึ่งก็พาไปเที่ยวบ้าง ตอนนีทม.มันอยู่ในความช่วยเหลือเอาง่ายๆเขาจะมึงบประมาณให้จากสำนักเขต พวกอสม.ตำรวจชุมชนชาวบ้านจะไปส่วนหนึ่ง อีกส่วนไปในนามของกรรมการชุมชนกรรมการเครือข่าย มันก็มีส่วนที่ทำให้ชาวบ้านแตกแยก”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

“การนำเสนอก็จะนำเสนอในมุมที่ตัวเองต้องการสื่อให้กับคนที่ฟัง ที่นี้ปัญหาที่มันเกิดความขัดแย้งก็คือ คนที่ชอบมีแนวคิดทางการเมืองในมุมใดมุมหนึ่งตรงกับที่สื่อ ก็จะฟังอยู่สถานีเดียว อาจจะไม่ยอมฟังคลื่นอื่น นักจัดรายการก็จะชอบคนนั้น พูดอะไรก็ถ้าไม่ออกเต็มๆก็ออกเป็นวาทกรรมสั้นๆแต่เข้าใจความหมายกัน ที่นี้ก็น่าไปสู่ภัยในหมู่บ้านก็เกิดฝั่งใดฝั่งหนึ่ง ฝั่งที่มีความคิดไม่ตรงกัน อาจมีการทะเลาะกันแม้กระทั่งในครอบครัว ในหมู่บ้านก็แบ่งแยก ก็ชอบการเมืองคนละฝ่ายที่ว่าเกี่ยวข้องกัน”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

## 2.4 สื่อที่ไม่นำเสนอข่าวสารทางการเมืองมักจะได้รับกรยอมรับจากคนทุกกลุ่มหรือไม่

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีความเห็นว่าการยอมรับจากคนทุกกลุ่มหรือคนในชุมชนหรือไม่ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เสนอ หากสื่อนำเสนอเนื้อหาที่มีสาระ มีประโยชน์ต่อตัวผู้ฟังและสังคม ทั้งด้านชีวิตประจำวัน การดำรงชีพ เช่น การทำการเกษตร การศึกษา และด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์ก็จะได้รับความนิยมหรือแม้แต่การให้ความรู้ทางการเมือง เช่น เรื่องสิทธิมนุษยชนหรือการเรียกร้องสิทธิของตน นอกจากนี้ ผู้นำเสนอต้องน่าสนใจและต้องมีกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายชัดเจน

“ปรากฏว่าการพิสูจน์ตัวตนของผมมันสำเร็จ นี่มันพิสูจน์ได้ว่าถ้าไม่นำข่าวสารการเมืองมาก็จะเป็นที่ยอมรับจากทุกกลุ่มเพราะสิ่งที่เราพูดเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองอันนี้เป็นเรื่องสำคัญเป็นแรงคิด”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, หน่วยงานภาครัฐ)

“รายการวิทยุจัดกันทั้งวัน เราก็ต้องถามตัวเองแสดงจุดยืนให้ชัดเจนว่ารายการของเรา อย่างสถานีคุณอาจจะทำสุขภาพ เพราะฉะนั้นอยากฟังสุขภาพถึงเวลาก็กลับมาที่คลื่นคุณ อยากฟังการเกษตรก็กลับมาไปที่คลื่นเกษตร ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเราเพื่อใคร”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, อาจารย์มหาวิทยาลัย)

“สื่อที่ไม่เสนอด้านการเมืองมักได้รับการยอมรับจากคนทุกกลุ่ม อันนี้จริง ข้อแรกคือ เราจะไม่นำเสนอข่าวการเมืองเลย แล้วพีคแบคที่มันกลับมากลายเป็นผลดีกับเรา คือเวลาเราพูดนำเสนอข่าวพูดเป็นเนื้อหาข่าวแต่ไม่วิเคราะห์ ไม่มีการชี้โพรงให้กระรอก นำเสนอข่าวก็คือจบข่าว และทำให้เรathingที่ได้รับกลับมา คือไม่ว่าจะบวกหรือลบ เราเป็นเพื่อนเขาได้ทั้งหมด ทุกกลุ่ม เป็นพี่เป็นน้อง เราสามารถคุยได้ทุกกลุ่ม ในกลุ่มคือคุยได้ในลักษณะตัวบุคคล แล้วเขาก็วางใจเราจากการนำเสนอข่าวของเราด้วย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

“อันนี้ผมก็เห็นด้วยกับทางสื่อหลักที่ว่าคนที่สร้างสื่อแบบกลางๆ มีอุดมการณ์ในการทำสื่อเพื่อเสนอข่าว คือข่าวที่เป็นข่าวจริงๆ ไม่วิเคราะห์เอนเอียง มีจิตวิญญาณของการสื่อออกไป ไม่ว่าจะเป็นด้านชีวิตประจำวัน การดำรงชีพ เช่นการทำเกษตร การศึกษา และด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม สื่อจะมีส่วนสำคัญอย่างมากถ้าใช้ในมุมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ก็จะเป็นประโยชน์มาก แต่ถ้าไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายหนึ่งก็จะได้รับการยอมรับ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

### ประเด็นที่ 3 ความคาดหวังต่อบทบาทของสื่อ

#### 3.1 ผู้ประกอบกิจการสื่อควรมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อมวลชนเป็นอย่างดี

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนามีความเห็นว่าคุณลักษณะ เช่น เจ้าของสถานี ผู้ดำเนินรายการ ผู้ประกาศ มีความจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้านสื่อมวลชน และต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณสื่อ เนื่องจากต้องนำความรู้ในการกลั่นกรองข่าวสารไปสู่ผู้ฟัง ดังนั้นจึงต้องมีคุณสมบัติมากกว่าบุคคลทั่วไป เนื่องจากที่ผ่านมาบุคลากรสื่อ หรือผู้จัดรายการของวิทยุชุมชนหลายสถานีไม่มีความรู้ด้านสื่อสารมวลชนเลย มีเพียงทุนทรัพย์ หรือกลุ่มนักการเมืองหรือนายทุนให้การสนับสนุนก็สามารถเป็นเจ้าของสถานีหรือผู้จัดรายการได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบกิจการสื่อควรมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อมวลชนเป็นอย่างดี การทำให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เป็นการให้ความรู้ประชาชนในด้านดีและไม่ดีของสื่อ เพื่อการเลือกรับบริโภคที่ดี

ทั้งนี้การมีบุคลากรสื่อที่ดีนั้น สถาบันการศึกษาที่ผลิตนักศึกษานิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ หรือสายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านสื่อสารมวลชนนั้น ควรตระหนัก และผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพให้มากขึ้น พร้อมทั้งปลูกฝังให้นักศึกษามีจรรยาบรรณสื่อ มีจิตอาสา และช่วยสังคม

“ผู้ประกอบกิจการสื่อควรมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อมวลชนเป็นอย่างดี ตรงนี้ขอแยกออกเป็น 2 ประเภท เรื่องของสื่อมวลชนกับสื่อชุมชน ขอย้ำเรื่องของการสื่อสาร ถ้าหากว่าในสื่อชุมชนมันเป็นเรื่องของยกตัวอย่างเช่นเรื่องเล่าชุมชนก็จะชอบแต่ถ้าเป็นเรื่องของทฤษฎีเขาจะไม่ค่อยสนใจ ปัจจุบันเขาชอบฟังละครวิทยุเราก็จะเอาเนื้อหาเช่นเรื่องของสมอเงาเป็นเรื่องเล่าก็ฟังได้เป็นอย่างดีเพราะว่าของเราเองเราผู้ฟังแล้วว่าแม่ค้าในตลาดคนที่ทำงานในบ้าน บางคนเขาฟังสถานีเราเขาก็กลัวหาไม่เจอ เขาก็เปิดไว้ตลอดเลยมองว่าเป็นเรื่องที่เราเปลี่ยนเรื่องของการสื่อสารมวลชนมาเป็นเรื่องของสื่อชุมชน”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, สมาคมสื่อ)

“สื่อควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสื่อมวลชนเป็นอย่างดี ปัจจุบันในการจัดรายการวิทยุต่างๆ เรามักจะผลิตคนเหล่านี้ไปสู่ตลาดทางธุรกิจในเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งจะตกอยู่ในอำนาจของผู้ประกอบการ เพื่อนำเสนอในเรื่องของการส่งเสริมการบริโภค ซึ่งไม่เคยนำความบกพร่อง

นำเสนอต่อประชาชน เป็นเรื่องของการแบ่งความสมดุล สถาบันการศึกษาควรที่จะสอนให้คนมีความคิด เรียบรู้ถึงสิ่งที่จะเป็นปัญหาต่อสังคมโดยใช้สื่อนำเสนอปัญหาและกระจายต่อสังคม”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, เชียงใหม่, นักวิชาการท้องถิ่น)

“อยากให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อมวลชน อย่างน้อยคุณธรรม จริยธรรม ที่คุณ นำเสนอออกไปก็จะทำให้คุณได้ดีขึ้น ทำให้รู้ครอบคลุม”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุดรธานี, วิทยุชุมชน)

### 3.2 สื่อควรมีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนามีความเห็นว่สื่อต้องมีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลอย่าง รอบด้าน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นหน้าที่สำคัญของสื่อมวลชน ซึ่งเป็นหลักจรรยาบรรณสื่อที่ สื่อต้องนำมาปฏิบัติ กล่าวได้ว่า สื่อต้องไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลนายทุน หรือเป็นเครื่องมือของกลุ่ม นักการเมือง สื่อมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลที่เที่ยงตรง ไม่ชี้นำทางความคิด เพราะความคิดเห็นอาจเป็นทั้ง ข้อเท็จจริง นำเสนอข้อมูลรอบด้าน โดยที่สื่อต้องถ่วงถ่วง แยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น ก่อนที่จะนำไปถ่ายทอดสู่ผู้ฟัง ชาวที่สื่อนำเสนอ ควรเป็น “ข่าวกรอง” ไม่ใช่ “ข่าวสาร” เท่านั้น

“ข่าวที่จะนำเสนอควรจะเป็นข่าวกรอง ไม่ใช่ข่าวสาร ซึ่งควรจะเป็นข่าวที่กรองก่อนจะนำเสนอ ประชาชน ทำอย่างไรที่จะขยายภาคีเครือข่ายที่สื่อไม่สามารถที่จะเข้าไปถึง ในแต่ละพื้นที่จะไม่ เหมือนกัน บางที่สัญญาณไม่สามารถที่จะเข้าไปถึง ถ้ามีเพื่อนภาคีเครือข่ายที่เป็นหนังสือพิมพ์เป็นพวก หอกระจายข่าว นี่สำคัญมากที่จะชี้ให้ได้ หอกระจายข่าวส่วนใหญ่จะต้องอยู่ในองค์กรหรือที่บริเวณของ นักการเมืองตั้งให้ เราต้องแยกแยะว่าการเมืองไม่ว่าพรรคไหนเข้ามาบริหารก็จะนำข้อมูลของพรรคนั้นมา กระจายข่าว หอกระจายข่าวก็อยู่อย่างเดิม ผู้เสนอข่าวก็ควรคัดสรรข้อมูลอย่างวิจาร์ณนอกขอบเขต นอก กรอบของสื่อและจรรยาบรรณ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

นอกจากนี้ ยังมีผู้เสนอว่าสื่อควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น การให้คนใน ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ จะทำให้ได้รับความสนใจจากชุมชน เช่น สถานีวิทยุบางชุมชนมีผู้จัด รายการประกอบอาชีพขับมอเตอริไซด์รับจ้างและขับรถแท็กซี่รับจ้างทำให้ได้รับความนิยมจากคนในชุมชน

“วิทยุชุมชนเราจะมองหาผู้จัดรายการที่มาจากชุมชน ตอนนี้เราได้มา 2 คนแล้ว คนหนึ่งเป็นมอเตอร์ไซค์รับจ้างอยู่กับเรามา 2-3 ปีแล้ว อีกคนเป็นแท็กซี่รับจ้าง เรากำลังมองหาคนที่จะมาช่วยเราจัดรายการจากพวกที่เป็นอาสาสมัคร. ตรงนี้ก็เป็นส่วนที่เรามีสื่อบุคคลมาช่วยเราด้วย คือนอกจากเรากระจายเสียงแล้วยังมีสื่อบุคคลที่มาช่วยเราในเรื่องการออกอากาศด้วย พวกชาวบ้านชอบมากเลยในเรื่องของสื่อที่มาจากพวกเขา”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

### 3.3 สื่อควรนำเสนอปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นว่าสื่อต้องนำเสนอปัญหาและความเดือดร้อนของคนในชุมชน โดยเฉพาะสถานีวิทยุชุมชนที่มีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน ทั้งทางภาษา วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ ทำให้การติดต่อสื่อสารมีความเข้าใจประชาชนในพื้นที่มากขึ้น สถานีวิทยุชุมชนควรเป็นสื่อที่แปลงภาษาราชการให้เป็นภาษาชาวบ้าน ส่งข่าวสารจากหน่วยงานราชการสู่คนในชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องนำเสนอปัญหา ร้องเรียน ของชาวบ้านในทางหน่วยงานราชการรับรู้และนำไปแก้ปัญหา และวิทยุชุมชนสามารถสร้างเครือข่าย (Network) ให้เกิดขึ้น เพื่อคอยแจ้งเหตุการณ์ อาทิ ช่วงที่เกิดเหตุน้ำท่วม วิทยุชุมชนเป็นสื่อกลางที่กระจายข่าวให้ชุมชนแต่ละแห่งรับทราบความเคลื่อนไหว นอกจากนี้วิทยุชุมชนยังเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ประสบภัยและผู้ให้การช่วยเหลือที่ทรงอำนาจมากอีกด้วย

“สื่อควรนำเสนอความเดือดร้อนของประชาชน ช่วงน้ำท่วมปี 54 สื่อของผมนั้นก็ยังคงกระจายให้กับชุมชนให้ทุกคนมารวมตัวกันที่สถานีเพื่อแบ่งหน้าที่ เพราะช่วงน้ำท่วมประมาณ 4 เดือนผม 2 เมตรครึ่ง คือเข้าบ้านไม่ได้ ต้องใช้เรือกัน ทุกคนก็มาที่สถานีแบ่งหน้าที่กันว่าทำอะไรแบบนี้จะไปดูแลเรื่องงูคนนี่ไปดูแลเรื่องไฟฟ้า เราก็แบ่งหน้าที่กันไป และก็มีอีกกลุ่มไปขอรับอาหารที่ทางชุมชนเพราะว่าจะมีข้าวกล่องมาแจกทุกวันสามมือพร้อมน้ำ ทุกคนเข้าบ้านไม่ได้เราก็เอาวิทยุนี้เป็นตัวกลางเพื่อให้พี่น้องทุกคนมาทำหน้าที่บทบาททุกคนส่วนใหญ่เยาวชนหนุ่มๆ ก็จะออกไปอยู่ข้างนอกหมดแล้วก็มีผู้สูงอายุกับเด็กเราก็ต้องดูแลกัน นี่เป็นเรื่องที่พวกผมผลัดเวรกันเพราะเรื่องความเดือดร้อนมันมีตลอด”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

นอกจากนั้น ต้องคำนึงว่าแต่ละพื้นที่มีปัญหาที่ไม่เหมือนกัน อาทิ โรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น จึงควรมีเครือข่ายชุมชนแต่ละพื้นที่นำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้น อาทิ หากมีอะไรเกิดขึ้นที่ภาคเหนือ ภาคใต้ก็สามารถรับรู้ด้วย อีกกรณีคือการที่ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการ และเข้ามาหาสถานีวิทยชุมชนให้ช่วย หน้าที่ที่สถานีวิทยชุมชนกระทำคือเดินทางไปบอกสถานที่ราชการ ไม่ใช่เล่าออกอากาศในรายการวิทยุชุมชน

“ตอนนี้พื้นที่แต่ละพื้นที่ ไม่ว่าจะเหนืออีสานกลางใต้ มีปัญหาของแต่ละจุดไม่เหมือนกัน ยิ่งเรื่องของโรคภัยไข้เจ็บทางกลุ่มก็จะมีเครือข่ายผู้มีเซ็นเตอร์ส่วนกลางเป็นเครือข่ายนักศึกษาชุมชน ก็ให้นำเสนอข้อมูลของแต่ละพื้นที่ เหนือมีปัญหาอย่างไรทางใต้รับรู้ได้ จะมีช่วง 10 โมงถึงเที่ยงเป็นประจำทุกวัน จันทร์ถึงศุกร์”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยชุมชน)

“ส่วนการนำเสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อันนี้ผมก็เห็นด้วย ปัญหาพื้นที่แต่ละพื้นที่อาจมีความแตกต่างกัน ณ ตอนนี้นักยัดแย้งน่าจะเพิ่มอีกในหลายๆพื้นที่ ทำยังไงถึงจะดูแลเขาได้ ติดตามข่าวของรัฐบาล รัฐบาลให้ทำอะไรบ้าง ทำนาไม่ได้ก็ไม่ควรทำ หานู่นนั่นนี่ทำ เราก็ควรหาสาระประโยชน์เพิ่มเติมว่าเราจะทำอะไรในพื้นที่ของเราได้บ้างในปัญหาของภัยแล้งตรงนั้น”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรธานี, วิทยชุมชน)

### 3.4 สื่อควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าสื่อควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ โดยเฉพาะสื่อชุมชนควรทำหน้าที่เสมือนห้องเรียนของชุมชนที่ให้ความรู้หลายวิชา อาทิ เรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเงิน การปกครองในชุมชน

นอกจากนี้ สื่อควรให้ความสำคัญและนำเสนอเรื่องของชนชั้นกลางทางสังคมให้มากขึ้น เช่น ชาวนา ชาวนชนบท กลุ่มแรงงาน มีการเพิ่มพื้นที่ในการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างสันติภาพ ตลอดจนเป็นกระบอกเสียงสะท้อนให้กับกลุ่มคนไร้เสียงในสังคม อีกทั้งมีแหล่งข้อมูลที่สามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวสารได้ ทั้งนี้วิทยุชุมชนควรจะได้รับทราบทุกเรื่อง สื่อวิทยุชุมชนจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง (Empowerment) ในชุมชน

“สื่อควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยสิทธิมนุษยชนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตรงนี้อยากจะขอเน้นว่า สื่อวิทยุชุมชนเป็นห้องเรียนของโลก โลกของเราตรงนี้เราโลกแคบๆในชุมชนก่อนเพราะว่าเราต้องรู้ทุกเรื่องเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมการเงินการปกครองในชุมชนต้องรู้แหละ ในตรงนี้ก็อยากจะเสนอเรื่องของ M Powerment สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ถ้าได้คนในชุมชนมาจัดรายการก็จะดีมากเพราะว่าจะสร้างความเข้มแข็งสร้างความเข้าใจในภาษาเดียวกันกับของเขา นี่เป็นส่วนที่อยากจะนำเสนอแหละ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

#### ประเด็นที่ 4 รูปแบบและเนื้อหาของสื่อที่ดี

##### 4.1 กสทช. ควรกำกับดูแลการทำหน้าที่ของสื่อด้วยการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาที่มีความชัดเจน

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่า กสทช. ควรกำหนดรูปแบบและเนื้อหาให้ชัดเจนว่า มีเนื้อหาตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ โดย กสทช. ควรเข้าไปมีบทบาทในการกำกับดูแลการออกอากาศตามผังรายการที่กำหนด ต้องมีความชัดเจนและตรงตามเนื้อหาที่มีการออกอากาศจริง โดยเฉพาะเมื่อ กสทช. อนุญาตให้มีวิทยุเพื่อส่งเสริมในด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น วิทยุเพื่อการเกษตร วิทยุส่งเสริมศาสนา แต่ในการปฏิบัติจริง สื่อจะไม่ได้พูดเรื่องเฉพาะนั้นๆ ตลอดทั้งวัน จึงอาจเกิดช่องว่างให้สื่อ้นำเนื้อหาอื่นๆ ที่อาจไม่เหมาะสมมาออกอากาศได้

“เรื่องของผังรายการวิทยุชุมชนส่วนใหญ่แล้วไม่มีผังรายการที่ชัดเจน คือถ้าทำเอกสารก็ทำไปอย่างนั้นแต่จริงๆแล้วไม่ใช่ อย่างปัจจุบันสถานีวิทยุชุมชนเวลาที่ออกอากาศใช้คอมตัวเดียวเปิดตั้งแต่เช้าจนปิดสถานีเลย และตั้งเวลาไว้หมดจะถ่ายทอดข่าวเจ็ดโมงเช้า ถ่ายทอดเที่ยง ถ่ายทอดทุ่มหนึ่งอะไรก็แล้วแต่เขาตั้งเวลาไว้ ซึ่งก็จะเป็นระบบอย่างนี้ คือผังรายการบางทีอย่างของวัดอยู่ดีๆก็ถ่ายทอดสดซึ่งมันไม่อยู่ในผังคือผังออกไปอย่างหนึ่งแต่จริงๆมีการถ่ายทอดสดตามใจฉันเลย อย่างไปถ่ายทอดงานประกวดสาวงามซึ่งมันไม่ได้อยู่ในผัง แต่เป็นลักษณะแบบนี้คือตามใจเจ้าของสถานี”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, หน่วยงานภาครัฐ)

กสทช.จึงควรกวาดขันให้สื่อชุมชนมีการปฏิบัติตามผังรายการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด รวมถึงการถ่ายทอดเพลงชาติในเวลา ๘.๐๐ น. และ ๑๘.๐๐ น. และข่าวในพระราชสำนักอย่างตรงเวลาด้วย เนื่องจากในช่วงที่มีสถานการณ์ความขัดแย้งที่ผ่านมาพบว่า มีบางสถานีละเลยการทำหน้าที่ดังกล่าว

#### 4.2 รูปแบบที่เหมาะสมของสื่อ คือการทำหน้าที่ตามประเภทใบอนุญาตที่ได้รับโดยเคร่งครัด

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่าสื่อชุมชน เช่น สถานีวิทยุชุมชนควรทำหน้าที่ตามใบอนุญาต กสทช.กำหนดคุณสมบัติสำหรับสื่อวิทยุชุมชนและต้องบอกให้ขั้นตอนโปร่งใสชัดเจนทั้งประเภทธุรกิจ สาธารณะและชุมชน เนื่องจากวิทยุชุมชนเพื่อประชาชนถูกเหมารวมกับวิทยุประเภทอื่นๆ

“เราทราบอยู่แล้วว่าในเรื่องของวิทยุมีอยู่ 3 ประเภท คือ ประเภทสาธารณะ ประเภทธุรกิจ และประเภทชุมชน เมื่อไหร่ประชุมก็มีการเหมารวมว่าชุมชนกับธุรกิจคือสิ่งเดียวกัน ตรงนี้ขอร้องเรียนว่าแยกชุมชนที่เป็นพันธมิตรที่ออกมาจากชุมชนธุรกิจ เมื่อไหร่เราก็เข้าไปอยู่ตรงนั้นทุกที นี่เป็นประเด็นแรกขอให้ผู้มีอำนาจสื่อสารตรงนี้ออกให้ชัดว่าเราคือชุมชนธุรกิจ อีกเรื่องคือเรื่องของวิทยุชุมชน เราตั้งเขาแล้วอาจจะเดินไปไม่ถึงเรื่องการพัฒนาศักยภาพ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, วิทยุชุมชน)

นอกจากนี้ ประเภทของใบอนุญาตที่ต่างกันของแต่ละสถานียังเกี่ยวข้องกับเวลาที่อนุญาตให้โฆษณา ควรมีการกำกับดูแลเวลาในการโฆษณาตามใบอนุญาตอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาเรื่องของการโฆษณาเกินกำหนดและทำให้เกิดความแตกแยกระหว่างสื่อวิทยุด้วยกันเองด้วย

“คุณสมบัติชัดเจนผู้รับได้ใบอนุญาตเค้าก็กำหนดออกมา กสทช.เขาก็กำหนด ชุมชนเป็นอย่างไร ธุรกิจเป็นอย่างไร สาธารณะเป็นอย่างไร อย่างเขาบอกชุมชนห้ามโฆษณา ปัจจุบันนี้โฆษณาเยอะไหม เยอะ แต่บางคนก็เพื่อนกันอาชีพเดียวกันไม่รู้จะร้องเรียนไปทำไมบางคนก็บอกว่าฉันไม่ชอบหน้าแก ฉันจะเอาแก แต่ปัจจุบันนี้ร้อง คุณต้องแสดงชื่อ บัตรประชาชน ทุกอย่าง เลยทำให้การร้องเรียนน้อยลง พรรคที่ได้อยาก ร้องเรียนใจจะขาด แต่พอระบุชื่อ เวลาที่ก็ตาม ใครร้องผม ผมอยากรู้ ไม่คุ้มครองพยาน ถ้าเกิดการที่ กลายเป็นบวกกลายเป็นลบไป พยานก็ไม่รู้แหละว่าจะร้องเพราะอะไร มันมีทั้งรักและเกลียด ทั้งชื่นและชอบ บางทีทำไม่ฉันเสียเงิน 10,700 แต่คุณเสีย 500 บาท แต่คุณโฆษณาเต็มสถานีเลย คุณทำไมไม่ไปเปลี่ยนล่ะ แต่ปัจจุบันนี้การเปลี่ยนยากแล้ว การเปลี่ยนจากชุมชนไปธุรกิจมันยากขึ้น เขาต้องดำเนินการมากมาย



หลายอย่างทำให้เกิดการลั่นกันแบบนี้ เพราะฉะนั้นทำให้เกิดการร้องเรียนแล้วกสทช.ลงไปตรวจสอบจริงๆคุณต้องคุ้มครองพยาน ถูกไหมคะ ไม่ใช่บอกว่าคุ้มครองนายก. นายก.ร้องเรียนไปแล้ว นายก.โดน ใครร้องเรียนผม ผมอยากรู้ มันกลายเป็นประเด็นไป คนที่รักกัน เกียดกันไปเลย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

#### 4.3 รูปแบบการกำกับสื่อควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับด้วย

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่า วิทยุชุมชนทั้งประเภทธุรกิจ สาธารณะ และชุมชน ควรมีการกำกับดูแลกันเอง โดยแต่ละสถานี่มีส่วนร่วมในการดูแลวิทยุชุมชนซึ่งแสดงความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าวสาร และเกิดจิตวิญญาณในความเป็นสื่ออย่างแท้จริง ไม่ใช่การกำกับจากหน่วยงานรัฐอย่างเดียว เนื่องจากการกำกับดูแลของ กสทช. ที่ว่าแม่จะเป็นองค์กรอิสระ แต่ยังมีความเกี่ยวข้องกับรัฐ จึงทำให้ไม่เป็นอิสระเท่าที่ควรเช่นกรณีจังหวัดอุตรธานีกำลังมีการจัดตั้งสมาคมเพื่อกำกับสื่อขึ้น สำหรับเนื้อหารายการควรเป็นเนื้อหาในชุมชนที่เหมาะสมกับสภาพของคนในชุมชน และควรให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหารายการ อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุของคนในชุมชนเช่น ตัวแทนอาชีพของคนในชุมชนเป็นผู้จัดรายการ พูดภาษาถิ่นของพื้นที่ ทั้งนี้วิทยุชุมชนต้องมีเครือข่ายในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั้งในและนอกชุมชน หรือระบบแม่ข่ายลูกข่าย

“ในความเห็นส่วนตัวผมอยากจะให้สถานีวิทยุซึ่งในปัจจุบันจะมีการทำในระบบแม่ข่ายลูกข่าย คือมีแม่ข่ายอยู่ที่ไหนสักแห่งอาจจะอยู่ที่กรุงเทพและอีกคนที่ต่างจังหวัดที่เป็นสถานีลูกข่ายก็เปิดในคอนเทนต์หรือเนื้อหาเดียวกันทั้งหมด คือลักษณะแบบนี้ถ้าเป็นเรื่องของการค้าก็โอเค แต่ถ้าหากว่ามีแม่ข่ายซึ่งเป็นลักษณะส่งสารทางการเมืองนี่มันถึงก่อให้เกิดความแตกแยก ผมก็คิดว่าตรงนี้น่าจะเพิ่มของประเด็นห้ามมีการสร้างเครือข่าย ยกเว้นกรณีถ่ายทอดข่าวสารของทางราชการหรือว่าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับชาติศาสนาพร้อมกัน ถ้าอย่างนั้นมันจะสร้างความสามัคคี”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, หน่วยงานภาครัฐ)

“เปิดโอกาสอยู่แต่ว่าชุมชนตอนนี้เขามีอยากให้กำกับตัวเองด้วยซ้ำ อยากให้องค์กรอย่างเช่น องค์กรมีสมาคมจริงๆแล้วขอบอกเลยนะคะว่าอนาคตเร็วๆนี้จะมีการกำกับโดยองค์กรของจังหวัดเร็วๆนี้แหละคะ เขาจะเรียกทุกๆจังหวัดเข้าไปแล้วจะมีการกำกับ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, อุตรธานี, วิทยุชุมชน)

“ถ้าหากชุมชนมากำกับเมื่อไหร่ ความอิสระในการนำเสนอข่าวสารของสื่อที่มีจิตวิญญาณในความ เป็นสื่อมันจะถูกครอบงำจากชุมชนนั้นเยอะขึ้น”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุดรธานี, วิทยุชุมชน)

4.4 รูปแบบหนึ่งของการกำกับดูแลคือการทำสื่อเปิดเผยแหล่งที่มาของรายได้ และข้อมูลของผู้ที่ให้การสนับสนุน

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่า สื่อไม่ควรเปิดเผยแหล่งที่มาของรายได้ และข้อมูลของผู้ที่ให้การสนับสนุน เพราะจะไม่ได้ข้อมูลความจริง ทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้ทำบัญชีเท็จ มีแรงจูงใจให้ โทก เพราะความจริงแล้วสื่อมีนักการเมือง นายทุนสนับสนุนอยู่เบื้องหลังแน่นอน ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้อง มีโฆษณา สำหรับวิทยุชุมชน ประเภทชุมชนและสาธารณะมีรายได้จากประชาชนที่บริจาค ซึ่งสถานีพิมพ์ ประกาศรายนามผู้บริจาคตามสถานีประจำทุกเดือน หากไม่มีรายชื่อบริจาค ผู้บริจาคจะโทรมาถามที่ สถานีทันที

ทั้งนี้หากจะมีการเปิดเผยแหล่งที่มาของรายได้ และข้อมูลของผู้ที่ให้การสนับสนุนควรรู้ใช้ในกรณีต่อ โบบอนุญาตประกอบกิจการ

“เรื่องการแสดงค่าใช้จ่าย อาจจะวงกว้างไปนิดหนึ่ง ก่อนการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองรับเงิน จากการเมืองมาเต็มๆเลย เป็นการสนับสนุนกันเต็มๆเลยครึ่งประเทศ แล้วมีใครบ้างที่จะบอกว่ารายได้จาก โฆษณาจากประสบการณ์ที่เห็นฉะนั้นเรื่องการมาตรวจสอบรายได้ ผมคิดว่าทุกบริษัททุกองค์กรทุกกลุ่ม เอกสารถูกต้องหมด แต่ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร เพราะนั่นโอกาสที่จะไปตรวจตรงนี้ผมว่าอย่ามีดีกว่า เพราะ ถ้ามีตรงนี้ผมคิดว่าเป็นการให้คนทำเหมือนโทกแล้วมีความสุข ทำอย่างไรสื่อถึงจะมีสัจจะ”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, ตัวแทนสมาคมสื่อ)

“ในกรณีที่สื่อวิทยุบางสื่อเช่นสื่อวิทยุชุมชนแท้ ค่าใช้จ่ายของเขาหรือการได้มาซึ่งรายได้มันน้อย มากๆแต่จำเป็นที่จะต้องเปิดเผยเพราะว่าตอบสนองกับชุมชนถูกไหมครับ การได้มาซึ่งใบประกอบหรือใบอนุญาต อาจได้มาจากการบิดคือนเทศซึ่งการทำบิดคือนเทศเราจะพิจารณาจากการแสดงที่มาของเงิน ซึ่งจริง หรือไม่คณะกรรมการแข่งขันเป็นคนพิจารณา แต่ถ้าเราไม่มีเกณฑ์อะไรขึ้นมาเลย จะใช้การประมวลอย่าง

เดี๋ยวคลื่นวิทยุชุมชนเสร็จแน่เพราะว่ารายได้ก็น้อยมากๆ อย่างเสาของพีก็แค่ 10 กว่าเมตรจะไปสู้กับ 60 เมตรก็ไม่ได้ ผมคิดว่าประเด็นนี้ยังสำคัญอยู่”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, อาจารย์มหาวิทยาลัย)

“ไม่ยากทำได้โดยเฉพาะวิทยุทางธุรกิจเพราะว่าจะต้องมีแหล่งที่มาของเงินและก็ต้องเสียภาษี ธุรกิจจะชัดเจนมากเรื่องที่มาที่ไปของรายได้ แต่วิทยุชุมชนกับสาธารณะจะชี้แจงกันได้อย่างไรในเมื่อโฆษณาไม่ได้ ที่มาของประเภทสาธารณะอาจจะมาจากการบริจาค จากกองทุน อันนี้ก็ต้องแสดงที่มาที่ไปด้วย”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

#### 4.5 สื่อต้องยึดมั่นในการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยก

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่าสื่อต้องยึดมั่นในการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยก สื่อวิทยุชุมชนเป็นสื่อมวลชน ควรต้องมีจรรยาบรรณสื่อเช่นกัน สื่อต้องถูกต้องไม่เอนเอียงเพื่อหลีกเลี่ยงความแตก สื่อควรเสนอข่าวรอบด้าน ไม่ชี้นำ ควรมีความยุติธรรมในสังคม ให้ความรู้ประชาชน ต้องให้ข้อมูลรอบด้าน ทุกฝ่าย ทั้งทางบวกและทางลบ และให้ผู้ฟังวิเคราะห์ คิด และตัดสินใจเอาเอง

“จริงๆ แล้วความชอบแต่ละคนมันไม่เหมือนกันจะไปบังคับไม่ได้ อยู่ที่ข้อเท็จจริงในการนำเสนอ เช่นรัฐบาลนี้ไม่ใช่ที่ผ่านมามันบังคับไม่ได้นะ อย่างนโยบายนาย ท. มันทำแล้วเห็นผลถึงประชาชน เขาก็ชอบจะไม่ให้ไม่ชอบได้ยังไง แต่บงกชนาย อ. ขึ้นมาราคายางก็ตก มันก็ผลกระทบเขาโดยตรงจะไปห้ามเขาไม่ได้เพราะฉะนั้นทำยังไงเราจึงจะเสนอข่าวรอบด้านให้เขาคิดวิเคราะห์เอง อย่าไปชี้นำ ไปโทษประชาชนไม่ได้ว่าเขาผิดไปเขาแตกแยก เพราะอะไรเพราะที่มาแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทำยังไงเราถึงจะร่วมกันบูรณาการให้มันเกิดประโยชน์ในระยะยาว”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, อุตรดิตถ์, สมาคมสื่อ)

#### 4.6 สื่อควรนำเสนอเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ สร้างความปรองดอง และเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นพ้องกันว่าสื่อควรนำเสนอเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ สร้างความปรองดอง และเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยยึดหลักการสื่อเพื่อสันติภาพ และสื่อเพื่อการพัฒนา ต้องยึดตามหลักกฎหมาย และข้อเสนอแนะของกสทช.อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้สื่ออยากทำหน้าที่ตรงนี้อยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดเป็นความขัดแย้งในสังคม

“สื่อสามารถใช้สื่อในเรื่องของสื่อเพื่อสร้างสันติภาพได้ สื่อเพื่อการพัฒนาได้ ให้มันเกิดประโยชน์มากกว่า การใช้ในเรื่องของการบันเทิง การนำเสนอเพื่อที่จะให้เกิดเรื่องราวของความศรัทธา การนำความคิดหรือชักจูงให้หมดไป ในเรื่องของการที่จะให้คนเท่าทันสื่อจะเป็นเรื่องใหญ่ต่อไปในอนาคต เราจะเท่าทันกับมันไหม มันเป็นเรื่องของความรู้ เป็นเรื่องของข้างใน เรื่องของสำนึก สื่อที่เราว่าเป็นแค่เครื่องมือ ถ้าปิดมันก็จบ ถ้าเปิดมันก็ออก แต่ที่สำคัญคือ คนที่จะทำงานกับมัน คนที่จะเข้ามาทำงานในวงการสื่อ แม้แต่ในระดับสูงหรือในระดับพื้นที่ ต่าง ๆ อย่างหนึ่งที่สำคัญต้องมีสามัญสำนึกความเป็นคนให้มากกว่า ไม่ใช่เอามาใช้เพื่อการประหัตประหารแต่ต้องทำเพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้น และการเปลี่ยนแปลงของสังคม”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, เชียงใหม่, วิทยุชุมชน)

#### 4.7 กสทช.ควรกำหนดคุณสมบัติที่ชัดเจนสำหรับผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ประกอบการ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่ากสทช.ควรกำหนดขั้นตอนให้ชัดเจน ควรมีระบบพิจารณาต่อใบอนุญาตในระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นกับสถานีวิทยุชุมชนที่ทำตามกฎระเบียบ ในทางตรงกันข้าม ปัญหาของผู้ยื่นขอใบอนุญาตที่มีเอกสารครบ และได้รับใบอนุญาต หากแต่ยังไม่พร้อมที่จะออกอากาศ ซึ่งมีสถานีเช่นนี้อยู่มาก ดังนี้ กสทช.ต้องมีการควบคุมที่รัดกุมมากขึ้น ทั้งนี้ควรยืดหยุ่นในการสอบใบอนุญาต เนื่องจากประเทศไทยมีกี่ภาค และมีภาษาของแต่ละภาค ไม่ควรกำหนดให้ผู้ดำเนินรายการของภาคใด ภาคอีสาน ภาคเหนือ สื่อสารภาษาไทยภาคกลางให้ชัดเจนแล้วจึงสอบผ่าน

“กรณีกสทช.ควรกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ได้รับเลือกและต้องบอกให้ขั้นตอนโปร่งใสชัดเจน เรื่องขั้นตอนนี้สำคัญคนที่มาขอจะรู้ว่าถึงขั้นตอนนี้แล้วจะต่อไปจะเป็นยังไง 50 วัน 60 วัน”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหญิง, กรุงเทพฯ, อาจารย์มหาวิทยาลัย)

“ข้อเสนอว่าการต่อไปอนุญาตนั้นใครครบ3ปีไม่ได้โดนร้องเรียนเป็นผู้นำดีนะเป็นเจ้าของกิจการ  
จะได้5ปี คือให้ชัดเจนไปเลยว่าถ้าต่อให้ต่อ3ปีแล้ว พอครบ3ปีคุณไม่มีข้ออ้างพร้อมสามารถออกใบอนุญาต  
ตัวจริงได้มีอายุ5ปี หลังจาก5ปีคุณทำดีมาตลอดและทำประโยชน์ต่อสังคมคุณสามารถต่อได้ 7 ปี”

(ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มชาย, กรุงเทพฯ, สมาคมสื่อ)

### สรุปการผลการสนทนากลุ่ม

สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลต่อความคิดทาง  
การเมือง ฝ่ายการเมืองแต่ละฝ่ายต่างมีสื่อของตนเอง โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวประชาชน  
ให้เกิดความคิด ความเชื่อ และโจมตีอีกฝ่ายโดยการให้ข้อมูลเป็นเท็จ กล่าวร้ายอีกฝ่าย ทำให้ประชาชนที่  
รับเนื้อหาข่าวสารเกิดความคล้อยตามบุคคลของสื่อเลือกข้างนั้น ซึ่งเป็นสาเหตุของความคิดแตกแยก และ  
เกิดความขัดแย้งทั้งในระดับชุมชน และสังคม หากแบ่งเป็นพื้นที่หรือชุมชนของแต่ละจังหวัดจะมีการสื่อสาร  
ระหว่างผู้นำ และชาวบ้าน และสื่อสารระหว่างชาวบ้านและชาวบ้าน โดยสื่อที่นิยมใช้ในการสื่อสารของ  
ชุมชนมีทั้งสื่อวิทยุชุมชน สื่อประเพณี สื่อบุคคล สื่อบุคคลนั้น กล่าวได้ว่าเป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชน  
เช่น ผู้นำชุมชน คนในครอบครัว เป็นต้น สื่อบุคคลมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อของคนในชุมชนเป็น  
อย่างมาก เนื่องจากคนในบางพื้นที่โดยเฉพาะในชนบทมีความใกล้ชิดและช่วยเหลือกันแบบพรรคพวกหรือ  
แบบระบบอุปถัมภ์

ทั้งนี้ วิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารระหว่างคนในชุมชนมาเป็นระยะ  
เวลานาน ซึ่งคนในชุมชนมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดีทั้งวิทยุชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด  
เนื่องจากข่าวสาร รายการที่น่าเสนาสนนั้นมี ความใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของ  
คนในชุมชนนั้นๆ จึงกล่าวได้ว่า แต่ละพื้นที่จะมีเอกลักษณ์ของการสื่อสารที่คนในชุมชนยึดติดกับการ  
สื่อสารแบบที่ตนคุ้นเคย จากผลสรุปจากการสนทนากลุ่มทั้งหมดทั้ง 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด  
อุดรธานี และจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนของแต่ละพื้นที่มีความคิดที่แตกแยก และความ

ขัดแย้งของคนในชุมชน สาเหตุของความขัดแย้ง มาจากความเชื่อของแต่ละบุคคล ความศรัทธาต่อบุคคล ให้ความไว้วางใจ ให้ความเคารพเหมือนเป็นผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือของชาวบ้าน มีความเป็นพรรคพวก หรือระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย อีกสาเหตุหนึ่งของความขัดแย้ง คือ ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ที่ผู้คนในแต่ละพื้นที่ และชุมชนยึดติด และยังคงยึดมั่นในการหลักการคิดและปฏิบัติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่นในกรณีของกลุ่มจัดการตนเองในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาความแตกแยกของคนในชุมชนเกิดจากปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในขณะที่จังหวัดอุดรธานียึดหลักความเป็นพวกพ้องและระบบอุปถัมภ์ และพบว่าปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความแตกแยก และความขัดแย้งของคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง ทั้งจังหวัดเชียงใหม่ อุดรธานี กรุงเทพมหานคร ต่างมีความแตกแยกทางความคิดทางการเมืองทั้งสิ้น โดยแบ่งฝ่ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเสื้อแดง กลุ่มเสื้อเหลือง และฝ่ายทหารหรือรัฐบาล

ในขณะที่เกิดความขัดแย้ง และความคิดแตกแยกทางการเมืองนั้น สื่อวิทยุและโทรทัศน์มีอิทธิพลในการขยายผลของปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชน กล่าวได้ว่า สื่อถูกใช้เป็นเครื่องมือขยายความขัดแย้งในสังคมให้มากขึ้น เนื่องจากสื่อมวลชนเองมีความไม่เป็นกลาง มีการเลือกข้าง แบ่งฝ่ายทางการเมือง โดยมีกลุ่มนักการเมืองหรือนายทุนสนับสนุน ดังนั้นจึงส่งผลให้ประชาชนหรือคนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือน ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง อีกทั้งใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อโน้มน้าวเพื่อให้ชาวบ้านในชุมชนและประชาชนในบริเวณใกล้เคียงเชื่อในความคิดเห็น และอุดมคติของฝ่ายตนเอง ประกอบกับการว่าร้ายฝ่ายตรงข้าม และนำเสนอข้อมูลด้านเดียวเพื่อสนับสนุนกลุ่มการเมืองที่แต่ละสนับสนุนอยู่ เมื่อประชาชนได้รับข้อมูลจากฝ่ายการเมืองที่ตนเองเชื่อถือ จึงเกิดความตอกย้ำทางความคิด คล้อยตามสื่อเลือกข้างที่ประชาชนแต่ละพื้นที่ หรือชุมชนที่ประชาชนเลือกเปิดรับ นอกจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และขยายผลความขัดแย้งของคนในชุมชนแล้ว

อีกสื่อหนึ่งที่มีผลกระทบต่อคนในชุมชนคือ หอกระจายข่าว เช่นกรณีชุมชนเขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากชุมชนหนองจอกเป็นชุมชนที่มีความสามัคคี ประองดองของคนในชุมชน มีการผลิตสื่อเพื่อการสื่อสารของคนในชุมชน โดยสื่อสารกันระหว่างกันจากการพบปะของคนในชุมชนจากงานมงคล งานประเพณีที่จัดกันในชุมชน เช่นงานอุปสมบทความแต่งงาน ทั้งนี้ชุมชนใช้หอกระจายข่าวเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกันภายในชุมชน เป็นสื่อเพื่อให้ความรู้ ข่าวสารในชีวิตประจำวันโดยไม่มีการนำเสนอความคิดเห็นทางการเมืองแบบเลือกฝ่าย แต่ปัจจุบันสื่อหอกระจายข่าวของชุมชนได้เผยแพร่และนำเสนอความคิดเห็นทางการเมืองแบบเลือกข้างซึ่งได้เชื่อมต่อกับวิทยุชุมชนและสื่อส่วนกลางที่มีการ

นำเสนอความคิดแบบแบ่งฝ่ายทางการเมือง จึงเป็นสาเหตุให้ชุมชนมีความคิดเห็นที่แตกแยกและเกิดความขัดแย้งเรื่องการเมืองของคนในชุมชนอย่างชัดเจน กล่าวได้ว่าสื่อยังคงเป็นเครื่องมือแก่กลุ่มนักการเมือง โดย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เข้าร่วมสนทนาของทั้ง 3 จังหวัด ซึ่งมีความคิดเห็นว่า สื่อส่วนใหญ่ถูกใช้เป็นเครื่องมือของนายทุนและนักการเมือง เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองและธุรกิจ

วิทยุชุมชนมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อด้านการเมืองกับคนในชุมชนเป็นอย่างมาก หากสื่อเลือกข้างและนำเสนอเพื่อโน้มน้าว และโจมตีอีกฝ่าย ผู้รับสารที่อยู่ในชุมชนก็จะเลือกเปิดรับสารจากสื่อที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งเป็นการขยายผลของปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชน และในขณะเดียวกันวิทยุชุมชนสามารถลดความขัดแย้งของคนในชุมชนได้ เช่น วิทยุชุมชนมีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน ทั้งทางภาษา วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ ซึ่งจะสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนในพื้นที่มากขึ้น อีกทั้งสามารถแสดงบทบาทจากภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์ หรือการใช้สื่อเพื่อสร้างสันติภาพและสื่อเพื่อการพัฒนา โดยมีวิธีการต่างๆ อาทิ ปิดสถานี ไม่รับเงินจากกลุ่มนายทุนหรือนักการเมือง หรือการเลี้ยงโดยการไม่กล่าวถึงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในขณะเดียวกันสื่อท้องถิ่น หรือสื่อวิทยุชุมชนสามารถลดความขัดแย้งด้วยการนำบทพระราชนิพนธ์ หรือพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเผยแพร่ เพื่อเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจของประชาชน เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนในชุมชน นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหากสื่อนำเสนอเนื้อหาที่มีสาระ มีประโยชน์ต่อตัวผู้ฟังและสังคม ทั้งด้านความรู้เรื่องสิทธิประโยชน์ นำเสนอเนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย เรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและการดำรงชีพของคนในชุมชน เช่น ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน การทำการเกษตร การศึกษา และด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์ รวมเป็นสื่อกลางระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐเพื่อร้องเรียนปัญหาและความเดือดร้อนของคนในชุมชน ยังคงได้รับความนิยมต่อผู้ชมเช่นกัน

ในการดำเนินประกอบกิจการวิทยุชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของสถานี ผู้ผลิตรายการ ผู้ดำเนินรายการ และบุคลากรของสถานี มีความจำเป็นที่ต้องยึดหลักจรรยาบรรณสำหรับนักวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อประโยชน์ของผู้รับสาร พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ จากการสนทนากลุ่มยังพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนาให้ความสำคัญกับหน้าที่และจรรยาบรรณสื่อ โดยที่สื่อต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และนำเสนอความจริง มีความเป็นกลาง โดยเจ้าของสถานี ผู้ดำเนินรายการ ผู้ประกาศ มีความจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้านสื่อมวลชน เนื่องจากบุคลากรสื่อหรือสื่อสามารถลดความขัดแย้ง ด้วยการไม่แสดงความคิดเห็น หรือชี้นำ หรือโฆษณาชวนเชื่อ โดยยึดคุณธรรม จริยธรรม และมีหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนนำข้อมูล

ไปคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง และป้องกันจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนจากแหล่งอื่นๆ ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญในการปลูกฝังบุคลากรสื่อให้มีความรู้ด้านสื่อมวลชน และยึดหลักจรรยาบรรณ คือ สถาบันการศึกษาที่ผลิตนักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ หรือสายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้าน สื่อสารมวลชนนั้น ควรตระหนัก และผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพให้มากขึ้น พร้อมทั้งปลูกฝังให้นักศึกษามี จรรยาบรรณสื่อ มีจิตอาสา และช่วยสังคม

นอกจากการกำกับดูแลวิทยุชุมชนด้วยหลักจรรยาบรรณสำหรับนักวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ โทรทัศน์แล้ว ยังต้องมีองค์กรในการกำกับดูแลสื่อโดยใช้กฎหมายในการควบคุมเช่นกัน เช่น สำนักงาน คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็น หน่วยงานกำกับดูแลการดำเนินงานของสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์และเพื่อให้ ผู้ประกอบการสื่อมวลชนเกิดการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม จากผลสรุปจากผู้เข้าร่วมสนทนาทั้ง 3 จังหวัด ผู้เข้าร่วมสนทนาส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรกำหนด ควบคุม ตรวจสอบรูปแบบผังรายการ และ เนื้อหาของวิทยุชุมชนให้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกฎหมาย โดยเฉพาะนำเสนอเนื้อหาที่ต้องไม่ก่อให้เกิด ความแตกแยกหรือไม่ซึ่งนำความคิดทางการเมือง สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนาส่วนใหญ่ ที่เห็นว่าสื่อควรนำเสนอเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ สร้างความปรองดอง และเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ แต่ไม่ ควรกำกับสื่อโดยให้สื่อเปิดเผยแหล่งที่มาของรายได้ และข้อมูลของผู้ที่ให้การสนับสนุน เพราะจะไม่ได้ ข้อมูลที่เป็นความจริง ถึงแม้ว่าจะให้สื่อเปิดเผยข้อมูล ก็จะเป็นข้อมูลที่เป็นเท็จ เพราะแหล่งที่มารายได้ของ สื่อ โดยเฉพาะสื่อที่เลือกข้างมาจากนักการเมืองสนับสนุนเงินทุนอยู่เบื้องหลัง

ดังนั้น กสทช.ควรสนับสนุน ส่งเสริม สถานีวิทยุที่ให้ประโยชน์ต่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง เช่น สถานี วิทยุเพื่อการเกษตร สถานีวิทยุส่งเสริมศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม ในขณะเดียวกันส่วนใหญ่มีความเห็น ว่าวิทยุชุมชนควรทำหน้าที่ตามใบอนุญาต กสทช. โดยกำหนดคุณสมบัติสำหรับสื่อวิทยุชุมชน มีขั้นตอน ตรวจสอบโปร่งใสชัดเจนทั้งประเภทธุรกิจ สาธารณะและชุมชน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมสนทนาบางส่วนเห็นว่าวิทยุ ชุมชนควรมีการกำกับดูแลกันเอง โดยแต่ละสถานีมีส่วนร่วมในการดูแลวิทยุชุมชนซึ่งแสดงความเป็นอิสระ ในการนำเสนอข่าวสาร



## บทที่ 4

### สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

#### 4.1 สื่อกับความขัดแย้งในสังคมไทย

ในช่วงเวลานับตั้งแต่เกิดความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่ พ.ศ.2549 เป็นต้นมา มีการเกิดขึ้นของขั้วทางการเมืองที่มีความคิดเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งกันอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะกลุ่มคนเสื้อแดง กลุ่มคนเสื้อเหลือง และคณะ กปปส. ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางการเมือง การต่อสู้ดิ้นรนและความวุ่นวายทางการเมืองอันส่งผลให้เกิดความแตกแยกทางความคิดและเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จนกระทั่งเกิดการรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 การแสดงออกซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองจึงเริ่มเบาบางลงจากการควบคุมสถานการณ์โดยรัฐบาลทหาร สังคมได้กลับคืนสู่ความสงบเรียบร้อยและไม่มีการแสดงออกถึงความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง ดังเช่นที่เกิดขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาอีก

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่าความขัดแย้งทางการเมืองยังคงมีอยู่เพียงถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกไว้ชั่วคราวเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพให้ข้อค้นพบตรงกันว่า สังคมไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูง โดยมีระดับความขัดแย้งทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน แต่ไม่มีการแสดงออกซึ่งความขัดแย้งปรากฏให้เห็นเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นการชุมนุมหรือการนำเสนอประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ขั้วการเมืองที่อยู่ตรงข้าม หรือแม้แต่การจัดงานกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีภายในกลุ่มขั้วการเมืองเดียวกันยังถูกควบคุมโดยรัฐบาลทหารให้สามารถแสดงออกได้ในขอบเขตที่จำกัดไว้เท่านั้น

สิ่งบ่งชี้ที่แสดงออกถึงการมีอยู่ของความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบันวัดได้จากการแสดงออกทางการเมืองในช่องทางที่รัฐไม่สามารถเข้าไปควบคุมการผลิตเนื้อหาได้มากนัก คือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line Twitter ซึ่งยังคงมีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายทางการเมืองโดยมุ่งเน้นนำเสนอเนื้อหาข่าวสารเฉพาะในด้านที่ตอบสนองขั้วทางการเมืองที่ตนสนับสนุนอยู่เท่านั้น ซึ่งมีความหลากหลายและแบ่งแยกกลุ่มผู้รับสารอย่างชัดเจน ดังเช่น ตามเว็บเพจใน Facebook หลายเว็บเพจซึ่งมีแนวทางที่ชัดเจนว่าเอนเอียงไปทางขั้วการเมืองใด และมีความเป็นเอกภาพของความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากขั้วการเมืองตนจะถูกทำให้รู้สึกเบียดเบียนออกไปจากกลุ่มทันที เช่นการถูกประณาม ได้เถียงโดยใช้

ถ้อยคำรุนแรงหรือขัปลงไปแสดงความคิดเห็นที่อื่น เป็นต้นซึ่งเป็นวิธีการที่ตรงกับทัศนคติต่อบุคลิกภาพของเผด็จการของ Adorno et al.

ผลการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพยังให้ผลตรงกันว่า ความแตกแยกที่มีอยู่มีต้นตอมาจากความขัดแย้งทางการเมือง โดยจากพื้นที่ที่ศึกษาใน 3 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และอุดรธานี ในแต่พื้นที่จะมีกลุ่มการเมืองที่สนับสนุนชั่วคราวเมืองของตน ได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เช่น กลุ่มนายทุน ถ่ายทอดความคิดส่งต่อไปยังประชาชนให้เห็นพ้องกับกลุ่มการเมืองของตนโดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่สนับสนุนชั่วคราวเมืองตนและสร้างความรู้สึกในทางลบต่อชั่วคราวเมืองตรงข้าม ซึ่งเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่ถ่ายทอดไปยังประชาชนนั้นมักจะเป็นข้อมูลด้านเดียว ให้ความจริงที่ไม่ครบถ้วน หรืออาจจะไม่ใช่ข้อเท็จจริง แต่หวังผลด้านการสร้างความอารมณ์และรู้สึกร่วมต่างๆ ให้ไปในทางเดียวกัน เช่น ความโกรธ ความเกลียดชัง ความสะใจต่อกลุ่มชั่วคราวเมืองตรงข้ามในขณะเดียวกันก็สร้างความรู้สึกความเห็นอกเห็นใจหรือชื่นชมต่อการกระทำของกลุ่มชั่วคราวเมืองฝ่ายตน

ในการส่งผ่านความคิดทางการเมืองดังกล่าวไปยังคนจำนวนมากจำเป็นต้องใช้ช่องทางในการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญ จึงไม่อาจปฏิเสธอิทธิพลของสื่อได้ที่สามารถส่งผ่านข้อมูลไปยังมวลชนจำนวนมากได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยผลการวิจัยในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าสื่อหลักคือสื่อโทรทัศน์ยังคงมีอิทธิพลที่สำคัญในช่วงที่มีสถานการณ์ความขัดแย้ง ถึงแม้จะมีสื่อทางเลือกอื่นๆ อย่างสื่อออนไลน์หรือสื่อบุคคลแต่สื่อวิทยุและโทรทัศน์ยังคงมีข้อได้เปรียบที่แตกต่างจากสื่อทางเลือกอื่นคือ ผู้ส่งสารสามารถส่งข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง สามารถเจาะจงผู้รับเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะเขตทางภูมิศาสตร์ได้ โดยผู้รับสารไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะในการเปิดรับสาร อีกทั้งมีพลังอำนาจที่สามารถกำหนดสภาวะการณ (status-conferral) คือชี้วาระข่าวสารทางการเมืองและสร้างความชอบธรรมทางการเมือง การผลักดันบรรทัดฐานทางสังคม (enforcement of social norms) ที่สื่อสนับสนุน รวมถึงพลังในการสร้างการเสพยาติติสาร (narcotizing dysfunction) แก่ผู้รับสารคือสร้างความเคยชินในการเปิดรับข่าวสารเพื่อสนองต่อการรับรู้ตนเองจนรู้สึกขาดไม่ได้ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2545, น.307-308)

ผลการวิจัยเชิงปริมาณสะท้อนให้เห็นภูมิหลังของผู้ที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์และวิทยุพบว่า ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่สูงกว่าทั้งจากรายการโทรทัศน์และวิทยุ มีภูมิหลังบางประการที่ตรงกันคือ เป็นผู้ที่อายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนกลางจนถึงผู้สูงวัย มีรายได้ปานกลาง อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร อาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ

ตารางที่ 4.1 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่  
แตกต่างกัน

การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง		ความถี่ต่อสัปดาห์	ระยะเวลาต่อครั้ง
รายการโทรทัศน์	สูงกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้ใหญ่ตอนปลาย</li> <li>- รายได้ปานกลาง</li> <li>- อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมภาคใต้</li> <li>- อาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้สูงวัย</li> <li>- อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้</li> </ul>
	ต่ำกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- วัยเรียนและผู้ใหญ่ตอนต้นและกลาง</li> <li>- ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า</li> <li>- รายได้ต่ำ</li> <li>- อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมภาคเหนือ</li> <li>- อาชีพนักเรียน/นักศึกษา</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่</li> </ul>
รายการวิทยุ	สูงกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้ใหญ่ตอนปลายและผู้สูงวัย</li> <li>- ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า</li> <li>- รายได้ปานกลาง</li> <li>- อาศัยในกรุงเทพมหานคร</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล</li> <li>- อาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้ใหญ่ตอนปลายและผู้สูงวัย</li> <li>- ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า</li> <li>- รายได้ปานกลางถึงสูง</li> <li>- อาศัยในกรุงเทพมหานคร</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้</li> <li>- อาชีพเจ้าของกิจการและเกษตรกร</li> </ul>
	ต่ำกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- วัยเรียนและผู้ใหญ่ตอนต้น</li> <li>- รายได้ต่ำ</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ</li> <li>- อาชีพนักเรียน/นักศึกษา</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- วัยเรียนและผู้ใหญ่ตอนต้น</li> <li>- รายได้ปานกลางถึงต่ำ</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ</li> <li>- อาชีพนักเรียน/นักศึกษา</li> </ul>

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่สูงกว่า จากสื่อทั้งสองประเภท ก็มีภูมิหลังบางประการที่มีความแตกต่างกันเช่นกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุที่สูงกว่าคือประชาชนที่มีระดับการศึกษาในระดับต่ำคือระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จึงจะแสดงให้เห็นว่าวิทยุเป็นสื่อที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีอุปสรรคทางด้านความรู้ในการเปิดรับสาร อีกทั้งผู้มีการศึกษาด้านนั้นบางกลุ่มสามารถที่จะเปิดรับฟังวิทยุไปด้วยพร้อมทั้งทำงานไปด้วยได้ เนื่องจากลักษณะงานที่ไม่ต้องใช้ความคิดมากนัก หรือแม้กระทั่งผู้สูงอายุเองก็อาศัยสื่อวิทยุเป็นสื่อที่ใช้คลายเหงาในเวลาว่าง (กาญจนา แก้วเทพ, 2554, น.282)

จากการศึกษาการสนทนากลุ่มพบว่า กลุ่มการเมืองในระดับท้องถิ่นมีการใช้ประโยชน์จากสื่อชุมชนโดยเฉพาะสื่อวิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารการเมืองโดยอาศัยจิตวิทยา (Lazarsfeld & Merton, 1971 อ้างถึงใน สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร, 2545) ได้แก่ การชวนเชื่อทั้งในแง่ของการทำลายล้างขั้วการเมืองตรงข้ามและการเสริมความเป็นเอกภาพของขั้วการเมืองเดียวกัน การปลุกกระดมมวลชน คือกระตุ้นความคิดไปสู่การกระทำ เช่น การนัดชุมนุมทางการเมือง รวมถึงการยับยั้งค่านิยมที่สิ้นคณาณค่านิยมดั้งเดิมไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนเกินไป เช่น การเผยแพร่แนวคิดที่ต่อต้านลัทธิทุนนิยมซึ่งมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

#### 4.2 บทบาทของสื่อในการเผยแพร่และขยายวาทกรรมทางสังคม

ผลการวิจัยจากทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและการสนทนากลุ่มให้ผลที่สอดคล้องกันคือสื่อมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทย โดยเฉพาะสื่อชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้สังคมแบ่งออกเป็นขั้วทางการเมืองและมีการชี้นำความคิดเห็นของประชาชนมากกว่าจะสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนในช่วงที่มีสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง สื่อยังเป็นตัวกระตุ้นความขัดแย้งในสังคมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการใช้การสื่อสารจิตวิทยาการเมืองดังที่กล่าวข้างต้น

ผลการศึกษาเชิงปริมาณยังพบอีกว่า ประชาชนที่มีแนวโน้มจะมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยสูงกว่าคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและมีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคใต้ ในทางตรงข้าม ประชาชนที่มีแนวโน้มจะมีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยต่ำกว่าคือประชาชนที่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่และมีภูมิลำเนา

เดิมมาจากภาคเหนือ(ดูตารางที่ 5.2) ซึ่งน่าจะเป็นเพราะพื้นที่กรุงเทพมหานครจะเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งทางเมืองอยู่เสมอ ดังเช่น เหตุการณ์จลาจลจากการชุมนุมของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในปีพ.ศ.2553 หรือ การชุมนุมปิดกรุงเทพของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประชาธิปไตยฯ (กปปส.) ในปีพ.ศ. 2556 – 2557 ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติและเกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินขึ้น ในขณะที่พื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ถือว่าได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในแง่ของความเสียหายค่อนข้างน้อยมากเมื่อเทียบกับกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีความตระหนักบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยที่แตกต่างกัน

ระดับความตระหนัก	บทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย
สูงกว่า	- อาศัยในกรุงเทพมหานคร - ภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคใต้
ต่ำกว่า	- อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ - ภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคเหนือ

นอกจากนี้ สื่อในแต่ละระดับยังมีการหยิบยกวาทกรรมทางสังคมมาใช้เป็นเครื่องมือในการดึงความสนใจของผู้รับสารเพื่อก่อให้เกิดผลตามที่สื่อคาดหวัง โดยนำวาทกรรมทางสังคมมาเผยแพร่และขยายความไปจะกลายเป็นวาทกรรมในระดับชาติ จากศึกษาเชิงปริมาณได้มีการวัดการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอของประชาชน ไม่ว่าจะเป็น วาทกรรมความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตย การรวมศูนย์อำนาจและความเป็นเอกภาพของชั่วคราวการเมือง โดยมีแนวคิดที่ผู้รับสารจะเลือกใช้สื่อที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความคิดและวาทกรรมของตน

เมื่อทำการทดสอบระดับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอรายด้าน จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนแล้ว ในส่วนของวาทกรรมความเป็นไทยพบว่าประชาชนที่มีแนวโน้มจะมีระดับการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยที่สื่อนำเสนอสูงกว่ากลุ่มอื่นคือ ประชาชนวัยสูงอายุหรืออาศัยอยู่ใน

จังหวัดอุดรธานี ในขณะที่ประชาชนวัยผู้ใหญ่ตอนกลางหรืออาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่จะมีแนวโน้มที่จะมีการรับรู้วาทกรรมความเป็นไทยน้อยกว่า สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดอุดรธานีมีความคิดและความรู้สึกที่สอดคล้องกับวาทกรรมความเป็นไทยมาก แต่ในพื้นที่เชียงใหม่ซึ่งอาจจะมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นตัวเองสูง จึงอาจจะมีความคิดหรือความรู้สึกผูกพันกับวาทกรรมความเป็นไทยต่ำกว่าพื้นที่อื่น

ตารางที่ 4.3 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอด้านความเป็นไทยที่แตกต่างกัน

ระดับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ความเป็นไทย
สูงกว่า	- ผู้สูงอายุ - อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานี
ต่ำกว่า	- วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง - อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับวาทกรรมความยุติธรรมพบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำ อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานีและมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีแนวโน้มที่จะมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอสูงกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าวาทกรรมความยุติธรรมในสื่อเหล่านั้นสามารถใช้ดึงความสนใจจากประชาชนกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี และสะท้อนให้เห็นความรู้สึกในจิตใจของประชาชนกลุ่มนี้ซึ่งมีรายได้น้อย โดยเฉพาะประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นแหล่งต้นทางของแรงงานที่ย้ายถิ่นไปทำงานที่แหล่งงานอื่น จึงน่าจะรับรู้และมีอารมณ์ร่วมกับปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม ความเสียเปรียบในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความยุติธรรมอื่นๆ ในสังคม เมื่อมีสื่อที่นำวาทกรรมความยุติธรรมนี้มาเผยแพร่และขยายต่อ ก็จะทำให้ประชาชนในกลุ่มนี้รับเอาแนวคิดและติดตามเปิดรับสื่อที่นำเสนอมวาทกรรมนี้

ตารางที่ 4.4 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอด้านความ  
ยุติธรรมที่แตกต่างกัน

ระดับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ความยุติธรรม
สูงกว่า	- รายได้ต่ำ - อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี - ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ต่ำกว่า	- รายได้ปานกลาง - อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ - ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

ในส่วนของวาทกรรมประชาธิปไตยพบว่าประชาชนกลุ่มที่มีแนวโน้มในการรับรู้วาทกรรมประชาธิปไตยที่สื่อเสนอสูงกว่ากลุ่มอื่นคือประชาชนที่มีรายได้ต่ำ อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานีและมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุที่ใกล้เคียงกับการรับรู้วาทกรรมความยุติธรรม ข้อจำกัดของการดำรงชีวิตในท้องถิ่นประกอบกับการโฆษณาชวนเชื่อของนักการเมืองท้องถิ่น อาจจะทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า เมื่อสังคมมีประชาธิปไตย ก็จะไปสู่ความเท่าเทียมกัน มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเสมอภาค และนำไปสู่การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นธรรมมากขึ้นด้วย ประชาชนกลุ่มนี้จึงมีความรู้สึกร่วมทางประชาธิปไตยที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ในขณะที่กลุ่มประชาชนรายได้ปานกลางหรืออาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่หรือมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือกลับมีความรู้สึกร่วมต่อวาทกรรมทั้งความยุติธรรมและประชาธิปไตยต่ำกว่ากลุ่มอื่น เพราะอาจจะไม่ได้มีความรู้สึกถูกเอารัดเอาเปรียบหรือด้อยโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจมากเท่าใดนัก

ตารางที่ 4.5 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอด้านประชาธิปไตย  
ที่แตกต่างกัน

ระดับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ประชาธิปไตย
สูงกว่า	- รายได้ต่ำ - อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานี - ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ต่ำกว่า	- รายได้ปานกลาง - อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ - ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ

ในส่วนของวาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีรายได้ปานกลาง อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่หรือมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือจะมีแนวโน้มรับรู้วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจที่สื่อนำเสนอสูงกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งอาจจะสะท้อนความสนใจของประชาชนในกลุ่มนี้ว่าให้ความสนใจกับข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในศูนย์กลางของประเทศคือกรุงเทพมหานครมากกว่าที่จะสนใจข่าวสารจากภูมิภาคและชุมชนอื่น ในทางตรงกันข้าม ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีรายได้ต่ำ อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานีหรือมีภูมิลำเนาเดิมจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะสนใจรับรู้วาทกรรมความยุติธรรมและประชาธิปไตย มีแนวโน้มที่จะการเปิดรับสื่อที่วาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจต่ำกว่า แสดงว่าคนกลุ่มนี้มีความต้องการสื่อที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารจากภูมิภาคหรือชุมชนตนเอง นอกจากข่าวสารจากส่วนกลางแต่เพียงทางเดียวเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันประชาชนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความต้องการข้อมูลข่าวสารจากภูมิภาคและชุมชนอื่นด้วยเช่นกัน สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนชาวกรุงเทพมหานครและปริมณฑลก็มีความต้องการที่จะรับรู้ความเป็นไปในพื้นที่อื่นของประเทศด้วย



ตารางที่ 4.6 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอด้านการรวมศูนย์อำนาจที่แตกต่างกัน

ระดับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	การรวมศูนย์อำนาจ
สูงกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า</li> <li>- รายได้ปานกลาง</li> <li>- อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ</li> </ul>
ต่ำกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น</li> <li>- รายได้ต่ำ</li> <li>- อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดและอุดรธานี</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</li> </ul>

ในส่วนของวาทกรรมสุดท้ายที่มีการวัดจากการศึกษาเชิงปริมาณคือวาทกรรมความเป็นเอกภาพพบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำ อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานีหรือภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีแนวโน้มที่จะมีการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพสูงกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในกลุ่มนี้มีความต้องการข้อมูลข่าวสารที่แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของขั้วการเมืองเดียวกับตนสูงกว่ากลุ่มอื่น ได้แก่ ข่าวสารที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมสามัคคี มีการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลขั้วการเมืองตรงข้ามและเน้นนำเสนอความคิดเห็นของบุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองเดียวกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีรายได้ปานกลาง อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเหนือนั้นมีแนวโน้มที่จะมีการรับรู้วาทกรรมความเป็นเอกภาพที่ต่ำกว่า สะท้อนให้เห็นว่าเป็นกลุ่มที่ไม่ได้สุดโต่งกับขั้วทางเมืองของตนมากจนเกินไปนัก จึงอาจจะมีใจกว้างในการรับฟังความคิดเห็นหรือมีโอกาสสร้างความขัดแย้งในสังคมได้น้อยกว่าประชาชนในกลุ่มแรก

ตารางที่ 4.7 การจำแนกกลุ่มประชากรศาสตร์ที่มีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอด้านความเป็น  
เอกภาพที่แตกต่างกัน

ระดับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ	ความเป็นเอกภาพ
สูงกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- รายได้ต่ำ</li> <li>- อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</li> </ul>
ต่ำกว่า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- รายได้ปานกลาง</li> <li>- อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่</li> <li>- ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเหนือ</li> </ul>

ผู้วิจัยยังได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอพบว่าประชาชนที่มีความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนมาก ก็จะมีการรับรู้วาทกรรมที่สื่อเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพมากขึ้น ซึ่งบ่งชี้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นว่าสื่อที่นำเสนอวาทกรรมดังกล่าวคือความเป็นไทย ความยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ ถือว่ามีบทบาทในการทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคม ในขณะที่สื่อที่นำเสนอวาทกรรมการรวมศูนย์อำนาจจะมีบทบาทในการลดความขัดแย้งในสังคมในสังคมได้

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความ  
ขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชนกับการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ

ทิศทางความสัมพันธ์	ความตระหนักต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความ ขัดแย้งในสังคมไทยของประชาชน
มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน	- การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทย ความ ยุติธรรม ประชาธิปไตยและความเป็นเอกภาพ
มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม	- การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจ

นอกจากนี้ การวิจัยเชิงปริมาณได้มีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้วาทกรรมที่สื่อ  
นำเสนอกับความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง พบว่าประชาชนที่มีการรับรู้วาทกรรม  
ที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทยและประชาธิปไตยก็มีความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสาร  
ทางการเมือง ทั้งในด้านแหล่งข่าวและบุคคลที่ปรากฏในสื่อ รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาที่ต้องการมาก  
ขึ้นตามไปด้วย สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนที่มีการเปิดรับสื่อที่นำเสนอวาทกรรมความเป็นไทยและ  
ประชาธิปไตยมาก ก็มีความคาดหวังให้เกิดการพัฒนาสื่อให้ไปเป็นไปในทางที่ดีขึ้นมากเช่นกัน

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอกับความคาดหวังต่อสื่อในการ  
นำเสนอข่าวสารทางการเมือง

ทิศทางความสัมพันธ์	ความคาดหวังต่อสื่อในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง
มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน	- การรับรู้วาทกรรมที่สื่อนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นไทยและ ประชาธิปไตย

ผลการศึกษาเชิงปริมาณดังกล่าวสรุปได้ว่า ในช่วงเวลาที่มีสถานการณ์ความขัดแย้งเกิดขึ้นสื่อได้มี  
การนำเสนอวาทกรรมทางสังคมมาใช้เผยแพร่และขยายเพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ ซึ่งวาทกรรมทางสังคมที่  
มีความสำคัญที่ทำให้เกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองเกิดขึ้นคือวาทกรรมความยุติธรรม ประชาธิปไตยและ  
ความเป็นเอกภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของการเผยแพร่และขยายผลวาทกรรมเหล่านั้นยังอาจจะ  
มีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การรายได้ต่ำ การมีภูมิลำเนาเดิมหรืออาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่ง

เป็นภูมิหลังของประชาชนกลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมที่มีความเสียเปรียบทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ในประเทศ จึงอาจตกเป็นเครื่องมือให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นให้เป็นแนวร่วมกับขบวนการเมืองของตนและก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคมดังที่เกิดขึ้นในช่วงเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา

จากผลการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดที่นำเสนอในการศึกษาคั้งนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่าแม้ประเทศไทยในรอบสองปีที่ผ่านมา หรืออาจนับตั้งแต่เกิดกรณีรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ที่ผ่านมา แต่สังคมไทยโดยเฉพาะในพื้นที่เป้าหมายของการศึกษา 3 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร อุตรธานี และเชียงใหม่ กลับยังปรากฏความขัดแย้ง แยกแยกของประชาชนในพื้นที่ที่ยากจะหมดไปได้อย่างง่ายๆ ทั้งนี้ แม้ว่าประเด็นของความขัดแย้ง และ/หรือ ความรับรู้ต่อประเด็นความขัดแย้งในแต่ละประเด็นอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันออกไปตามสภาพพื้นที่ และภายใต้ความขัดแย้งดังกล่าวนี้บทบาทของสื่อกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์เองก็ยังมีลักษณะที่เป็นทั้งสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา และเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือบทบาทของสถานีวิทยุในท้องถิ่นหรือสถานีวิทยุชุมชนที่ได้รับใบอนุญาตประเภททดลองประกอบกิจการที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละพื้นที่ และได้แสดงบทบาทไปตามสภาพแวดล้อมและจุดยืนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานี

จากคำถามในการวิจัยว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์แสดงบทบาทอย่างไรภายใต้สภาพความขัดแย้งดังกล่าว ผลการประชุมกลุ่มย่อยสามารถสรุปได้เป็น 3 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มที่หนึ่งสถานีวิทยุจำนวนหนึ่งยังคงแสดงบทบาทเช่นเดิมคือนำเสนอข่าวสารทางการเมืองที่สอดคล้องกับจุดยืนของกลุ่มตนหรือกลุ่มการเมืองที่ตนสนับสนุนเพียงแต่พยายามหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่เป็นการละเมิดกฎหมายหรือคำสั่ง คสช. และกลุ่มนี้โดยส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มสถานีวิทยุที่มีกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองหนุนหลัง กลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่พยายามลดบทบาทการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข่าวสารทางการเมือง และหันไปนำเสนอเนื้อหาอื่นๆที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือก่อให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อการอยู่รอดของสถานี และกลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่พยายามนำเสนอเนื้อหาในการลดความขัดแย้ง สร้างความปรองดองแต่ในขณะเดียวกันกลุ่มนี้ก็สนับสนุนการทำงานของรัฐบาล คสช. ด้วย

#### 4.3 อภิปรายผลการศึกษา

จากการที่คณะผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบซ้ำ และเป็นการยืนยันข้อค้นพบในแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น ข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

-ประเด็นแรก ความแตกแยกในสังคมที่เกิดขึ้นในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมา และมายุติลงในช่วงที่คณะทหารเข้ามายึดอำนาจ ความแตกแยกดังกล่าวยังคงมีอยู่ เพียงแต่การแสดงเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การแสดงออกซึ่งความเป็นฝักฝ่ายทางการเมืองมีการนำเสนอสื่อแพรภาพและสื่อกระจายเสียงน้อยลงเนื่องจากรัฐทั้งรัฐบาล และ กสทช. มีการควบคุมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าการแสดงออกผ่านสื่อออนไลน์ซึ่งควบคุมได้ยากกว่ากลับมีเช่นเดิม หรืออาจจะมีมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถกล่าวเชิงสรุปได้ว่า สังคมไทยที่ตกอยู่ภายใต้สภาพการแตกแยก แบ่งขั้วมิได้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด และยังไม่มีการขยับขี้อื่นใดเกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี หรือความปรองดองที่จะเกิดผลเป็นรูปธรรมขึ้น

-ในประเด็นที่ว่าสื่อแสดงบทบาทอย่างไรในสภาพความขัดแย้งและแตกแยกดังกล่าว ข้อมูลจากเวทีการสนทนากลุ่มมีข้อสรุปที่ชัดเจนว่า สื่อกระจายเสียง คือสถานีวิทยุชุมชนยังคงทำหน้าที่ตามที่มาหรือจุดกำเนิดเริ่มต้น กล่าวคือ สื่อที่มีกลุ่มการเมืองอยู่เบื้องหลังก็ยังคงนำเสนอเนื้อหาที่สนับสนุนฝักฝ่ายทางการเมืองของกลุ่มตน สื่อการเมืองประเภทนี้ยังก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชนอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เป็นเขตชานเมืองเมื่อมีการจัดให้หอกระจายข่าวในชุมชนรับสัญญาณจากสถานีวิทยุที่นำเสนอความคิดเห็นและประเด็นการเมืองของกลุ่มการเมืองหนึ่ง ผลปรากฏว่าเกิดความขัดแย้งมากขึ้นภายในชุมชน จากเดิมที่ประชาชนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข หอกระจายข่าวทำหน้าที่เพียงการแจ้งข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมในชุมชนโดยไม่มีการนำเสนอประเด็นการเมืองที่ก่อให้เกิดความแตกแยก ส่วนวิทยุชุมชนที่เป็นวิทยุเพื่อธุรกิจหรือมีกลุ่มธุรกิจอยู่เบื้องหลังก็ปรับเปลี่ยนบทบาทไปตามเหตุผลทางธุรกิจเป็นหลักเพื่อความอยู่รอด

-สถานีวิทยุชุมชนหรือสถานีวิทยุที่ได้ใบอนุญาตประเภททดลองประกอบกิจการจากสำนักงาน กสทช. ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากพบว่า การกำกับดูแลมีค่อนข้างน้อย หรือกำกับดูแลไม่ทั่วถึง ทำให้มีปัญหาทั้งการนำเสนอเนื้อหารายการและการโฆษณาที่ไม่เหมาะสม จากการให้ข้อมูลของที่ประชุมการสนทนากลุ่มย่อยพบว่า การตรวจสอบการกระทำความผิดหรือการกำกับดูแลจะเกิดขึ้น ส่วนมากจะเป็นเฉพาะกรณีที่มีความขัดแย้งกันเองระหว่างสถานีในพื้นที่นั้นๆ นอกจากนั้น สถานีวิทยุที่เป็นกลุ่มฝักฝ่ายทางการเมือง

ส่วนใหญ่ได้ปรับวิธีการในการนำเสนอเนื้อหาจากการที่ใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยตรง เปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยนัยมากขึ้น แต่เนื้อหาที่แท้จริงก็ยังคงเป็นเช่นเดิม

-เมื่อศึกษาลึกลงไปในประเด็นสาเหตุของความขัดแย้ง พบคำตอบที่ค่อนข้างหลากหลาย เบื้องหลังของวาทกรรมที่ค้นพบยังมีสาเหตุของความขัดแย้งแฝงอยู่ เช่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และอุดรธานีที่วาทกรรมเรื่อง ความยุติธรรม เรื่องความเป็นประชาธิปไตยมีความโดดเด่น ก็วาทกรรมที่พบในกลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำ และที่สำคัญวาทกรรมดังกล่าวยังเชื่อมโยงกับประเด็นเรื่องความเหลื่อมล้ำและความเป็นธรรมในสังคม ส่วนที่เวทีเชียงใหม่ วาทกรรมความยุติธรรม และวาทกรรมประชาธิปไตยยังเชื่อมโยงกับประเด็นเชียงใหม่จัดการตนเองหรือท้องถิ่นจัดการตนเองด้วย อันนับว่าเป็นประเด็นทางสังคมที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

-คณะผู้วิจัยพบว่าระหว่างสื่อกับความขัดแย้งไม่อาจชี้ชัดได้ว่าตัวแปรใดเป็นตัวแปรเหตุ และตัวแปรใดเป็นตัวแปรผล กล่าวสำหรับบทบาทของสื่อแล้ว สื่อมีบทบาททั้งในแง่ที่เป็นต้นเหตุ(ตัวแปรเหตุ) ให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งในแง่นี้ สื่อดังกล่าวมักเป็นสื่อที่มีการเมืองหนุนหลัง กับอีกแง่หนึ่งื่อนำความขัดแย้งที่มีอยู่ก่อนแล้วไปถ่ายทอดและขยายผล ซึ่งบางครั้งสื่อทำหน้าที่ดังกล่าวโดยมิได้ตั้งใจ แต่ผลที่เกิดขึ้นคือความขัดแย้งยิ่งเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

-ในแง่ของประชาชนผู้รับสาร โดยส่วนใหญ่พบว่าแม้จะมีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน และ/หรือสนับสนุนกลุ่มการเมืองคนละกลุ่มกัน แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนเดียวกันได้ไม่เกิดการเผชิญหน้าและไม่นำไปสู่ความแตกแยก เว้นแต่เป็นกรณีที่มีสื่อที่ผลิตจากภายในแล้วนำเข้าไปเผยแพร่ในชุมชน หรือกรณีที่ผู้ผลิตสื่อเองมิได้เป็นคนในชุมชนอย่างแท้จริง

-ความพยายามในการใช้สื่อกระจายเสียงหรือวิทยุชุมชนเพื่อลดความขัดแย้งมีอยู่หลายพื้นที่ โดยผู้ที่ประกอบกิจการที่มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อว่าสื่อสามารถลดความขัดแย้งและสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นได้ แต่ความพยายามดังกล่าวยังคงจำกัดอยู่ในวงแคบๆ ไม่มีการสนับสนุนจากฝ่ายกำหนดนโยบายอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม รูปแบบการทำงานสื่อเพื่อเอาชนะความขัดแย้งจึงเป็นรูปแบบของจิตอาสาที่มีข้อจำกัด และขาดความยั่งยืน

-คณะผู้วิจัยพบว่า การทำหน้าที่ของสื่อวิทยุกระจายเสียงในพื้นที่ ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การอนุญาตการประกอบกิจการซึ่งแบ่งประเภทใบอนุญาตออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทบริการธุรกิจ

ประเภทบริการสาธารณะ และประเภทบริการชุมชน เนื่องจากเนื้อหาที่สถานีวิทยุแต่ละสถานีนำเสนอไม่ยึดโยงกับประเภทใบอนุญาตที่ได้รับแต่ประการใด แต่กลับยึดโยงกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มธุรกิจที่สนับสนุนเป็นสำคัญ

#### 4.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้คณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตและข้อเสนอเชิงนโยบาย 2 ระดับ ดังนี้

##### ระดับที่หนึ่ง ข้อเสนอแนะต่อ กสทช.และสำนักงาน กสทช.

-กสทช.และสำนักงาน กสทช.ควรพิจารณาสนับสนุนให้มีสถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ต้นแบบ (Role Model) ซึ่งทำหน้าที่ลดความขัดแย้งและสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นโดยจัดทำเป็นโครงการนำร่องขึ้นในแต่ละภูมิภาค หรือในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งสูง ทั้งนี้ สถานีวิทยุหรือสถานีโทรทัศน์เพื่อลดความขัดแย้งต้นแบบ ควรมีองค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย 1) โครงสร้างองค์กรและที่มาของแหล่งทุนหรือการสนับสนุน 2) การจัดทำผังรายการและเนื้อหาสาระที่นำเสนอ 3) กลไกในการติดตามประเมินและการตรวจสอบการทำหน้าที่ของแต่ละสถานี

-ควรพิจารณาลดอำนาจในการออกใบอนุญาตและกำกับดูแลซึ่งรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง ไปสู่การกระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่นหรือภูมิภาคให้มากขึ้น ทั้งในแง่ของการพิจารณาออกใบอนุญาต การกำกับดูแล และการติดตามประเมินผล เนื่องจากสื่อวิทยุชุมชน และโทรทัศน์ดาวเทียมในประเทศมีอยู่เป็นจำนวนมาก สำนักงาน กสทช.ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายไม่สามารถที่จะกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงควรพิจารณาให้มีกลไกในระดับพื้นที่ซึ่งทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงเป็นหน่วยงานทำหน้าที่แทน หรือเป็นผู้พิจารณากลับกรอง

-จากข้อมูลที่ได้พบว่า เนื้อหาที่พึงประสงค์ที่ผู้รับชมรับฟังต้องการจากสื่อคือความเป็นกลาง และเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นความเป็นธรรม ความเป็นประชาธิปไตย (แม้แต่ในกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลและคณะรัฐประหาร) และเนื้อหาที่นำเสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ส่วนเนื้อหาการเมืองเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ดังนั้น สถานีวิทยุชุมชน และสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมที่นำเสนอเนื้อหาที่สนับสนุนกลุ่มการเมือง ควรจะต้องให้มีการประกาศสถานะหรือจุดยืนดังกล่าวต่อ

สาธารณะ และต้องกำกับดูแลการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกขัดแย้งเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

-ภายใต้สภาพการณ์ในปัจจุบัน พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ขาดความเข้าใจต่อข้อกำหนดและระเบียบหลักเกณฑ์ อีกทั้งไม่ตระหนักต่อการประกอบกิจการตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต อีกทั้งยังไม่มีแนวปฏิบัติ (Code of Conduct) ที่ดีที่เป็นมาตรฐาน กสทช.จึงควรพิจารณาในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาตนเองอย่างมืออาชีพมากขึ้น ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

### **ระดับที่สอง ข้อเสนอแนะต่อรัฐและรัฐบาล**

-เป็นความจริงที่จะต้องยอมรับว่าปัญหาความขัดแย้งและการแบ่งเป็นขั้วทางการเมืองของประเทศเป็นปัญหาในระดับโครงสร้างที่มีความซับซ้อนอันสะสมมาเป็นเวลานาน สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาดังกล่าวคือปัญหาความไม่เป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งภายใต้สภาพแวดล้อมดังกล่าว สื่อกระจายเสียงและสื่อแพรรภาพเป็นเพียงกลไกหนึ่งของปัญหาและการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่ตราบไคที่ปัญหาความไม่เป็นธรรมและปัญหาความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นต้นเหตุที่แท้จริงยังไม่ได้รับการแก้ไข การแก้ไขปัญหผ่านกลไกสื่อก็ยากที่จะประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น จึงจำเป็นที่ภาครัฐต้องมองปัญหาที่เกิดขึ้นในฐานะภาพรวมของปัญหาระดับชาติซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง จากนั้นจึงสนับสนุนให้ กสทช.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้สื่อแขนงต่างๆเป็นเครื่องมือในการลดความขัดแย้งและสร้างความปรองดอง โดยที่กลไกแต่ละส่วนต้องทำงานอย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน



-----  
กาญจนา แก้วเทพ.(๒๕๕๔).**สื่อสารมวลชน:ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**.กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร.(๒๕๔๕).**การสื่อสารกับการเมือง**.กรุงเทพฯ :ประสิทธิ์ภักดิ์ แอนด์ พริ้นติ้ง.

รายงานฉบับสมบูรณ์: **โครงการสำรวจและนำเสนอหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อวิทยุชุมชน เพื่อนำไปสู่สังคมประชาธิปไตยแบบพหุนิยมสารสนเทศ.** (2557). ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รายงานชิ้นกลาง: **โครงการวิจัยเรื่องอนาคตของวิทยุชุมชน และการให้การยอมรับตระหนักถึงวิทยุชุมชนจากผู้ฟังท้องถิ่น.** (2558). ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ข้อมูลจาก <http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp> : วันที่สืบค้น 7 ธันวาคม 2558

Adolf, M., 2011: Clarifying Mediatization: Sorting through a current debate. *Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication*, 3(2), 153-175. DOI: 10.1386/ejpc.3.2.153\_1.

Ampuja, M., 2013: *Theorizing globalization. A critique of the mediatization of social theory*, London: Haymarket

Ampuja, M., Koivisto, J., Vaeliverronen, E., 2014: Strong and weak forms of mediatization theory, in: *Nordicom Review* 35 (special issue) 11-123

Baudrillard, Jean (1994) *Simulacra and Simulations*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Castells, Manuel (2001) *The Internet Galaxy: Reflections on the Internet, Business, and Society*. Oxford: Oxford University Press

Hallin, D.; Mancini, P. (2004). *Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics*. Cambridge: Cambridge University Press

Hjarvard, S., 2008: The mediatization of society. A theory of the media as agents of social and cultural change, in: *Nordicom Review*, 29:2, 105-134

Kriesi, H.P., Bochler, D., Matthes, J., Lavenex, S., Buehlmann, M., Esser, F., 2013: *Democracy in the age of globalization and mediatization*, New York, London: Palgrave

Krotz, Friedrich (2007) *Mediatisierung: Fallstudien zum Wandel von Kommunikation*. Wiesbaden: VS Verlag

Löwstedt, Anthony; Al-Wahid, Sulaiman (2013). "Cultural diversity and the global regulation of new media technologies". *International Journal of Media & Cultural Politics* 9: 195–200.

Mazzoleni, G., Schulz, W. 1999: *Mediatization of Politics: A Challenge for Democracy?* *Political Communication*, 16(3), 247-261.

Schulz, Winfried (2004) 'Reconstructing Mediatization as an Analytical Concept', *European Journal of Communication* 19(1): 87-101

Sjøvaag, H. (2014). "THE PRINCIPLES OF REGULATION AND THE ASSUMPTION OF MEDIA EFFECTS". *Journal of Media Business Studies*: 5–20.

Strömbäck, J., 2008: *Four Phases of Mediatization: An Analysis of the Mediatization of Politics*. *International Journal of Press/Politics*, 13, 228-246.

## ภาคผนวก

ภาคผนวก (ก)

ตัวอย่างแบบสอบถาม



## แบบสอบถาม

### “รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียง ในการเอาชนะการแบ่งขั้วในสังคม”

โครงการวิจัยภายใต้ความร่วมมือ ระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau,

Germany

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยที่สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อนำไปใช้พัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับสื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงตามความเป็นจริง

**คำชี้แจง: ความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแบบสอบถามนี้**

**ความขัดแย้ง** หมายถึง การแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายทางการเมืองของสังคมไทย

**ขั้วทางการเมือง** หมายถึง ฝ่ายทางการเมืองที่มีจุดยืนที่แตกต่างกันและมีการแสดงออกถึงความขัดแย้งทางความคิด เช่น กลุ่ม กปปส. และ นปช.

**สื่อ** หมายถึง สื่อกระจายเสียงและภาพ ได้แก่ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติหรือระดับชุมชน

**ข่าวสารทางการเมือง** หมายถึง ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง เช่น นโยบายและการทำงานของรัฐบาล ข่าวที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การทำหน้าที่ของนักการเมือง ข่าวการประชุมและจัดกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มการเมืองฝ่ายต่างๆ ความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทย เป็นต้น

\*\*\* ข้อมูลของท่านจะถูกใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายบุคคล\*\*

ส่วนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1.) ชาย

2.) หญิง

2. อายุ

1.) ต่ำกว่า 18 ปี

2.) 18 - 24 ปี

3.) 25 - 35 ปี

4.) 36 - 45 ปี

5.) 46 - 59 ปี

6.) 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาที่สำเร็จหรือกำลังศึกษาอยู่

1.) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

2.) มัธยมศึกษาตอนต้น

3.) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

4.) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

5.) ปริญญาตรี

6.) สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ต่อเดือน (บาท/เดือน)

- 1.) ต่ำกว่า 15,000 บาท  2.) 15,001 – 30,000 บาท  
 3.) 30,001 – 45,000 บาท  4.) 45,001 – 60,000 บาท  
 5.) สูงกว่า 60,000 บาท

5. ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

- 1.) กรุงเทพมหานคร  2.) เชียงใหม่  3.) อุดรธานี

6. ภูมิลำเนาเดิม

- 1.) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล  2.) ภาค

กลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตก

- 3.) ภาคเหนือ  4.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ  
 5.) ภาคใต้

7. อาชีพ

- 1.) เกษตรกร  2.) เจ้าของกิจการ  
 3.) รับจ้าง  4.) รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ  
 5.) วิชาชีพเฉพาะ (แพทย์/พยาบาล/วิศวกร)  6.) นักเรียน/นักศึกษา  
 7.) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

## ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ในรอบสัปดาห์ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์บ่อยเพียงใด

- 1.) น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง  2.) ดูสัปดาห์ละ 1-3 วัน  
 3.) ดูสัปดาห์ละ 4-6 วัน  4.) ดูทุกวัน

2. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง

- 1.) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง  2.) 1 - 2 ชั่วโมง  
 3.) 3 - 4 ชั่วโมง  4.) มากกว่า 4 ชั่วโมง

3. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์โดยวิธีใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.) โทรทัศน์แบบใช้เสาข้างปลาหรือหนวดกุ้ง  
 2.) โทรทัศน์แบบใช้เครื่องรับเคเบิลทีวี  
 3.) โทรทัศน์แบบใช้เครื่องรับจานดาวเทียม  
 4.) โทรทัศน์ระบบดิจิทัล  
 5.) รับชมผ่านทางอินเทอร์เน็ต จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์

4. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากสถานีโทรทัศน์ใดมากที่สุด

(โปรดระบุ).....

5. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาใดมากที่สุด

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> 1.) 04.00 - 8.00 น.  | <input type="checkbox"/> 2.) 08.01 - 12.00 น. |
| <input type="checkbox"/> 3.) 12.01 - 16.00 น. | <input type="checkbox"/> 4.) 16.01 - 18.00 น. |
| <input type="checkbox"/> 5.) 18.01 - 22.00 น. | <input type="checkbox"/> 5.) หลัง 22.00 น.    |

6. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ประเภทใดมากที่สุด

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> 1.) ข่าว        | <input type="checkbox"/> 2.) คุย/วิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ต่างๆ |
| <input type="checkbox"/> 3.) รายการสนทนา | <input type="checkbox"/> 4.) อื่นๆ (โปรดระบุ).....              |

7. ในรอบสัปดาห์ที่ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุบ่อยเพียงใด

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> 1.) น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง | <input type="checkbox"/> 2.) ดูสัปดาห์ละ 1-3 วัน |
| <input type="checkbox"/> 3.) ดูสัปดาห์ละ 4-6 วัน    | <input type="checkbox"/> 4.) ดูทุกวัน            |

8. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุโดยเฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> 1.) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง | <input type="checkbox"/> 2.) 1 - 2 ชั่วโมง     |
| <input type="checkbox"/> 3.) 3 - 4 ชั่วโมง      | <input type="checkbox"/> 4.) มากกว่า 4 ชั่วโมง |

9. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากสถานีวิทยุกระจายเสียงประเภทใดบ้าง(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.) สถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์
- 2.) สถานีวิทยุ อสมท.
- 3.) สถานีวิทยุ สังกัดกระทรวงกลาโหม
- 4.) สถานีวิทยุของราชการในจังหวัด
- 5.) สถานีวิทยุชุมชน
- 6.) สถานีวิทยุออนไลน์ อินเทอร์เน็ต
- 7.) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10.ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากสถานีวิทยุใดมากที่สุด

(โปรดระบุ).....

11. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุในช่วงเวลาใดมากที่สุด

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> 1.) 04.00 - 8.00 น.  | <input type="checkbox"/> 2.) 08.01 - 12.00 น. |
| <input type="checkbox"/> 3.) 12.01 - 16.00 น. | <input type="checkbox"/> 4.) 16.01 - 18.00 น. |

5.) 18.01 - 22.00 น.

5.) หลัง 22.00 น.

12. ท่านเปิดรับชมข่าวสารทางการเมืองจากรายการวิทยุประเภทใดมากที่สุด

1.) ข่าว

2.) คุย/วิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ต่างๆ

3.) รายการสนทนา

4.) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อในระดับใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.) สื่อในระดับชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชน

2.) สื่อในระดับประเทศ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุส่วนกลาง โทรทัศน์ฟรีทีวี เว็บไซต์ข่าวต่างๆ

3.) สื่อในระดับโลก เช่น โทรทัศน์หรือเว็บไซต์ของสื่อระดับโลก เช่น BBC CNN Al Jarzeera

4.) สื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์หรือเว็บไซต์ของประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ (โปรด

ระบุ).....

### ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน  ขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของตัวท่านมากที่สุด

ความคิดเห็นต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด
1.สังคมไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูง					
2.ความขัดแย้งในสังคมมาจากความขัดแย้งทางการเมืองเป็นหลัก					
3.ความขัดแย้งทางการเมืองมีสาเหตุมาจากความเหลื่อมล้ำและการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม					
4.ความขัดแย้งในสังคมไทยที่เกิดขึ้นนั้น แก้ไขได้ยากและต้องใช้เวลานาน					



ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อบทบาทของสื่อที่มีต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตารางความถี่ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ความคิดเห็นต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทย	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด
1. ความขัดแย้งของคนไทยมาจากการนำเสนอข่าวสารของสื่อที่ไม่เป็นกลาง					
2. สื่อมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทย					
3. สื่อมวลชนไทยในปัจจุบันมีภาพลักษณ์ในการเลือกนำเสนอข่าวสารที่สนับสนุนกลุ่มการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ					
4. สื่อมวลชนมีการชี้นำความคิดเห็นของประชาชนไปในทิศทางที่ต้องการมากกว่าเพียงสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน					
5. สื่อชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้สังคมแบ่งออกเป็นขั้วทางการเมือง					

ส่วนที่ 5 การรับรู้ต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตารางความถี่ที่ตรงกับการรับรู้ของท่านมากที่สุด

ท่านคิดว่าสื่อที่ท่านเปิดรับ มีการนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด	ระดับการนำเสนอ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการนำเสนอเพื่อแสดงความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย เช่น ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั่งงาม					
2. มีการนำเสนอความสามารถของคนไทย เช่น รายงานผลการแข่งขันกีฬาที่คนไทยไปร่วมแข่ง คนไทยที่สร้างชื่อในระดับนานาชาติ					
3. มีการนำเสนอที่แสดงความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้เอื้อภัยซึ่งกันและกันของคนไทย					
4. ส่งเสริมความเท่าเทียมกันของคนในสังคม เช่น การสะท้อนปัญหาของคนจน					
5. นำเสนอเรื่องราวการต่อสู้กับความไม่ยุติธรรมในสังคม เช่น การต่อสู้ของชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม					
6. มีการนำเสนอเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายแก่ทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน					
7. การสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเสมอภาคกัน					
8. สนับสนุนการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์					

ท่านคิดว่าสื่อที่ท่านเปิดรับ มีการนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้ ในระดับใด	ระดับการนำเสนอ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. มีการนำเสนอความคิดเห็นที่มีความแตกต่างกัน ทั้งเสียง ส่วนมากและเสียงส่วนน้อย					
10. การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดง ความคิดเห็นที่มีต่อประเด็นทางสังคมในด้านต่างๆ					
11. การให้ความสำคัญกับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคนกรุงเทพฯ มากกว่าต่างจังหวัด					
12. การนำเสนอข่าวสารที่สะท้อนความต้องการของประชาชนใน ภูมิภาคต่างๆของประเทศ					
13. มีการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของท่าน					
14. การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมสามัคคีของกลุ่ม ชั่วคราวเมืองเดียวกับท่าน เช่น การจัดร่วมทำบุญ การนัดกัน แสดงออกต่างๆ					
15. การวิพากษ์วิจารณ์บุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองที่ท่านไม่ชอบ					
16. การนำเสนอความคิดเห็นของบุคคลที่สังกัดกลุ่มการเมืองที่ท่าน ชื่นชอบ					

ส่วนที่ 6 ความคาดหวังต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ทางขวามือที่ตรงกับความคาดหวังของตัวท่านมากที่สุด

ความคาดหวังต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย ที่สุด
1. สื่อควรมีบทบาทในการลดความขัดแย้งในสังคม โดยเป็นเวทีให้ ตัวแทนแต่ละขั้วทางการเมืองมาอภิปรายหาทางออกร่วมกัน					
2. สื่อควรมีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน และ คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม					
3. ควรมีองค์กรอิสระที่กำกับเนื้อหาของสื่อ เพื่อให้สื่อเป็น แหล่งข้อมูลที่ปราศจากอคติ					
4. แหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่ให้ข้อมูลในข่าวทางการเมืองมี ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเนื้อหารายละเอียดของข่าว					
5. สื่อควรนำเสนอความคิดเห็นของผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือผู้ ที่มีอำนาจตัดสินใจที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่นำเสนอข่าวนั้นก่อน					

ความคาดหวังต่อสื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด
6. สื่อควรมีการนำเสนอความคิดเห็นของบุคคลที่กลุ่มการเมืองทุกฝ่ายให้ความเคารพเชื่อถือ					
7. นักการเมืองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับขั้วการเมืองใดๆ <b>ไม่ควร</b> มีบทบาทเป็นผู้จัดรายการที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ					
8. สื่อ <b>ไม่ควร</b> ระบุว่าบุคคลใดอยู่ขั้วการเมืองใด トラบใดที่บุคคลนั้นยังไม่ได้มีการแสดงออกถึงจุดยืนทางการเมืองของตนอย่างชัดเจน					
9. การนำเสนอข่าวสารทางการเมืองควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริงไม่ว่าจะส่งผลทั้งในทางบวกและทางลบต่อขั้วทางการเมืองใดๆ ก็ตาม					
10. การนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมือง <b>ไม่ควร</b> มีการใส่อารมณ์ร่วม ทั้งอารมณ์ของความเกลียดชัง หรือความสนุก สะใจ ต่อบุคคลที่ปรากฏในข่าวนั้นๆ					
11. สื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง <b>ไม่ควร</b> ใช้ถ้อยคำเพื่อเสียดสีหรือดูถูกบุคคลที่ปรากฏในข่าวนั้นๆ					
12. สื่อที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง <b>ไม่ควร</b> นำเสนอประเด็นที่เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลที่อยู่ในข่าว เช่น เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว เชื้อชาติ ภูมิลำเนา หรือรูปร่างหน้าตา					
13. สื่อควรให้ความสำคัญและนำเสนอเรื่องของชนชั้นล่างทางสังคมให้มากขึ้น เช่น ชวนา ชวนชนบท กลุ่มแรงงาน					
14. สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและนำเสนอเรื่องของชนกลุ่มน้อยทางสังคมให้มากขึ้น เช่น คนพิการ คนต่างด้าว					
15. สื่อชุมชนควรมุ่งเน้นเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนให้มากขึ้น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน					

#### ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ท่านคิดว่าเนื้อหาการออกอากาศของข่าวสารทางการเมืองแบบใดที่จะสามารถช่วยลดความตึงเครียดและสร้างความปรองดองได้

.....

.....

.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**\*\*\*ขอขอบคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้\*\*\***

ภาคผนวก (ข)

ประเด็นการประชุมรับฟังความคิดเห็น

ประกอบการวิจัย

<p style="text-align: center;"><b>ประเด็นการประชุมรับฟังความคิดเห็นประกอบการวิจัยเรื่อง รูปแบบและเนื้อหาของสื่อ แพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วในสังคมที่แบ่งแยก โครงการภายใต้ความร่วมมือ ระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ University of Passau, Germany ปี 2558-2559</b></p>		
ประเด็นการศึกษา	คำถามในการศึกษา	ข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกต
<p><b>๑. สังคมและชุมชนมีความ แตกแยกทางความคิด หรือไม่ อย่างไร</b></p>	<p>๑. ท่านคิดในสังคมและชุมชนยังคงมีความแตกแยกทาง ความคิดอยู่หรือไม่</p> <p>๒. ความแตกแยกที่มีอยู่มาจากปัญหาความขัดแย้งทาง การเมือง</p> <p>๓. สื่อแสดงบทบาทอย่างไร ภายใต้สังคมที่มีความขัดแย้ง</p> <p>๔. สื่อสามารถลดความขัดแย้งได้หรือไม่ อย่างไร</p>	
<p><b>๒. บทบาทของสื่อในสังคม และชุมชน</b></p>	<p>๑. สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความ ขัดแย้งในสังคมและชุมชน</p> <p>๒. สื่อที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งส่วนใหญ่จะมีนักการเมืองอยู่ เบื้องหลัง หรือเป็นผู้ให้การสนับสนุน</p> <p>๓. สื่อที่ทำให้เกิดความขัดแย้งมักนำเสนอข้อมูลด้านเดียว เพื่อสนับสนุนกลุ่มการเมืองฝ่ายที่ตนสนับสนุน และโจมตี ฝ่ายตรงข้าม</p> <p>๔. สื่อที่ไม่นำเสนอข่าวสารทางการเมืองมักจะได้รับการ ยอมรับจากคนทุกกลุ่ม</p>	
<p><b>๓. ความคาดหวังต่อบทบาท ของสื่อ</b></p>	<p>๑. ผู้ประกอบกิจการสื่อควรมีความรู้ความเข้าใจด้าน สื่อมวลชนเป็นอย่างดี</p> <p>๒. สื่อควรมีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม</p> <p>๓. สื่อควรนำเสนอปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน ในพื้นที่</p> <p>๔. สื่อควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ</p>	

ประเด็นการประชุมรับฟังความคิดเห็นประกอบการวิจัยเรื่อง รูปแบบและเนื้อหาของสื่อ  
แพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วในสังคมที่แบ่งแยก โครงการภายใต้ความร่วมมือ  
ระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ University of Passau, Germany ปี 2558-2559

ประเด็นการศึกษา	คำถามในการศึกษา	ข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกต
<p>๔. รูปแบบและเนื้อหาของสื่อที่ดี</p>	<p>๑. กสทช. ควรกำกับดูแลการทำหน้าที่ของสื่อด้วยการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาที่มีความชัดเจน</p> <p>๒. รูปแบบที่เหมาะสมของสื่อ คือการทำหน้าที่ตามประเภทใบอนุญาตที่ได้รับโดยเคร่งครัด</p> <p>๓. รูปแบบการกำกับสื่อควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับด้วย</p> <p>๔. รูปแบบหนึ่งของการกำกับดูแลคือการทำสื่อเปิดเผยแหล่งที่มาของรายได้ และข้อมูลของผู้ที่ให้การสนับสนุน</p> <p>๕. สื่อต้องยึดมั่นในการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยก</p> <p>๖. สื่อควรนำเสนอเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ สร้างความปรองดอง และเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ</p> <p>๗. กสทช. ควรกำหนดคุณสมบัติที่ชัดเจนสำหรับผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ประกอบการ</p>	

ภาคผนวก (ค)  
ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม  
(Focus Group)



ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จังหวัดกรุงเทพมหานคร



ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จังหวัดเชียงใหม่





ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จังหวัดอุดรธานี



ภาคผนวก (ง)

เอกสารเชิงชื่อการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม


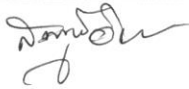

(Focus Group)

เอกสารเซ็นชื่อการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ณ.บ.,

การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง  
 โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว"  
 วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง ขบา ๒ โรงแรมบางกอกชฎา จ.กรุงเทพมหานคร  
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany


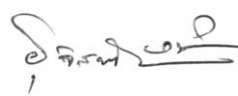


ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
6	บิมนันท์ วัฒนศิริ	วิทยุ มกค 5 นอนสตาตพราว FM 88.35 MHz.	บิมนันท์ วัฒนศิริ	098 3596520	bimogrand@hotmail.com
7	ดร. สวัสดิ์ ฐปัทม์	วิทยุ (สถานีวิทยุ: 55.5M)	สวัสดิ์ ฐปัทม์	069 411 948	
8	น.ส. พรรณ วัฒนศิริ ช่างศิลป์ 6016201	กมลวรรณพัฒนารม.	พรรณ วัฒนศิริ	0813977688	panv20@hotmail.com
9	ดร. น. นิมิต วิทยุ มกค 5 นอนสตาตพราว	ม. 1002 วิทยุ มกค 5	นิมิต	082 544-9464	k_nipakorn@yahoo.com
10	ดร. เตepakorn สว่าง	ม. 1002 วิทยุ มกค 5	Teepakorn	0982121283	teepakorn-s@psd.go.th

การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง					
โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งข้าฯ"					
วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง ขบา ๒ โรงแรมบางกอกชญา จ.กรุงเทพมหานคร					
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
16.	คุณพนธวีร์ รุ่งอรุณแสง และ มณฑกรพร	วิทยุชุมชน		๐๘๖๖๑๑๐๑๑๑	brs24hrs@gmail.com
๑๗ 1	นางสมบุญศรี อินทร	วิทยุ 101-๗5		๐๘๔-๒๐๘๐๖๘๗	SOMBOON.8079@gmail.com
18	ผอ.หญิงอรุณรัตน์ ศิริพิมพ์พร	วิทยุ 101-๗5	พ.อ.อรุณรัตน์	๐๘๖๙๙๕๘๑๕๘	
19	นายชัชวาลย์ อินทร	วิทยุ 101-๗5		๐๘๑-๙๒๒๔๘๕๕	

เอกสารเซ็นชื่อการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จังหวัดเชียงใหม่




การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว" วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องเม็งราย ๒ โรงแรมฮอติเคย์อินน์ จ.เชียงใหม่ โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
	รศ.ร.สุวิมล มุขมุนี	สภากิจการท้องถิ่น		๐๘๕-๐๓๖๐๓๙๙	RANEE_๒๒๕@hotmail.com
	นายเอกสิทธิ์ เวทีบรรณวิทย์	สท.วิทยุ ๑๐.๕๐		๐๙๕ ๕๙๕ ๖๖๕๑	namot-2522@hotmail.com
	นายมนตรี อิ่มเอก	สำนักงานวิทยุคมนาคม		๐๙๖-๘๘๑๑๒๒๖	khunradio@hotmail.com
	น.ส. ชลธิชา ทวีพงษ์	สำนักข่าว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ชชชช	๐๙๖-๘๑๔๐๔๐๐	fai.anything@gmail.com
	นายไพฑูริย์ ภาณุรักษ์	คิงส์เคาท์ทิงค์ (เชียงใหม่)		๐๘๑-๗๘๓๔๗๐๓	Shangbi6611@gmail.com

การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง  
 โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว"  
 วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องเม็งราย ๒ โรงแรมฮอติเคย์อินน์ จ.เชียงใหม่  
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany


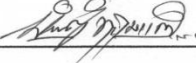



ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
	นางสาว รศ. ปกรักษ์	ทว. นกขี้ อบ รุณณ ชน.		๐๘๖-๕๓๐ ๘๖๕๕	KLA.TH99@gmail.com
	ทพ.รุจิระสมบัติ ใจดี	วิทยุ ๑๐๘.๖๖๖ น.ส. ใจดี		๐๘๙-๕๒๓๙๕๕๖	
	นาย สมชาติ จักกา	วิทยุ ๑๐๘.๖๖๖ น.ส. ใจดี		๐๘๒-๒๒๗๒๓๖๒	๐๓๕๐๖ @Dsc.ac.th
	น.ส. โสพิท พงษ์ไฉ่	สนบ. นว. นทท. สท. จ. ชน.	โสพิท นว. นทท.	๐๙๖-๑๘๒๔๖๐๘	
	น.ส. กัญญาณี ใจชัยมงคล	สนบ. นว. นทท. สท. จ. ชน.	นท 	๐๙๘-๘๖๐๐๔๐๒	







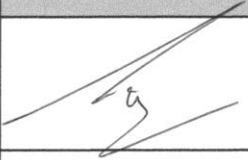



การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง  
 โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว"  
 วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องเม็งราย ๒ โรงแรมฮอติเคอร์อินน์ จ.เชียงใหม่  
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany

ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
	นางสมชาย/คนุช	กม.๖๐ โทร.๐๗๓๓๓๓๓๓ รศ.๖๖ ๕๒๑ ๕		๐๘๑ ๗๖๔ ๗๖๐๘	
	นางนงนิจ คนนง	อำนวยการประชาสัมพันธ์		๐๘๑-๕๕๔๙๙๖ banchan2๔๙๘@hotmail.com	
	นายสิทธิชัย ฟ้าแก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์		๐๘๑-๑๑๑๖๐๙๑	



เอกสารยื่นชื่อการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จังหวัดอุดรธานี

การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง					
โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว"					
วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง The Balcony โรงแรมประจักษ์ตรา ดีไซน์ จ.อุดรธานี					
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
1.	ว.ท.ร.ศ. สุวิไล ๑๖๖๓๓	สำนักงานพัฒนาวิทยุคมนาคม 399 ร.17. 5๐15๕ หนองบัว 01๒๖ อ. ๑๖๖๓๓ Mrs. 081-9746094		0819746094	Suwi1915@hotmail.com
2.	นาย มิ่งขวัญ ทนชัยวัฒน์	สมาคมวิทยุกระจายเสียง		๐๙1-๐518115	Pirabon@hotmail.com
3.	นาย วิชาญ สมบูรณ์อักษร	"		๐๙1-8655459	chanachai-angel@hotmail.com
4.	นาง ดุจดาวรรณ ธีระนิม	กรมวิทยุกระจายเสียง		๐๙7699965	janland107.25@hotmail.com
5.	นาง กุณาภากร วัฒน	สำนักงานวิทยุกระจายเสียง		๐๘๘-๖๔๖3211	watnapasa@hotmail.com

<p style="text-align: center;">การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง</p> <p style="text-align: center;">โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว"</p> <p style="text-align: center;">วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง The Balcony โรงแรมประจักษ์ตรา ดีไซน์ จ.อุดรธานี</p> <p style="text-align: center;">โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany</p>					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
๖	นาง มยุรีรักษ์ นวมทรัพย์	วิทยุ ม.๑๔ MHz		๐๘๔-๕๑๙๒๑๒๓	
๗	สารวิภา ทวสินทรัพย์	อุตสาหกรรม F.M. ๙๔.๐๐ MHz	ป.ค.ท.ร.สารวิภา	๐๘๔-๗๙๓๕๘๙๔	
๘	นาง อติสร ไม้สายยา	๘๘.๐๐ MHz วิทยุ		๐๖๒๕๑๘๑๙๒๓	
๙	นางสาววิภา ตรีชัย	๙๕.๒๕ MHz วิทยุ		๐๘๕-๗๖๐๘๒๑๘	
๑๐	นางจินตนาภรณ์ กิมพณ	๑๐๖.๒๕ MHz		๐๘๙-๔๒๑๒๓๔๗	

<p style="text-align: center;">การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง</p> <p style="text-align: center;">โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วฯ"</p> <p style="text-align: center;">วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง The Balcony โรงแรมประจักษ์ตรา ดีไซน์ จ.อุดรธานี</p> <p style="text-align: center;">โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany</p>					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
11	อรพอด ลิ้ม	รศ.รศ.วิบูลย์ อ.เบญจมาภรณ์ 91.25 MHz		080 1911861	K91.25 MHz
12	พิชิตกรณ สกลิต	นักศึกษาม.มมส.	พิชิตกรณ	0833598077	นักศึกษาม.มมส.
13	นพ.สิริภรณ์ สกลิต	167/3 อ.มพัญ อ.มพัญ		0897126349	
14	ฉัตรวิมล ธาริษย์	อ. พิเศษเรศโร F.m. 96.25MHz		088-2455636	ADD studio@gmail.com
15	อรวรรณ อนันตชา เจริญวรรณ	นักศึกษ อ.อนันต		083 4166969	Tua2@Hotmail.com

<p style="text-align: center;">การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง</p> <p style="text-align: center;">โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้วฯ"</p> <p style="text-align: center;">วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง The Balcony โรงแรมประจักษ์ตรา ดีไซน์ จ.อุดรธานี</p> <p style="text-align: center;">โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany</p>					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
16	นายประจักษ์ ภักดิ์ธรรม	วท.ว. มหาวิทยาลัย		081-8717600	
17	นายสุวิทย์ วัฒนวิภา	อ.ร.ว.		053-4650012	
18	นายสุวิทย์ พันธ์เพ็ญ	อ.ร.ว.		089-2778854	
19	อ.อ. ชนิษฐา พาณิชย์	สถานีวิทยุ FM 97.50 MHz. 905	อ.อ. ชนิษฐา	088-6352246 062-4235991	
20	อ.อ. พิเศษ กุลพันธ์	สถานีวิทยุ FM 95.0 MHz. 905	อ.อ. พิเศษ	081-0488412	fm95mhz-udonthani@hotmail.com

<p style="text-align: center;">การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง</p> <p style="text-align: center;">โครงการวิจัย เรื่อง "รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงในการเอาชนะการแบ่งขั้ว"</p> <p style="text-align: center;">วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง The Balcony โรงแรมประจักษ์ตรา ดีไซน์ จ.อุดรธานี</p> <p style="text-align: center;">โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช.กับ University of Passau, Germany</p>					
ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์	Email
๑1	นายชัชชาติ สิงห์นครินทร์	สถานีวิทยุ 89.25 MHz อุดร		๐๘๘-๕๖๑๙๔๒๒	alex-yun2004@hotmail.com
๑๒	นางพวงวิมล นันทกรรณ	สถานีวิทยุ 89.25 MHz		๐๘๔๙๕๖๗๗๒๐	pety6100@gmail.com

## คณะผู้วิจัย

### คณะนักวิจัยจาก University of Passau ประเทศเยอรมนี

- Prof.Dr.Rüdiger Korff
- Dr.Sascha Helbardt
- Prof.Dr.Dagmar Hellmann-Rajanayagam

### คณะนักวิจัยในประเทศไทย

- นายกุลชาติ ประทุมชัย
- นางสาวพรรณพร อัครวานนท์
- นางสาวศรินภา พิมพ์อรัญ